

بلاز. سەلاقەنگى بەرداوام چاندۇر كەلتۈرىيە

ئەلپەت

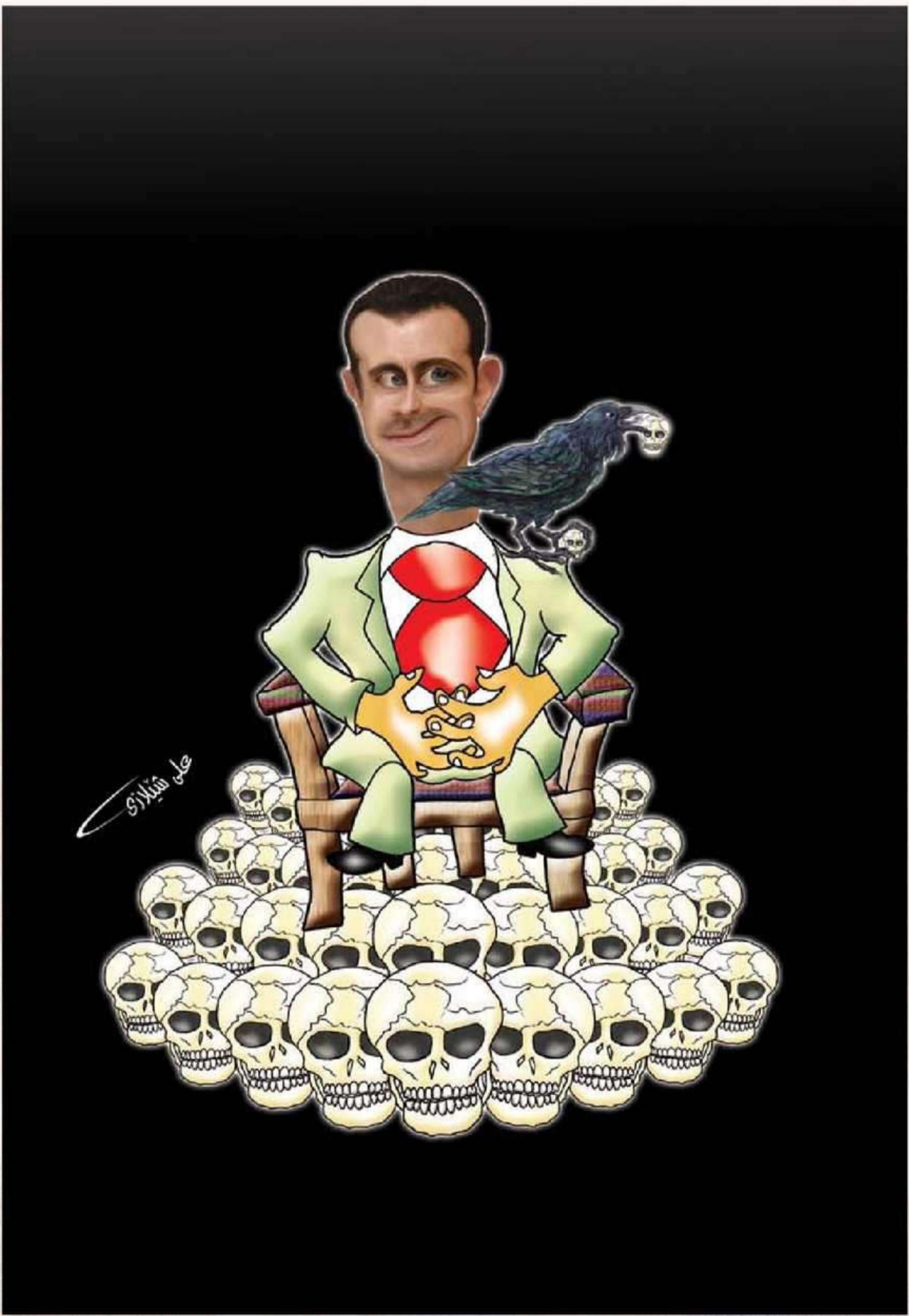
دەيغانە بە ل زامىدىن دەردە كەقىت

بواھارا سەرخۇيا كوردى The Kurdish quiet spring

دەزار مەھمەد علی:
يا پىدىقى يە هەر
ھونەمەندەكى ستايىلى
خو ھەبىت

سەروکا بازىر قانىما سەرسىكى:
ل سال ۲۰۱۱ مەج پىروزەل دەۋەرى ئەنجام نەداينە

سیلاف، سیلاھکا باردهاما پاندی و کالتویی یه

سیلاف

هېغانەل ئامىدىن دەرىجەفت

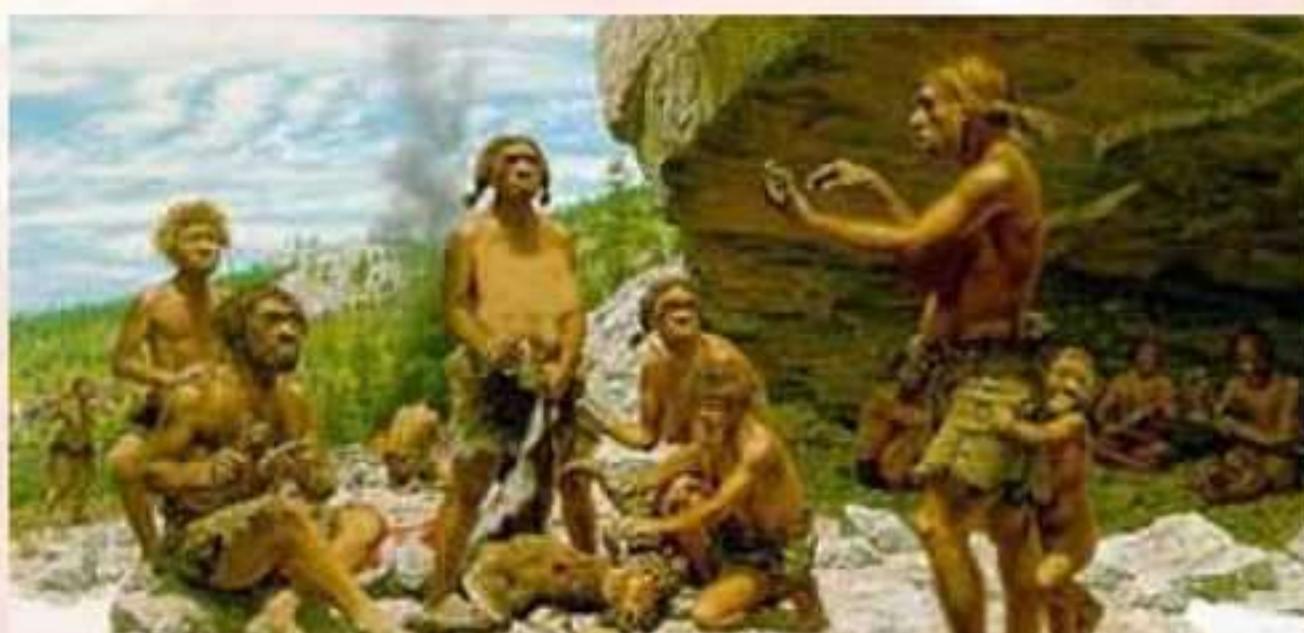
ھۇمار
71
ئادارا ٢٠١٢

سەرەدان شاھ عەبدولیلاھى وەسى بو قەزا ئامىدىنى

ب رىكا ھەزىكىنى دەردا بىر وۇرۇشىنى وۇرى چى دا بەرداڭ

گەقزىن دناف تارىستانا نەزانىنى دا

خودانى ئىمتىازى

مەھمەد مەھىمنى

سەرنقىكار

خالد دىرەشى

xaliddereshi63@yahoo.com

دەستەكە ئىپەتەنە

عەبدوللا مەھەختى

د. ئاشتى عەبدولجەكىم

مەھمەد عەبدوللا ئامىدى

يۈسف مەھمەد سەعىد

سەردار ھىتۆتى

دەرىيىنانا ھونەرى

مەھمەد مەھىمنى

mehemed_sersink@yahoo.com

فۇتو: دلوقان عەتمەم

تىپلىدەن: كوما كارى

ئەدرىس : ئامىدىنى - كانىما مالا

موبايلا سەرنقىكارى: 4642107

E-mail: govarasilav@yahoo.com Tel: 0627633369

www.amedye.com

سیلاف ل سەر تۇرا ئىنتەرنېتى:

- ھەر بابەتى دىگەھىتە سیلاف، بەھىتە بەلاقىرن، يان نە، بۇ خودانى ناھىتە زەراندىن.

- ڇىلى ئەو گوتارىت ناشى سیلاف ل سەر ئەم بەرپرسىيار نىنин ل ناھەرۇكاكا چ گوتار و بابەتىت نەھىنە بەلاقىرن.

شورهشین بوهارا عمره‌بی و ئەنجامىن گەھشتىنا هېزىن ئىسلامى بو سەر دەسەھەلاتى

تاکو شەرى جىهانى يىن دۇوپىتى كۈچىنى دەست پىدىكەت نەخاسە دەرئەنjamىن دانپىدانا ئاشكرا بەبۇن ئىسرائىل وەكۇ قەبارەكىن دانپىتىدايىن و سەرىبەخو، ئەقىقى چەندى روبيەر و يۈونە كا ئىكسەر پەيدا كەر بەرانبەر ئارماڭ و بەرژەندييەن مۇسلمانان و عمرەبان باتايىتى، و دېيتە دەسپىتىكا مىلماڭانان عمرەبى - ئىسرائىلى، ئەم دكارىن بىتىزىن ھەمى كىيماسى و مىلماڭانى يىن ناخوبىي هاتنه پاش گوھ ھاقىتىن پىتەھەمت دوزا مەزنا عمرەبى، ل بن دروشمىتىن بەرژەندا بلندا عمرەبى ئىسلامى، كۆپتىرا هېزى و شىانىت عمرەبان هاتنه تەرخانكەن دەرى ھەبۇن ئىسرائىلى سەرەرايى وى چەندى و دەرئەنjam شەھستىنا عمرەبان بۇو.

سەرەرايى ھەبۇن جورە فەھزى و بېرورايىتىن سىياسى يىن جودا وى سەردەمى، بەلىن دەرئەنjamىن لىتكەداندا دناقىبەرا عمرەب - ئىسرائىلدا، ھندهك ژ رېتىمەن عمرىان بۇونە ھەقپەيمان دەگەل روزئاڭاى و بتايىتە ئەمرىكى وەكۇ «ميسىر» و ھندهكىن دىتەر ب ئاشكرايى دەگەل جەمسەرى رۆزەھەلاتى بۇون ھەرچەند بەرژەندا و پەيوەندىتىن وان دباش نەبۇينە دەگەل ئىك و دوو وەكۇ سورىا و عىراق، بەلىن ھەر دىسان دېبايدىن بۇينە دەگەل پەيمانىن ئاشكرا و نەئاشكرا دەگەل ئىسرائىل و ب تايىتە سورىا.

ئەقا ل سەرى ھاتىيە دىياركەن ببۇ ئەگەرىن سەپاندانا ھندهك ئەركان ل سەر ئەشقان رېتىمان بەرانبەر ۋان هېزىن مەزىن ل جىهانى... بۇ نەمۇونە تەپەسەرلىكىن ئىخوانان ژلايىن رېتىما «ميسىر» ئەق بەرژەندا ئەمرىكى و ئىسرائىل ھەرچەندە دروستبۇونا ئىخوانان ژلايىن رۆزەھەلاتىقە بۇو! ژبۇ بەرسىنگىرلىكىن و لاوازكىن ھزرا نەتەوەيى عمرەبى ل قۇناغەكى دىياركىرى.

دىسان بىكارىيىنانا رېتىما عىراقىتى بەرانبەر سىستەمىت توندرەوى ئيرانى بۇ ماوهەكى دىياركىرى. دىسان پىدانان جورە ئازادىيەكى سنوردار ب رېتىما «سورىي» بەرانبەر پىتىگرىيا وى ب رېتكەفتتىن دناقىبەرا عمرەب - ئىسرائىلدا، كۆ ئەم ھەمى دىغانىن چ رولەكىن كارىگەر ژلايىن رېتىما «سورىي» قە دهاتە گىران ل دەقەرەت ل سەر چەندىن ئاستان بىگەل (لوپان و پشتەقانىكىندا پارتىا كەتكارىتىن كوردستانى ل تۈركىا و رېقەبرىنا پارچەك ژ ئۆپۈزسىيونا

ھشىار سعىد

ئاشكرايە كۆ مىزۇويا مەرقايدەتىيەن دەچەندىن قۇناغاندا بۇورىيە و ھەر قۇناغەكىن سەخلەت و پىتىقى و ئەگەرىن خود ھەبۇينە و كاروانى گۇھورىندا دەھەمى قۇناغاندا بەرددەوام بۇويە. سەبارەت قۇناغا ئەقروكە و رەوشانو كۆ و ژبۇو بەردا ئىشكەكە كارىگەر ل سەر بايەتى، ب باشى دزانم ژ شەرى جىهانىي ئىتكىن دەست پىن بىمم و ئافرىيەن بىدەمە دەقەرە عمرەبى، ئىسلامى.

خوبىا يە كۆ دەرئەنjamىن شەرى جىهانى يىن ئىتكىن نەخشەيى سىياسى ل دەقەرەنەتەن گۇھورىن و پارقەبۇونىن مەزىن دروست بۇون و بۇ ئەگەرى سەرەلەداندا ھندهك بىزاقىتىن شورەشگىرى ل ھندهك ژ وەلاتىن عمرەبى، بۇ نەمۇونە ل عىراقىتى شورەش دەرى ھەبۇونا ئىنگلىزى و هەند... كۆ ئەف شورەش ل بۇن چەترا رەزگارىخوازىا نەتەوەيى عمرەبى بۇون، و دروشمە تايىتە ب وى قۇناغىتى قە ئىتكەرتىن عمرەبان بۇو، و ئەف جورە بەرخودانە يَا بەرددەوام بۇو

سیاست

پلانا قى بەرناھەي ئەون، بەلى سەرھەلدان و زالبۇونا ھېزىتىن ئىسلامى ل سەر دەسەھەلاتى ل ۋان وەلاتان ھندەك فاكتەرىن دىتە دەيىنە پىش ھەردىسان پابەندبۇون و گەرتىنى و ھارىكاريا وان دەگەل پلان و ستراتيجىھەتا ئەمرىكا و پاراستا بەرژەوەندىن وى.

بەدەتنا من نەخىر ئەف چەندە گەرتىنى نىنە بو ھىچ لايىنه کى ژېركو وى دەمى ھزر و بوجۇون و سیاسەت و ستراتيجىھەتا ۋان ھېزىتىن ئىسلامى دى بەروۋاشى ستراتيجىھەتا ھېزىتىن مەزنىتىن جىهانى بن و نابىت ھەبۇونا چەند ھېزىتىن ئىسلامى يىتن دەسەھەلدار كۆ ب ئەزمۇن ئىسلاما مام ناوهند دەيىنە ھەزماრتن بەراورد بکەين وەكى عەرەبى يَا سعودى و سىستەمەن تۈركىيا كۆ دېيت وى دەمى ئەورۇشى بچىنە بال ھېزا مەزنا جىهان ئىسلامى ژېركو ئە و ژى دى توشى قى چەندىي بن، و زىدەبارى وئى چەندىي كۆ ھندەك ژتايىھەنمەندىن بوارى ئىسلاما سیاسى وەسال قەللەم دەن كۆ ئىسلاما مام ناوهند ئىتكە ژ قۇناغىتىن دەسىپىتىكى بو قۇناغا توندرەو؟... وى دەمى بارودوخى نە ئارام و ئالۇزىيا مەزن دەسىپى دەكت. دىسان مە نەقىتىن كومارا ئىسلامبىيا ئيرانى وەك فاكتەرەكى سەرەكى بەحس بکەين، ژېركو ئارمانج ھەر ئەوه و ب ھېزا سەرەكى دەيىتە نىاسىن كۆ دىرى بەرژەوەندىن روزئافا و بتايىھەت ئەمرىكا رادوھەستىت.

يا من دېيت بەحس بکەم ئەوه كۆ لەدەمى پەيدابۇونا پىر ژ رەزىتمەكاكا ئىسلامى ل دەقەرى دى ھزر بو ئاقاڭن و ئىتكىگەرتىن ئىتكەتى و ئىتكىزىيا ھېزا ئىسلامى ل دەقەرى و جىهانى ھىتەكىن، بىن گومان پىتەممەت ئارمانجەكاكا مەزن كۆ بەدەتنا من لېمراهىكاكا وى رىزگاركىن ئاخا داگىركرىا عەرەبى ئىسلامبىيە و ۋەگەراندا قودسا ئىسلامى و دەرئىخستىن «جىييان» و ۋەنابىندا دەولەتا ئىسرائىل و لىيدانان بەرژەوەندىن پەترول و ۋەقەتازىدا بەرھەمەتىن روزئافا يە كۆ بەدەتنا من دى بىتە دەسىپىتىكاكا روپەمەرپۇونا ئىكسەر دەنابېردا روزھەلات و جىهانى عەرەبى ئىسلامىدا! و بقى چەندىي ئەف ھېزىتىن مە بەحسكىن دى توشى شىكست و ۋەنابىنى بن و دەگەل واندا زەرەرەكاكا مەزن دى گەھىتە زورىيەيَا وەلاتىن عەرەبى ئىسلامى و دى بىتە ئەگەرى داگىركرىن زور پارچىن دىتە ل دەقەرى و دوبارە دابەشكەرن و نەخشەكىشاندا دەقەرى و دېيت ئەف چەندە بىتە ئەگەرى پەيدابۇونا مەلماڭىدەكاكا مەزن و بکەھىتە رادەيَا شەرى جىهانىي سىيى دەنابېردا روزئافا و روزھەلاتىدا ژېركەر زالبۇونا روزئافا يە كۆ دەدەن دەقەرى ل دەقەرى روزھەلاتا ناھەراشت.

عىراقى)! بەلى دەرئەنجامى شاشىا رەزىما «سورىي» يَا نوكە و ب تايىھەتى مايتىكىنەن وى د عىراقىدا و ئىتكىزىيا وى دەگەل «ئيرانى» كۆ ب شىيەكى ئىتكىسمەر و نەئىكىسمەر بەرانبەر بەرژەوەندىن «ئەمرىكا» راودەستا، ئەف بەلائىسىنە ھاتە گوھورىن. دىسان پىتەقىيە ئېرىنەكەين كۆ ئەف قۇناغە بەرددەوامىدا مەلماڭىدە كا مەزنە ل سەر بەرژەوەندان دەنابېردا ھېزىتىن مەزن ل جىهانى دەرئەنجامى دوو جەمسەرە دەنابېردا ئەمرىكا و ئىتكەتىا سوقىتىدا كەقىدا.

دەرىارەي قۇناغا ئەقىرەكە ل دەقەرى، گەنكە چاقخاشانەكى دەفتەن ئىتكە ل دەقەرى ئىتكە ژ رەزىتمەن عەرباندا بکەين كۆ ب راستى جەھى دويقچۇون و ۋەكولىيەن يە.

مەترسيا مەزن و جەھى پىيارى ئەقىرەكە، ئايىدى ئان وەلاتان دى چ بىت مەرەم ژى سىستەمەن سیاسى يە، كۆ دى بىتە دەرۋازى ئاقاڭندا پەيپەندىيان و پەرژەوەندان دەگەل ھېزىتىن مەزن ل جىهانى.

يا دىيار و ئاشكرا ئەقىرەكە كۆل ۋان وەلاتان ھېزىتىن ئىسلامى ((مەرەم ژى بزاقيتىن ئىسلامى يىتن توندرەو)) يىتن دەگەھەنە سەر دەسەھەلاتىن بىگەل «تونس و ل ميسىر و ليبىا و خوھەلاقىتىن ئىسلاميان ل ئورۇنى و ل سورىي و ل يەممەنلىك و ل كويتىن... هەندى. بەدەتنا من ئەف سەرھەلدا ئەزىز ئىسلامى جورە وردىكە و گەرمىيەك دايە ھندەك ژ ئالىيەن ئىسلامى ل ھندەك و لاتىن ئارام و بىن ئارىشە! ئەقىن چەندىي ژى يالدەر و ئەگەرىن خوھەنە كۆ بەدەتنا من دىزقىنەقە بۇ:-

- ھەبۇونا ئان رىتكەختىيا بو ماوهەكى درىش.

- ھەبۇونا سىستەمەن ئىسلامى يىتن دەسەھەلاتدار ل ھندەك وەلاتان و پىشەقانىا وان دەگەل ئان شورەشان.

- تەپەسەرەندا وان ژلايىن رەزىتمەن دەسەھەلاتدارقە.

- دىسان دىكتاتورىيەتا ۋان رەزىما ل سەر وەلاتان وان نەچاركىنە بەردى خو بەدەنە لايىنەكى دى بىن سیاسى. ئەقىن چەندىي ژى جورە نەرەحەتىيەك ل دەقەرى ھېزىتىن مەزن پەيدا كىرىچە چ يىتن روزھەلات بىن وەكى (روس و چین) ژېركەر بەرژەوەندىن وان يىتن ستراتيجى و سىكاكا وان ياروتىن چەكى و گەنكەتىا سىستەمەن سیاسى يىتن نوى ل ۋان وەلاتان كۆ بەدەتنا من بو قۇناغەكاكا دىياركى دى جورە ھاوكارىيەكاكا سەوردار دەنابېردا ھېزىتىن روزھەلات و ۋان بزاقيتىن ئىسلامى دا ھەبىت پىتەممەت بەرسىنگەرتىن ھېزىتىن روزئافا.

زلايىنەكى دىقە ئەمرىكا و ئەوروپا ب نەرەحەتىقە بەردى خو دەدەن ئان گەورىنان ھەرجەندە خودانىتىن پارچەك ژ

بوهارا سه‌رخویا کوردى

The Kurdish quiet spring

وەرگىران: عزەت يوسف

نېپىسىم: OFRA BENGIO

کوردین ئیرانى بۇو، بنياتەكى هەرتمايەتى و سیاسى دا كومارى، لىت مەلا مستەفا بارزانى كو ۱۰ ھەزار كەمس (۳ هەزار زى شەركەر بۇون) ژ عىراقى ل گەلدا ھاتبۇون و بىرىڭى پشتى يى سوپايىي پىتكىيىنا بۇون.

ئاهەنگ گىران ب بىرەوەریا رودانى ل قى شواتا بۇرى ل ھەولىرى رەنگىھەدانا گوھورىنىن دە سالىين بۇورىنە، نەخاسىمە ل عىراق و تۈركىيا. ئەف رودانان نۇونەرتىن كوردان ل ھەر چوار پارچەيىن كوردستانى ل پىشچاقىن زىقىن حۆكمەتىن ئەقان دەلەتانا قىكخىستن كو ھەتا بەرى پىنج سالىين بۇرى زى نەدھاتە ھزرىكىن.

د ناقا گەلەك ژ كەساتىيەن كوردین ل بىرەوەریي پىشكدار: مەسعود بارزانى (كۈرى مەلا مستەفا بارزانى) سەرۆكىن ھەرتىما كوردستانان عىراقى، سەلاحىددىن دىمەرتاش چىرمانى پارتى ئاشتى و ديموکراسى (BDP) يىن كوردین تۈركىيا، عبدالحكىم بەشار سەروكىن پارتى ديموکراتى كوردستان يىن سورىا و حوسىن يەزدەنپاشان ژ ئالىي پارتى ئازادى (PAK) يىن ئیرانى بۇون. زىتەبارى بەرھەقىبۇونا گەلەك ژ نۇونەرتىن كوردین ل دەرقە بەلاف كو د بىياقى و دشانان ھەزا نەتموا كوردى ل سەرتاسەرى جىهانى د بىاز و چالاڭ بۇون.

ئاخفتىكەرىن پىشكدار ھەولدان ھەندەك نامەيىن فەپ بىگەھىننە جىهانى و حۆكمەتىيەن خۆ. بارزانى جەخت كر كو كورد وەكى ھەر نەتموھەكى دى مافىي وايى سروشىيە كو بىريارا چارەنۋىسا خۆ بەدن، دەقىت حۆكمەتىن دەرددور دانپىيدانى ب

نېشانا پرسا مەزن ئەوه كا كورد دى شىئىن دۆزا خۆ يَا نەتەوى بۆ مافىي چارەنۋىسىنى ب ھېز بىكەن. ب ھەقرا ل گەل گوھورىنىن تىكتونىكى نەويىن ل ناڤىمەرگىن رۆزھەلاتا ناقىن سەرەلدەن ھەندەك ئاگەھى و گۈنگى بۆ وەرارىن دەردرى دەرقەيى دەتىنە دانان، ئىك ژ ھەرە گۈنگان زى شورەشا ل سەرخوبىي يَا كول كوردستانان مەزن دنابىھەرا كوردین عىراق، تۈركىيا، ئیران و سورىا روددەت.

باشتىن دەليل بۆ چەملەنگى و دىنامىكىا كوردى ئەو كونگرى ل ۱۹ ۲۰۱۲ شواتا ۶۶ سالىا كومارا كوردستانى كوب كومارا مەھاباد ناقىدارە ھاتبۇو گىردىان. ئەف كومارا ژىكىرت ب پشتىگىریا سوقىيەتى ل باكىرى رۆزئاڭايىن ئیرانى ل ۲۲ كانونا دوئى ل سالا ۱۹۴۶ ئەتتە دامەزىرەن، لىت پاش ب سەرقەچوونا ۱۱ مەھان ل ۱۰ دىسەمبەر ۱۹۴۶ ھاتە روخان و سەروكىن وى زى قازى موحەممەد ل ۳۰ مارسا ۱۹۴۷ ھاتە سىدارەدان.

كومارا كوردستان كومارەكا بىن ھەقتا بۇو، چونكى بۆ ئىكەمەن جار بۇو كورد د مىزۇويا خۆدا كومارەكا تايىمت بخۆقە دامەزىرەن؛ چونكى بۆ گوھورىنا نەخشەبىن دەقەرى ل داۋىا شەرى جىهانان دوئى ھەولدانەك بۇو؛ چونكى ئاستەكىن بلندى ھارىكاريي و ئىك ئارمانجىيە د ناقىبىمرا كوردین ئیرانى و عىراقى بۇو.

وەسا قازى موحەممەدى، كو سەروكىن كومارى و سەروكىن

سیاست

کرن کو ههتا زاروکین شریناهیان ل سمر جادین همولیتیز دفرؤشن ئەقی نالاین کوردستاندا مەزن هەلدگرن.

خالهکا دى يا گرنگا پیشکەفتى پروسيتسا تەشريعىكى زمانى كوردىيە، ئەقە رى ئېكە ژ ستۇونىن گرنگ بۆ نەتموا كورد. ب ئاوايىھەكى ديار بەشداريووان ب زمانى كوردى د پەيچىن هەرچەندە ل وەلاتىن خۆ بۆ ماوەيەكى درىز لى هاتبۇو قەدەغەكىن.

نە زمانى كوردى ل كوردستانما عيراقى زمانى فەرمىيە. ل تۈركىيا رى كۆ بۆ ماوەيەكى درىز هاتبۇو قەدەغەكىن، نە ل وىرى رى دەھيتە قەڭىزغان. ل دەستپەتكە مەها مارسا ۲۰۱۲ ل دىيارىھەكى دى تۈركىيا كونفرانسەك بۆ زمانى كوردى ژ پەيچەمەت ب ئېكىگرتنا زمان و ئەلۋېتىكە كوردى هاتە گىردىان.

ژ نالىيە سىياسى، كومارا كوردستانلى ل ئىراننى رى بۆ هەرتىما كوردستانما عيراقى قەكىر، كونها زېئى وى ژ ۲۰ سالە. ئەقە رى رەوشما هەرتىما كوردستانلى يا بىزارەيە و گەلەكە دىيارە. هەرتىما كوردستانى ھەممى زەخرەفەيىن دەولەتباونى ب ھەممى ساخلهتىن پراكتىكى و رەمىزى، ژ وانە: دەستتۈر، پەرلەمان، حکومەت، سەرۆك، سوپا، ئالا و سرودا نىشمانى ھەنە.

ھەرتىما كوردستانلى ئابورەكى بلندى بەرددەوامبۇونا زىبارى و پايتەختىن خۆ هەمولىتىر و دوو بالەفرخانە كۆ ھەرتىمى ب جىھانى قە گىرىدەت ھەنە. زىدەبارى ھەرتىما كوردستانلى شىايە خۆ بىكەتە سەنتەرەك بۆ ھەممى چالاكىيەتىن كوردى. كورد ل ھەممى پارچەيىن دى ژ دەولەتتىن دەرىمەدەرىي بۆ گوھورىنا ھزر و بىران و مفا وەرگەتن ژ ئەزمۇونا وى و وەرگەتنا شىرەتان ب ئاوايىھەكى بەرددەوام قەستىدەنەن. راستى رى ھەر سىئى پارچەيىن دى وەكۆ ئەمۇونە و مودىلەكى چاقلىيەكى و ب دويىقداچۇن تەماشى ھەرتىما كوردستانلى دەمنەن.

ھارىكارى و ھەماھەنگى دنابېھرا سەرۆك و بەرپرسىن ھەرتىما كوردستانلى و پېشكىن دى ل ھەمۇ كونفرانسەن كوردان ئەمۇين ل ھەمولىتىن ھاتىنە گىرىدەن وەكۆ دەرىبىنەكى باش ژ نالىيە بەشداريواندا دەتەدىتەن. ل بىرە ئەق سالە رى كونفرانسەك نەتموھىي بۆ كوردىن ھەمۇ پارچەيىن كوردستانلى ل ھەمولىتىن بىرېقەبچىت، ئەمۇ رى ژ بۆ ئېكىگرتنا پارتىن كوردى و گەنگەشەكىن پەسىن كوردان ل ئەقى دەممى شورەشگىرىدا.

ب ئاوايىھەكى گشتى، ل دەستپەتكە چاخى بىست و ئېكىن دەقەر تىكىدا كەتىيە د رەوشما نەسەقامگىرىي ژ وانە ژى دەولەتتىن كوردىشىن. دەرەنjam نە كورد ل دوريانەكى ھەستدارانە. نىشانا پرسا مەزن ژى ئەمۇ كۆرد چەمۇ دى ئەقى دەلىقە ھلەكەتى بىكارىئىن داكو دوزا خۆ يا نەتموھىي بۆ مافى چارەنۋىسىنى خورت بىكەن.

رېتىدەر: جروسلم پۇست ۲۰۱۲/۱۲/۰۳

ئەقى مافى بىدەن. هەرچەندە كورد ژ بۆ چوار پارچەيان ھاتىنە پارقەكىن لى كار و خەباتى بۆ ئېكىبۇونى دەكەن و د رېزدن ئارمانجىتىن خۆ ب رېتىكىن ئاشتى و ديموکراسى بجهبىيەن.

پەريانى ئاخفتىنكمەران ئاقىرى ب گوھورىنەن لەز و تېتكەرىي بىيەن رۆزەھەلاتا ناقىن قەگرتىن ژ ئەنجامى سەرەلدان (بوها را عەرەبى) كىن، داكوكى كىن كۆپيئتىقىه كورد مفای ژ قىن دەلىقا ھەلکەتى وەرگەيت داكو ئارمانجىتىن خۆ بىدەستتە بىيەن. ئەقە ژى ئاقىرىيە بۆ ھەزا زىندى كرنا ئەزمۇونا مەھابادى، پېشكەداران داكوكى ل سمر ھەزا بەرددەوام بۇونى ھەر ل سالا ۱۹۴۶ ھەتا نەا كر. ھېتىمايى ئەقى بەرددەوامبۇونى ژى راستىيەكە كۆ پېشى نسکويا كومارى قازى موحەممەدى ئالايىن كوردى رادەستى مەلا مەستەفا بارزانى كر و ديار كر كۆ ئەق ئالايىھە كەتە د دەستتىن ئەمەن دا و رۆزەك ژى دى ھېت كۆ جارەكى دى ئالا بلند بىيەت.

يا راستى بىت مەلا مەستەفاي بەرددەوامى دا خەباتىنە ھەتا سالا ۱۹۷۵ ئى، پاشان ئەق ئالايىھە ئەمانەتى ھەرددوو كورپۇن خۆ ئىدرىس و مەسعود كر. ھەرودسا ھاتە داكوكى كىن كۆ هەرچەندە كومارا مەھاباد يا دومەرىز نېبۇو لىن ل ۋەقىيەت كورد مينا نەمەنەكى بۆ بىدەستتە ئىنانى تەماشا بىكەن.

نە بەس گوتار، لى زاراۋىھە و ھېتىما و سەقايىن گشتى ھەممى پېشكە شاھدىن گوھورىنەكى دىنامىكى نە ل كوردستانلى. ھەركەسىت تەماشى ئاھەنگىن كرى، كۆ ب تەمامى ل سمر شاشا كوردستان تى قى (Kurdistan TV) ھاتبۇو پەخش كىن، دى ب سەقايىن نەتەوا كورد و ھەستى نۇو بىن شانازى پېيىرنى بىي كۆ كونفرانس دەرددوركى دا خبارىيەت. ھەرودسا بۆ نەمۇنە، سرودا نىشىتمانى يا كوردى ل مەھاباد ئەقى رەقىب "Ey Reqip" يا بۇويە سرودا نىشىتمانى يا حکومەتا ھەرتىما كوردستانلى و (KRG) ھەممى كوردىتىن دى، ئەق سرودە گەلەك جاران ل ئاھەنگىن ھاتە لىتىدان. ھەرودسا بىتى ئالايىن كوردان ل ھولى دەتە دېتىن، ئەقە رى رەنگەداندا دوخى گشتىي ھەرتىما كوردستانلى يە كۆ بىتى ئالايىن كوردان، بىي ئېك ئالايىن عيراقى ژى، ل سمر ئاقاھىيان دەھيتە بلندكەن، ل بەرىالىن چىان دەھيتە نەخشىرن و ل سمر جلکىتىن فەرمىي بىيەن سوپا يەن كوردان ب ناقىن پېشمەرگە وەكۆ شارە و نىشان دەھيتە گىرىدەن.

نە وەكۆ مايتىكەرەك لى وەكۆ تىكىدە و زاراۋىھە بەرپلاۋ ل دور كوردستانلى دېتىم. كورد نەخشەيەن كوردستاندا مەزن وەكۆ ئېك يەكە نىشان دەدەن. دېتىنە كوردستاندا تۈركىيا باکور(bakur)، كوردستانما عيراقى باشور(bashur)، كوردستان ئيرانى رۆزەھەلات(rojalat) و يا سورىا ژى رۆزئافا(rojava). ھېشتا حىبەتى تر، ئەزمەتىمە ئاگادار

دیموکراسی و پیگه‌ها سیاسیا هەرێمی پێدشینه

و: شانیاری شیخه سنی

ئەحمەد عارف ئامیندی

لئى د دەرئەنجامدا ئەقە هەمموو د خورتکرنا تیگەھین دیموکراسیی دا ب سەرنەکەفت، نەمازە ل جمی قەبارەیین سیاسی ییەن ھیشتا درژد د پشکداریکرنا حکومەتا پشکداریا نشیمانی دا و پەراویزەکرنا ییەن دیتر و پشکداریکرنا هەمموو پیکھاتییەن عیراقی د دروستکرنا برباری دا، ئەف هەمموو تیگەھە د راستیا خۆ دا گەله ک ژ تیگەھەنی فەن دیموکراسیا ئەم هەمموو ئەفرۆز تیدا دژین یا دوورە، چونکو گیانی زیتکراکرنا تائیفەگەرمیت خورت دکەت و ئەف زیتکراکرنا ریبازا دیموکراسیی ل هەمموو عیراقی ژ کاردئیخت ب سەدەما نەبۇونا بسپورى و پېرابۇونا دیموکراسیی بۆ ھەر كەسى ب سەر رەھەندى سیاسى و رۆشەنبىرى ھەلەبۈسى، بىن کو ئەوان بۆ بەرئىانا تەخا سیاسى بەرھەقدکەت کو دى وى بەته د مەزھەبگەربىن و پاشقەچۈنى دا. سیستەمی زیتکراکرنا تائیفەگەرمیت یا کو ل دووف تەواووقىنى دچىت ئەوه دەستەلاتىن ل وەلاتى دکەت و پەرلەمان کرینە گۆرەپانا ناکۆكى و هەفرىکى و شەر و شەماتىيین سیاسى ل حکومەتا ناڤەندى ل عیراقەکا ئیکگرتى، ئەفرۆزى مىنېرە گۆتارىن تەيسۆکە و لیتکگوھارتىن گۆمان و جىقىنان د ناقبەرا هەمموو ھەقدۈزىن سیاسىدا کو چو تەوافق و پیشکەفتىن ژى نەھىنە بەرھەمدان، ژ بۆ بەرژەوەندىيا هەمموو کۆرەن مللەتنى عیراقىا ئیکگرتى چول کوردستانى یان عیراقى، چونکو تارابۇونا توندىيا تائىفى و گىرەپۇونا ریبازا ناڤەدانىن و خزمەتگۈزارىنى، مللەتى بەر ب تەحەمۆلکرنا بەھايى قان قەيرانىن بەت ل جمی سیاسەتمەتداران کو بەرددوامىن و نەراوستن، لەوا ئەم ئەفرۆز ل ھەمبەرى پێدشىھە کا دروستاهىنە ژ بۆ گۆھۈرۈنا قان ئالاقان چو ل ناشا کوردستانى دا بىت يان ل ناڤەندى ب گیانەكى دیموکراسى د ناقبەرا سیاسەتمەداران ل کوردستانى ژ پیتەھەتى قورتالبۇون ژ هەمموو ئاستەنگىن بەرەستىا پیشکەفتى دەنگاندا ئاشكرا بگەھنە دەستەلاتىن، ئەوه دى زەلال و دەنگاندا ئاشكرا بگەھنە دەستەلاتىن، ئەوه دى بربارا دانا ھندى دەت کانى کى دى ل دەقەرى د پرۆسیسا سیاسىدا مىنیت، واتە چىرسىكا دەستپېتىكى یا دروستاهى نەک ژ تۆنسى دەستپېتىكى یا ژ کوردستانى عیراقى دەستپېتىكى یا سەرەلدانان پیرۆزا سالا ۱۹۹۱ يە و ئەو رەھەندى ل دووقدا ھاتى ژ رۆخيانا دروستاهى يا سالا ۲۰۰۳ .. ئەفرۆز ئەم بخوازىن يان نە ل ژېر سایا حکومەتا دیموکراسى یا ئیکگرتى دژین، ئەف چەندە سەرەرای وى ئەزمۇنَا ئیراقى یا دیموکراسى یا نوو ب ریبازا هەلبژارتان و ب نقیسینا دەستوورى و راپرسیبا مللەتى کو ب سەرکەفتىانە دەربازىوو.

ئىدى ئەزمۇنَا دیموکراسى و ھەستبۇون و ئاقەدانى و وەرارا سیاسى یا کوردستانى ژ بارگارانىا قەلمەم و ستۇونىن رۆژنامەقانىيەن دىشى وى ییەن د ھاتنە نەقىسىن ب ئیکجارى رزگاربۇون، نەمازە پېشى گۆھۈرۈنى، يانشى ئەو نىزىن و شەرقە و قەکۈلىيەن عمرەب و رۆشەنبىرىن وان ییەن ل ناشا عیراقى یان دەرفەمە وى ل كۆر و سەمبىنار و كۆنگرەيان ییەن کو كەنالىن ئەسمانى بىن و زەدانى بەلاقەدکەن، داكو سەدەمەن قەيرانىن ناڤەخۇ ییەن كوردستانى شەرقەبکەت، يان ئەو زىانىن دیموکراسىي بۆ كوردستانى ئىنایەن ھەر كەمس ل دووف شەرقەكەرنا خۆ. كوردستان ژ ۋان هەمموو ئازاۋىگىرىن شۆقىنى ییەن ب روشتىن دكتاتۆرى قورتال بۇو، ئەفرۆزى ئەقە ئەو بخۇ ییەن ژى كەنال و رۆژنامەقان و نقىسەرەن ھەربىما كوردستانى دەنگەنە مىنەكىن وى پېشکەفتىن و ئاقەدانىا ب چەن دیموکراسىي بخۇ ۋەگەتى. ب چى رەنگى مەرۆف ل كوردستانى ب قەنچاتىا خۆدابىي كەرە تەماشەقانەك بۆ بۆيەرەن ل وەلاتىن عەرەبى و رژىمەن وان ییەن بزاف دەن كو خۆ ژ تسوئامىا دیموکراسى دوورىيەخەن ئەو دیموکراسىا بۆ لاپىن وانقە دەت، دا كول گەل ۋان هەمموو گەلەن سەردەم ب گیانەكى دیموکراسى بىزىن ب ۋەنگەكى نوو دوور ژ كەرب و كېنى، دوور ژ هەمموو جۆرەن ھەيمەيەن پېتگۆتنان ییەن نە مەرقۇنى پېشىدئىخەن و نە پاشدئىخەن. تەشتى ل عیراقى ب رەنگەكى گشتى و ل كوردستانى ب تايىھەتى ھاتىيە روودان ئەفرۆز ھەمان تشت ل ۋان وەلاتان دەھىتە روودان ییەن دخوازان ب رىتىا پېرابۇون و ئالاقىن دیموکراسىي و ھەلبژارتىن دیموکراسى ییەن زەلال و دەنگاندا ئاشكرا بگەھنە دەستەلاتىن، ئەوه دى بربارا دانا ھندى دەت کانى کى دى ل دەقەرى د پرۆسیسا سیاسىدا مىنیت، واتە چىرسىكا دەستپېتىكى یا دروستاهى نەک ژ تۆنسى دەستپېتىكى یا ژ کوردستانى عیراقى دەستپېتىكى یا سەرەلدانان پیرۆزا سالا ۱۹۹۱ يە و ئەو رەھەندى ل دووقدا ھاتى ژ رۆخيانا دروستاهى يا سالا ۲۰۰۳ .. ئەفرۆز ئەم بخوازىن يان نە ل ژېر سایا حکومەتا دیموکراسى یا ئیکگرتى دژين، ئەف چەندە سەرەرای وى ئەزمۇنَا ئیراقى یا دیموکراسى یا نوو ب ریبازا هەلبژارتان و ب نقىسینا دەستوورى و راپرسیبا مللەتى کو ب سەرکەفتىانە دەربازىوو.

بوجى رەخنە گىتن ل ئىسلاما پىرۇز

عاصم مايى

يە، كارەكى خرابە. ونهخوشىيەكە دناش مللەتادا، ونابىيت بىچ رەنگەكى بىدەست درېرىشى ل سەر دراف وسامانىت كەمسەكى بەھىتە كىن، چ مۇسلمان بىت، يان لا يەنگىرى ئايىنەك دى بىت.

چونكى دى بىتە بەرەلايى دىزيانى دا وپروگرامى دارستانى. دى بىدرقرارىيەت بىتە ستۈرىر دى زرافقى داعوبىرت وزيان نامىنىت.

وەختى خودى مەزىن. بىيارا دەست بىرىنى بولۇزى كەمى) داناي ئەقە زيان بو دزى كەمى. بەرەقەكى. وەختى دەستى دزەكى بەھىتە بىرىن دى ب مە لايىنىت مەرفا دویرىكەفن وپاشقە چو. ژقى كارى خراب و دىياردا كريت ودەست ناھىتە بىرىن ئەگەر (دادوريا ئىسلامى) دوھلاتەكى دا نە بىت، چونكە هەر كەمسەكى ئىسلام مافى وى دەدەتى. وەختى دەستى دزى كەرى دەھىتە بىرىن. دەولەتا ئىسلامى، زيانا وى بۇ تەرخان دەكت. و ناھىتەلىت ھەزارى ب سەردا بەھىت. يانا بىتە گرفتارى دىزيانا خىزانى دا.

لى ئەگەر پشتى دەست بىرىنى ژى، ژقى كارى دویرىنەكەفت، ئەو پىدىقى سزادانىت توندترە، چونكە وەك نەخوشىيا (پەنچەشىرى) يە. دەلسەن وەلاتى دا.

دېيىش ل سەرددەمیت بەرسىن (۳) سى دەست ھاتتە بىرىن، ل سەر دزىا (۴) سى چەرخا ئەو وەلات. ئىمەن زيان، و ئەقە كارى چەپەل دنالىدا نەھاتە رويدان و خەلک ل سەر سامان و دراقىت خوھ ئىمەن بۇون.

۴- دېيىش بوجى ئىسلامى (۵) چار ژن دروست كى دا. ئىسلام، پروگرامەكى خو دايى يە. وېن رىك و پىتكە. و ھەممى لايەنەت زيانى قە گرتىنە و چارە بۇ ھەممى گرفتارىدا دانىايە، خودى دەرمۇت (پىنى و پلاپە و رىباع). دوو يان سى يان چار، ژن دروستن بولۇزمى مۇسلمان.

لى ددوېقرا د فەرمۇت (فإن لم تعدلوا فواحىده) ئانكى بىيارەكى زەلالە. بۇ ھەممى كەمسەكى ئەگەر خوھ تى بگەھىن، ب تىتىماھ يَا كەسايىتى، چ وەخت دروستە دوو ژنلى، يان سى و چار، ئەگەر:

*ئىنك يَا نەخوش بىت و قىن نەخوشىي چارەي نەبىت، ئۇ نەمشىت كارى خىزانى بکەت.

*ئەگەر ئەقە زىنکە ل دەقە زەلامى خوھ نە روينىت ئۇ رېزى ل خىزان و زەلامى خوھ نەگىرت.

*ئەگەر خودى زاروکا نەدەتى و ۋەزىرەقەي قان ھەرسىن ئەگەر، كارەكى بەترانىيە و نە دەجەن خوھ دايى بولۇ دەنلى يان دا دېيىش ئەقە زەلامە زەنگىنە، يان مىتەكى باشە، كەنە گەلەك ژن، وەكى دى ژى (ئايەتا پىرۇز) ياراست و روھنە. وەختى زەلام دادورىنى دنابىمەرزا زىنکادا نەكەت ل خارنى- جلکى- رەفتارى- قىيانى... وەند. ب چ رەنگەكى نابىت دوو ژنلى يان پىتلەل ترى.

لەپىرى رەخنەت مەرۋەقىت دویرى ئىسلامى. چ جەكى ناگەن و ل سەر چ بىنەمات ئايىنى وزانسى نىنە.

ب دەھان جارا مە گوھ لى دىيىت. ھنەدەك لايەنەت بىن بىرۇ باودەر و دویر خودى. رەخنەت توند. ل ئايىنى ئىسلامى دىگەن بىتى كۆچ پىزازىنەت دروست ھەبن. ل سەر پروگرامى قى ئايىنى. و ئەقە چەند رەخنەكىن ژ وان. مە دەقىت روھنەرنىكى بەدەنەن بۇخاندە ئانىتەت ھېزى.

• دېيىش ئىسلام ب شىرى بەر بەلەف بۇويە ل جىهانى. ب دىتتا مە ئەقە چەندە ژ راستىيىن يَا دویرە. چونكى پروگرامى ئىسلامى. يىن دارشتىيە ژلايىن خوداي ۋە. و ھەممى بارتى زيانا مەرۋەقىت ئەقە كەنە. و گەلەكى گۈنجايە بولۇ ھەممى وەختەكى. و ل ھەممى جەكى.. ئەقە پروگرامە، قېرىتىا ھەممى نامىت ئاسمانى يە، ھەر ل سەرددەمى (نوح) سلاف ل سەر بن و هەتا دەگەھىتە سەر دەمى (موحەممەد) سلاف ل سەر بن.

ھنەدەك شەرەك مۇسلمانى كرى (جەھاد) ھەممى بەرگرى بولۇن ژ ئىسلامى، نەك ھېرىشىت دوزىمن كارانە بولۇن. چونكى دروېشىنى ئىسلامى (لى بورىن بولۇ - برايەتى - ھارىكارى - رەۋشىتىت پاقۇ - كىرنا كارىت باش - دویرەقەفتىن ژ ھەممى كارىت خراب. ئۇ كەمسەك ب كوتەكى نەرادكىتىشا ناڭ قى ئايىنى. ژ بەر گوتتا خوداي (لااكراد فى الدين). ھەممى ئازادى يَا بەرقەرار بولۇ، دەملى جەھەك قەمدەگەرت. يىن قىيابا دايىت مۇسلمان. يىن نەقىيابا رەفتارەكى ب رىزگەرن دەكەل دەھاتەكىن. لى ئەولايمىنە ھەمۆل دابا شەرى دەكەل مۇسلمانابىكەت و وەنەكەن ئەقە بېرىۋا وەرە ل جىهانى بەلەف بىن، وى وەختى بەرەقانى ژئىسلامى يادروست بولۇ ھەزەرەكى خودايىن مەزىن دەستوپىرى بىن دايى.

گەلەك دەولەتتىت روژھەلاتى وەك (ئەندۈنیسیا) كۆ مەزىنلىرىن دەولەتا ئىسلامى يە، ب شىرىنەھاتىيە ستاندىن، لى ئەنەدەك، زانايىت مۇسلمان گەھشىتىنە و ئىرى، پروگرامى نوى. بولۇن ئەنلىكى يە. وانزى بېرىۋا وەر پىن ئىنایا.

نوكە رېتىا مۇسلمانال ئەرپا و ئەمرىكى، بەرددوام دېلىندبۇنى دايىھ، وچ شىر وزوردارى ژى نىيىنە، لى خەلک قەستا ئىسلامى دەكەن، چونكى ئايىنى زەڭماكىيە (دين الفترة)... (جەھاد) چاوا دروستە، ھەرۋەكى مەسىھەنچەنچەن ل سەرىپى دايى.

۱- ئەگەر ھەمۆلدان ھاتتە كىن ئايىنى ئىسلامى ژنان بىمن و نەھىتىلەن، ئەركەكى مەرۋەقى مۇسلمانە، چ ب دەست، يان بەرەف، يان ب زانست، يان ب زمانەكى راست، بەرگرىن ژقى ئايىنى بکە، ھەلبەت ئەقە بەرگرى يە ل دەۋىش كاودانىت سىاسىيە ل ھەر كۆمەلگە ھەكى.

۲- ئەما ئەگەر ئىسلامى دەولەت و خەلیفە نەمان، وى وەختى (جەھاد سوپاىى) ئەركەكى فەرنىنە. (وپىتغەمەر سلاف ل سەر بن) دەرمۇوت: (أفضل الجهاد كلمه حقى عىندىلگان جائز) ل قىچىرىنى ئەم تىدا مەرۋەقىت نەشىتىت چ بکەت وېن دەستەلات بىت. دەقىت كارىت خراب و گونەها، ب زمان و دەل نەفرەتى ژى بکەت.

۳- دەرىارەي (دزىا) ئۇ بىيارا دەست بىرىنى، ھەچىكە دزى

شەھە ئەم شەھە مۇو بۈويىنە ئاغا .. ئەم شەھە مۇو خولامىن

يان باشتىرىپىشىن ئەز چيا تو چيا گولك مابىن گيا.. لقى سەرددەمى ئاغاتى ياساناهى كەفتى، (لىببورىن بۆ ئاغايىان) چونكۇ ماسى د ناف ئاقىن شىلىدا دەپتىنە گرتىن، ئەقىقە بارودوخىتىن هاتىنىن گەۋىرىن، مفایيتن بازىگانى و پلە و پۇستە ژ نشكانقە يىتىن زىتەبۇوين، مروقق ب پارهېي زىتە نزانىت دى چو لىكەت، ئەقچا دى مەغرۇر بىت و مروققى نەدىتىھە كە دىت دى بىتە شاهىن فېرۇعەنۇييان، رەنگە ئاغايىن وى يىن بەرى دەمى دى كەفيتىھە ژىپ دەستەلاتا وى، ئەقچا نەچارە شىت بىت و ژ خۆ نەگرىت تەلەفۇنا وى راكەت ب بەھانەيا ((ئەز ل مەسبەھى بۇوم، يان ل ھۆلا گەردۇون بۇوم))، ئەز باورىم ئاغايىن رەسنسىنىدە شەرمەتكەن قى ناقى بىننە سەرخۇ، ئەقە نە بەرەقانىيە كە ئەز ژ ئاغايىان دەكم، و رەنگە ژى خۇوندەقان ب مەزارا من حىببەتى بىن و بىشىن مۆدىلا ئاغاتىيى نەمايىھ!! و رۆزا گۆندان نەمايىھ، لى جادەيا مە ئەقەيە و ژىوار ئەقەيە، لى نىازا من نە ئەقەيە، ياس دخوازم دىيارىكەم، كە ناقەنگىتىن زىتە ژ مالى ساناهى ستۇور بۇوينە، دراھىن ب ساناهى هاتى زۇيتى دەرىت ژى، دەريارەدى ئەغەوات و شىيخ و بەگ و سەيد و هەممۇ زاراھىن مە د دىرۇكا خۆ دا پىتىگىرىيە كا كۆزە بۆ دەرى مە ژى زىتە دەۋاتى ل گەمل كەپەنە و ل ھەممېرى وان چووينە د چەپەران دا، بلا ژېپەر نەكەمین كە كەسىن د ئاغاتىا خۆ دا دىغانن ژ مەرىشكى چەرمى وى يىن خۆشە!! من گەلەك ھەقال ھەنە د دەسمەندا ژ مالباتەكە ئاغا بۇو لى ژ بەر رەخنەگرتىن مە ياشىز بۆ نەزەدى وان ناخوازن رەسمەناتىيا خۆ بۆ ئاشكرا بکەن، باشە ما چو گونەها وىيە كە ئەو ژ وى نەزەدى بىت؟! ئە هەندەك كەمساتىيەن د ناقادا ھەين شەرمەتكەن چونكۇ مە ژ رادەيى بۇوراندىھە، لى وەكۇ دېتىشىن (سيماھم فى وجوهەم) بلا ئەم ژى د حەفك ستۇور بىن بلا ئەم ژى كىخە بىن، بلا ئەم ژى د بىيىنە خودان مۆنۈكىا، لى چەندى بلند بىيىن حەز ژ ھەقدو بکەمین و بەريكانەيىن ل سەرپىشىيا چوونا تازىيان يان رېتەرسمان نەكەمین و ھەكۇ مروققى دەلىقە دا ھەممۇان و رېز ل خۆ گرتىن بلا يىن ھەممۇان بچۈركەر ژى كەيىسا خۆل قى تەوازوغا مروققى نەگرىت، ياس و دەليھاتى مروقق ناخوازىت بچىتە تازىيان ژى تازىيەن مە يىتىن بۇوينە جەن دىياركىنە زەبلەك و مەدەھەيان، وەرن حەز ژ قەنجاتى و چاكياتىيى بکەمین، حەز ژ مروققاتى بکەمین، بلا رەوشە و رەفتار بۆ سەركەفتتا تەفايىي بىت وەكۇ مسرى دېتىشىن (مروقق بۆ ھەقدونە).

شېرزاد نايف

تیکه هی ئويوزسيونى وەك كار و كريار د وەلتان دا

سەگان بهەجەت

بەرتەنگ و ترسنوك رادبىت و باورىا وى ل دەف خەلکى -١٠ - ٢٠٪ يە بۇ نمۇونە ل وەلاتىن رۇزھەلاتا ناقىن وەكى عمان و سعودىيە و وەلاتىن پاكسستانى ... هەندى ئەف ئويوزسيونە ل سەر ملىتىن حزبان قە راودستىيە.

خەباتا ئويوزسيونى ل جەتكى بۇ جەتكى جوداھيا خود ھەمە، چونكى ھندهدك جەنان پىتدىقى ب چاكسازىي يە، دېقىت ھەرچاوابىت ئويوزسيون بەنگەتكى مەددىيانە و پىشىكەفتى دۈرىز دەۋارىيە و ھەلگەرتا چەتكى داخازىيەن خود بىكەن، لى ھندهدك جاران زى مىللەت پىتدىقى ب ئازادى يَا ھزرى و نەتموايەتىيە، گەلەك جاران ئەف جورە ئويوزسيونە دېنە چەكدار بەرامبەر دىكتاتورىيە و سەممکارىيە رادوھەستن.

چىپىونا ئويوزسيونى قەدگەرتىتە وى چەندى دەمنى ھزەكى روتيين و پەشاش زال دېيت ل سەر گەلان، دەمى ئارىشىيەن وان دەقەقەنە سەرىتىك، دېيتە ئەگەر كۆ دەسەلات نەشىت ھەممى ئارىشا چارەتكەت، دى دەرفەت چىپىت بۇ پارتىيەن دى كۆ ئەمۇ زى خو بىدەنە نىاسىن بۇ چارەكىن ئارىشان، يان زى نەتموھىيەك وەلاتىن نەتموھىيەك دى داگىر بىكەت، و مافنى وان پىشىل بىكەت، ب قى رىتكى زى ئويوزسيون پەيدا دېيت.

زاراھىن ئويوزسيون دىياسەتى دا راما نا وى چەندى دەدەت كۆ كومەك، يان، دەستەيەك، ئەوا ل سەر بىنیاتەكى نەگوھور بۇ دەمەكى بەرددەم و جودا ز حۆكمەكى، باراپتە ئەف زاراھىن بۇ وان پارتى قەدگەرتىت ئەوئىن د پەرلەمانى دا بەرھنگارىا حۆكمەتى دەنەن، هەتا دەگەنە دەسەلاتىن، ئانكۆ بزاھى دەكت كۆمەن دەسەھەلاتىن بىگىت، بەس ئەف بەرھنگارى يە دېقىت يَا رەوابىت و دىسان دەگەل بىنیاتىن ياسايىن بگونجن.

وەكى يا دىار ل بەر چاھىن گشت مللەتان ئويوزسيون كومەكى مروۋانە بەرۋاھارى سىياسەتا حۆكمەتى دراوەستن ل سەر بىنیاتەكى راگرتى و درېتھايدىن، ھەروەسا ئويوزسيون زاراھى دەكتن ز بۇ وى حۆكمەتى دەسەلاتىن، بەلكو پىتكە بشىتەن خزمەتەكى دىيار و ئاشكەرا ئاراستەي ھەممو لايىكى بىكەن و ئەف جورى ئويوزسيونى پىريا وى ل سەر سىياسەتا پارتى (حزبان) دەيتە چەمسپاندىن، چونكى دەقى سەرددەمن نوکەدا پارت (حزبان) رولىن ھەقىرىيە دەكتن ب رەنگەتكى مودىرىن و رىتك و پىتكى دەيتەن دەگۈرەپانا سىياسەتى دا و ھەمئى گوتىنى يە ئويوزسيون ھەرددەم دەنە خەلکى دايە، ھەم خەمەن خەلکەكى دەكتە دۆز و بايدەت و دەدەتە جەھىن پەيپەندىيدار. و دىسان دېقىت ئويوزسيون و دەسەلات ھەردوو پىتكە حۆكمەتى بىرئەمبىمن داكو ھەمى كار ب باشتىرىن تەرز و شەفافانە بىرئەمبىت، ھەردىسان ھەردوو پىتكە هارىكەرىن ژبۇو چارەكىن ھەر ئارىشەيەكى دەدەولەتىدا، ناچىتىت ھەر ياسايىه كا دەسەلات پىشىنار دەكت ئويوزسيون بىزىت ئەز نەدەگەل دامە، بىن كول باشى و خرابىيەن وى بىنيرىت، دېقىت ئويوزسيون چاقدىرىيەت ل سەر دەسەلاتىن، تاكو دەسەلات زىتەرۇيىن دەكارى خوددا نەكەتن، ھەرگاڭەكى دەت دەسەلات ل سەر سكەي دەركەفت، ئانكۆ چارچوققىن ياسايىن دا دەركەفت، دېقىت ئاگەھەدار بىكەتن تاكو خوراست بىكەتن، ئەفە كارى ئويوزسيونى يە، بەلىن مەبەستا مە ئويوزسيونە كا دلسوزىت بۇ مىللەتى، و ئەگەر ئويوزسيون ب قى تەرزى نەبىتىن، نەشىت بىبىتە ئويوزسيونە كا دلسوزو راستەقىنە، داكوپتە جەھى خۇ دەنە دلىن خەلکى دا بىكەتن و باورىا خەلکى ب دەستقە بىنەت.

و دېرانيا جەھىن جىھانى دا ئويوزسيونى ھەبۇوناخو چەمسپاندى يە و كاردەكت ل ژىز چارچوققەكى شەرعى دا و ج سۇرۇتى دى نابەزىنن.. بۇ نمۇونە نەما ل ئىنگلستاندا مەزىن (برىتانىا) ئويوزسيون ياسايىه كا فەرمى دەدەولەتىدا ھەمە و كارو كريارىت خۇ د ئازادىيە كا تەمامى دا ئەنچام دەدەت ب رەنگەكى مەددەنى و ديموکراسى.

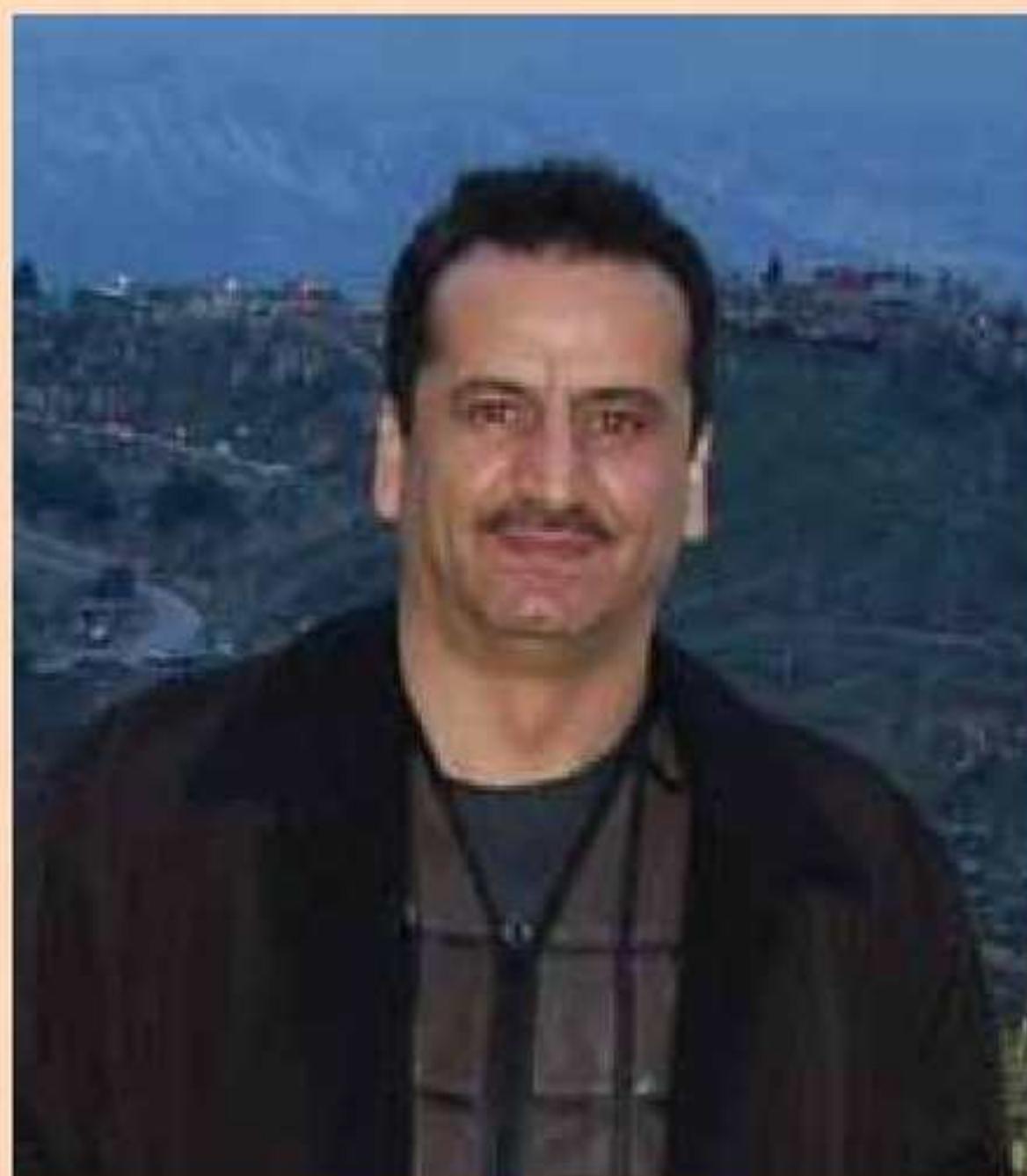
لى ھندهدك دەولەتىن دىزى ئويوزسيونى ھەنە، بەلىن ب كارەكى

سیلاف پیشگاھین خورت و ئومىدین گەش بەر ب پاشەرۇزى

و خوبنەکا مەزن يا شەھیدىن كوردستانى و ماندىيىونا مللەتى. خامىت ھەمى مللەتى مە ئازاد بۇون و سىك و بازار پروى روزنامە و پەرتوكۇ بۇون و زىدەبارى راديو و كەنالىتىن تىلەزىيونىتىن ناقخۇى و يىن ئىسمانى...

كوقارا سیلاف ژى كۆئىكەم ھەزمارل ٢٠٠٦/٢/٢٨ دەرچوی، ئىك ژ وان كوقارايە كۆ جەن خو دناف رۆزنامەقانىيا كوردى دا كرى و پەرتوكخانىتىن كوردستانى پې زەنگىن كرى و بەرەك ژ دىوارى رۆزنامەقانىيا كوردى زىدە كرى.. سەر نقيىسىر و دەستەكا دەگەلدا خەبات و تىتكوشىنەكا مەزن كريه و گەلەك شەققىن درىز خەو ژ خو حەرام كريه و كەفتىنە دەخزمەتا قىن كوقارى دا داكو پەرشىت داهىنانى تىدا بىكەن و كا دى چاوا پەرشىن كوقارى ب ھەمى بابەتىن رەنگا و رەنگ نەخشىن و كا دى چاوا شىتن پەر خوبنەقانى بۇ خو راکىشىت، كوقارا سیلاف ل دويىش ناققى خوييە كۆ سىلىيەت گوتارا، ھەلبەستا، پەخشانا، بىرھاتناساخلەمى، وەرزش، سىاسەت، ئابور، ھونەر و فولكلور و كلتور و رەۋشىبىرى، دىريوكى، زانستى، ديدار و رىپورتازلىن جودا جودا، و سیلاف شىايە خاندەقانى خو ب پىزانتىن رەۋشىبىرى يا گشتى زەنگىن بىكەت، سیلاف ب پىشەقانىيا خو و دویر ژ پارتايەتىا تەمسك بىر ل ئاڭاڭىن كوردستانى بىكەتن ل سەر بىنياتى ب هيىز كرنا هزا نەتمەوى و كەلتۈرى دىمۇكراسى. ول پاشەرۇزى ژى سیلاف دى شىت پەر رولى خو بىنەت و ب ويىرەكىا نقيىسىرەت خو ئەمۇتىن تىدا كار دەكەن ئۇ دوست و ھەقالىتىن وان، ب دىتنا مە سیلاف زىرەقانەكا گەلەك ھشىارە بۇو ھزىرت نەتمەوى و بەرەقانكارەكا خورتە ل ھەمبەرى نەيارىت مللەتى مە...

سیلاف ئاڭا زىيى و رویى شىين و خابىرىيە و راوهەستيانا وى نىنە و نابىتن تاڭو ئالاپىن دەولەتبۇونا كوردستانى بلند بىكەتن. دەست خوشىيە كا گەرم ل سەر نقيىسىر و دەستەكا وى يا دەست پاڭ دەكەم و سلاڭ بۇ ھەمى خوبنەقانىت قىن كوقارا خوشتىقى

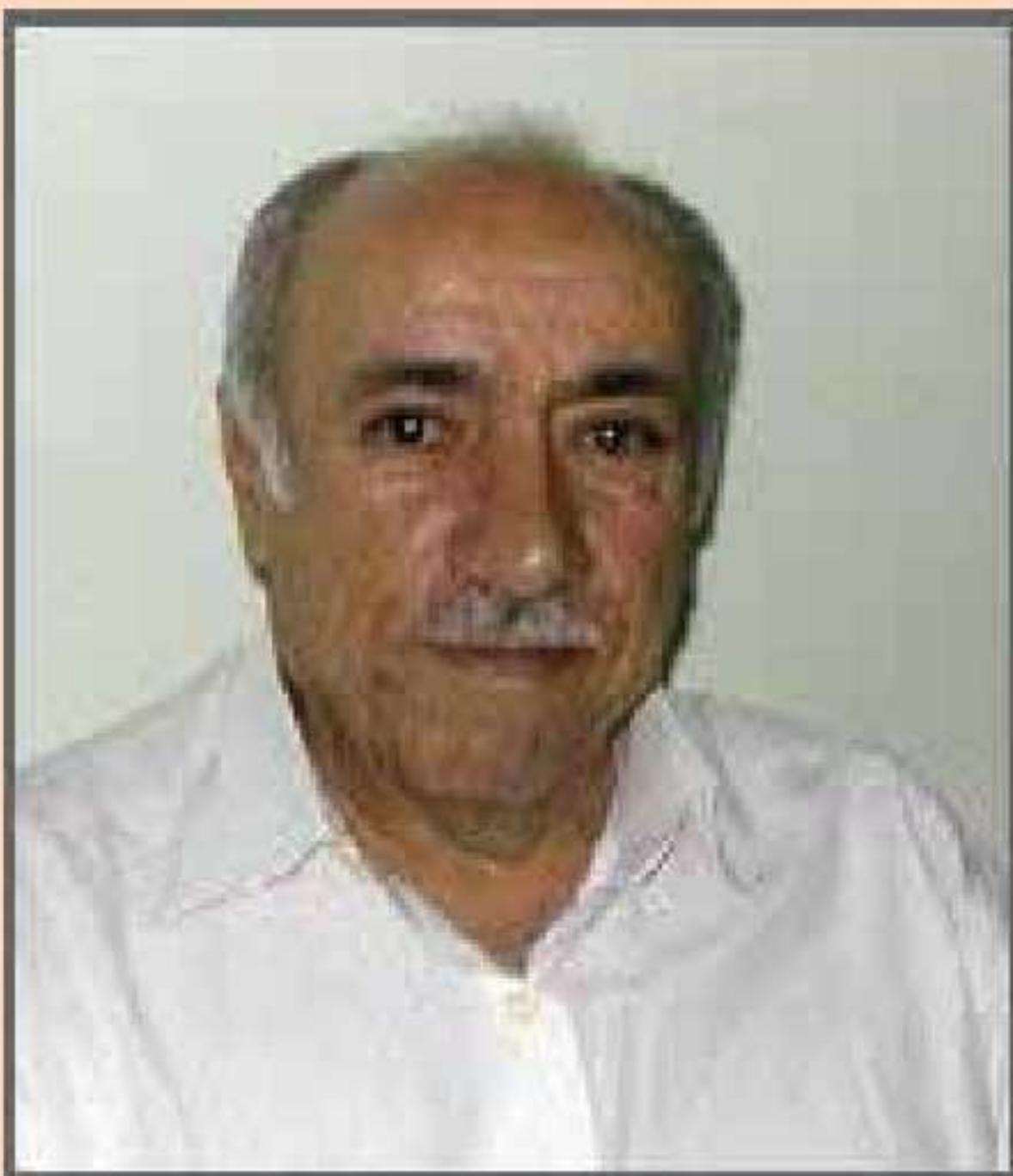

مەھمەد مەھسۇن

ددىريوكى دا مللەتى مە بويە قوربانى و زولەمە كا مەزن لى ھاتىيە كرن ب ھەمى لايانقە بىن بن دەست بۇ و ھەمى ماف ژى لى دەقەدەغەبۇون، ژلاپىن دەرىتىخستنا رۆزنامە و كوقارا و چاپكىن پەرتوكىت نقيىسىهقانى و خودان هزر و شىانا نە ب تىنى قەدەغەبۇون، بەلكو ب تاوانەكا مەزن ل قەلمەم ددا، بەلىن كوردىن خودان ھەست پاڭ و دلسوز بۇ كوردايەتىيەن ھەر ھەبۇون كۆ بزاف دىكىن چ رۆزنامە يان كوقار، يان پەرتوكا ب زمانى كوردى دەرىتىخن، بەلىن زىيى وان بىن درىز نە بۇو، ئۇ ھندهدك جاران ژى ل بن چاقدىرىيەكاكا مەزن بۇون، و پېندىقى بۇو ل سەر نقيىسىرەن ب بەزىن و بالىن سەرانىتىن رۈتىمىن گوتبان. خامەيىتن خودان تلىن زىرىن نە دراوەستيان و ھەۋىكى دكىر و ھەر كولىن خو ب خامەيىن خو دادرىتىن، قىيىجا چ ب گوتار با يان چ ب چىروك و پەخشان و ھەلبەست و ھوزانا با.

پشتى سەرھەلدانا پىرۇز كۆ دەستكەفتى دىريوكى

ميكروبيّن جفاكى

ئەمین يونس - چاقدىرى ژينگەسى

ئىك ژكىماسىيەن مە يىن پەروردى يىن گىنگ ، ئەف ناخفتىئىھە) ما لىسر من خەلەتە؟، پەيقەكا نىگەتىقە ئۇ يَا خۇقىيە، ئۇ ھىزرا پەرژەوەندىيا كومەلى و گشتى ناكەت. وە دىارە ئەمۇين وە دېتىش ئۇ فىنى ناخفتى بىجە دېتىن، چ ھەستا پىتكە ژيانى نىنە ئەرى .. و سەد جارا ئەرى ، بىرادەرى بەرىز : لىسر تە خەلەتە ! ولسىر من خەلەتە. ئەگەر مە بىقىت پىتشبەقىن، وەكى كومەلىن دى، پىدىقىھەن، ئۇ ھەر ئىك ژلايىن دروست و بىنەجە لنك خۇ پەيداکەين، ئۇ ھەر ئىك ژلايىن خۇقە خودانىت بەپەرس ژيارچەكا كىيموكاسيا قە، و ئامادەيا خۇ بەرهەف كەت ژبو چارەسەرىي. چ دەستەلات بىتنى نە شىئەن ھەممى كىشەيا شلوقەكەن، ئەگەر خەلک، ئەز و تو ھارىكار نەبىن !

ئەقان توخە كەمسان، دى بىرزمى: ھنگ ميكروبىن بو جفاكى .. و ئەگەر گوتى بوجى تو وە دېتىش ؟ دى □ بىرزم : ما لىسر من يا خەلەتە، ھەممى دزانن ھنگ ميكروبىن !

دى بىرژىن گلىشى دېنچەركا ترومېيلى را نەھافىزە ل سەر جادى... دى بىرژىت : ما ل سەر من خەلەتە ! ... كابرا دەرچۈۋىن زانكۈنى يە و بوبىنباغا وى متەكى يَا درىزە، ئۇ قودىكىت پىسىيە ئان بىت بىرى پاشتى قەدخدوت دى بىتە قىرتىنا وان ! وەختى گەنگەشى دەڭل دەكە ئۇ دېرژىن ئەقە تىشتەكى نە رەوايە! .. دى بىرژىت ھەمى خوش مروف نى تو بىت بىنى ئەقە سەد ھزار قودىك و بىتل بىن لقارا، ما ئەقە ھەممى من ھاقىتىنە؟ بەلا خۇ زەمن قەكە، ما لىسر من خەلەتە؟!

دى بىرژىن، گلوبىن زىدە قەمەرىنە؟ ئان زى سېلىت بوجى شولدىكەت و كەس دژورقە نىنە؟ دى بىرژىت چونىنە! كەھرەبا رەئىسيە! ... ئەرى .. ئەرى مخابنە، خود ھەكە روز بىت، ھەممى تىشتا ھەلکەن، يَا رەئىسيە و يَا ئەرزانە، ئۇ پاشتى ھنگى وەرە بەرى خود بىت، ھەممى مالىن جىرانا چەند گلوبىن ھەلكرىن، ما ئەم ژوانا كىيەتلىرىن؟ ئۇ من گىرى ئەقە ھەممى دەھەن، بىت خەلکى ھەممى دەھەن، ما لىسر مە خەلەتە؟!

ئاڭ يَا دەيتىت، لەزى بىكە ماتور بىدە شولى؟ ئۇ مادەم تانك دەتىشىنە، مارپىچى بىنە دا ترومېيلى بىشىن، ما دى بوجى زەعى بىت، بلا يَا زىدە بېچىتە سەر جادى ! ما چىيە، ئاڭ ھەممەدا خودى يَا مشەيە، ئەز نازانم چاوا بەحسى كىيمبۇونا ئاڭىنى دەكەن ل دېجىلە و فورات، پا لقىرە ئەم چ جارا مەحتل نەبۈونە! ... ئەگەر تە گوتى : بوجى تانكىت تە دېن تەوافەنە و ئاڭ سەردا دېچىت ؟ دى بىرژىت : بلا ھەر سەردا بېچىت، بىسەرى تە دى سەرى ھەميقىنى لىستا ئاڭىن ھېت ھزار وپىنج سەد دىنار، بەلاشە! و ھەكە من تەوافە چىتىك، ما نى يىن ھەميا سەردا دچن ھەمى مال دوشاش، ما لىسر من خەلەتە؟!

ما ماموستايىن درەنگ دەيت و كارى خو بىدرىستى نەكەت، دى بىرژىت : جامىتىر ، ما لىسر من يَا خەلەتە؟ .. چ پىنەقىت دى قوتاپىتىن وېرى وەكى وېين ! . بەپېرسى گەندەل، بىمەنت دى بىرژىت: ما ئەز بىتنى يىن ھوسا مە، ما نى ھەممى وەكى من ؟!. فلان كەس يىن وەختەكى رەفيق بەدللى زەيتونى لېدەر، و ئەم زېدە درەقىن دا مە نەگرىت بۇ « جەيش شەعبى » ، نوکە زى بەپېرسە، و ھەر ئەم خۇ زى دەدەينە پاش !! .. و ھەكە تە گازىنە كەن ژقى چەندى، دى بىرژىنە تە: ما لىسر قى خەلەتە؟!.

تیکوشەری دیرین ابراهیم رەشافەی

ئەو پىشەرگى ب درىزاهىا شورەشا ئەيلول و گولانى (٦٦) جەزنان ل ملا خو نەبۇوى

* مە چەند ھەقلا ل گوندى رەشافە ل ھافىنا سالا ١٩٦٠
و ژېھرى بەريابۇونا شورەشا ئىلولى مە ب نەيىنى قە چەند
پارچەبىت چەكى كرین بوشەر و تەنگاشىيان
* (سرا) سەركەفتى بازازانىنى نە مرد (چوار) سەخلىه تان
دابۇو ؟

* من چەند سترانىت مللى ب داستانىت شورەشا ئىلولى
گوتىنە و هەتا نەو مە دج كاسىت و سى دىيا تومار نەكىرىنە ؟
* خوشترىن روز دشورەشا ئىلولى دا روزا دەرچۈندا بەيانىما
(١١ ئادارا) سالا ١٩٧٠
* جەن داخى يە چ گەرنگىا وەسا ب نقىسىينا دىروكا شورەشا
ئىلولى نەھاتىيە دان و دەپىدا با پىشتى (٢٠) سالىت ئازادىي
زورىيەيا داستانىت شورەشا ئىلولى بىبانە (وانە) ل خاندەنگەھان

دیدار: وصفى حسن رەدينى
(شواتا ٢٠١٤)

نقىسىنگەها (خېبات) ل ئامىتىيەن ھەبۇوى و ھىنگى پەيدەندىتت
مە ئىكسەر دەپل نقىسىنگەها خېبات يَا پارتى بۇون ل ئامىتىيەن كۆ
ھىنگى تىكوشەر ھرمز نىسان كانى بەرپرسى لىذنا ناواچا ئامىتىيەن
و بەرپرسى نقىسىنگەها خېبات بۇول سەرانسەرى قەزا ئامىتىيەن،
ھەرودسا سەيدا عبد الرحمن ئامىتىيەن و اسعد قادر ئامىتىيەن كارگىزىتت
نقىسىنگەها خېبات بۇون.

- كەنگى وە بىشدارى دشورەشا ئىلولى دا كرى يە ؟
- ل ھافىنا سالا ١٩٦٠ و ژېھرى بەريابۇونا شورەشا ئىلولى
مە قان ھەقلا ل گوندى رەشافە (ابراهيم رەشافە) - مەلا تاهر
رەشافە - تەپرو عەمۇزەم رەشافە - احمد محمد عزىز رەشافە
زېنەملا حىسىن بادىن - موسىھەفا گەردى رەشافە - رشيد احمد
مسىحى رەشافە - عبدالله محمد فەق عمر رەشافە)
- مە قان ھەقلا كۆھمى ئەندامىتت پارتى بۇون ... مە ھەميان
ز پارتىت خو و ژ كىستى خو ... ب نەيىنى قە چەند تەنگىتت
(كۆرت) بۇ خو كرین و مەل مال قىشارتن بۇ تەنگاشىا و دەما
ل ھەيغا (٩) سالا ١٩٦١ چەند شەر و داستان دەپل دۈزمنى
رويداين مە ب وان تەنگان بىشدارى دوان شەرادا كر .
- ژېھرى مەلا مستەفا بازازانى ل سالا ١٩٦١ سەرەدان
دەقەرە بەھەدىنان بىكت چەند شەر ل دەقەرە رويدان ... گەر بۇ مە
وان شەرە خويا بىكە ؟
- ژوان شەران ... شەرى گىرا چەللىكى ل نىزىك دېرەلوك
دەپل سەرىيەكى جەيشا عىراقى و شەرى ستاندىنا بازىزىن ئامىتىيەن و

ابراهيم رەشافەي پىشەرگى ھەرددو شورەشىت ئەيلول و
گولانى ناقەكى بەرنىياسەل تەقاياد دەقەرە بەھەدىنان و سەرانسەرى
كوردستانى ، چنکو قى تىكوشەر بۇ ماۋى (٤٧) سالان و بىن
راوەستان خېبات و پىشەرگایەتى كرى يە و بىشدارى دېپل ز
(٤٤) شەردا دا كرىيە ل سەرانسەرى كوردستانى ...
پىشەرگى دىرىن ابراهيم رەشافەي دماۋى وان (٤٧) سالىت

خېباتى دا (٦٦) جۈزى دناف مال و عەيالى خودا نەبۇويە
نەقجا وەك رىزىگەن و وەفادارى بۇ خېباتا (٤٧) ساليا
پىشەرگە ابراهيم رەشافەي مە بەھەر دىت قى دىدارى دەپل دا
سازىكەين بۇ گۇشارا (سېلاڭ) ياقەشەنەك:

- گەر ب كورتى خو بىدەيە نىياسىن ؟
- نەز ابراهيم محمد عزىز رەشافەي ناسىيار ب (ابراهيم
رەشافەي) ل سالا ١٩٢٨ ل گوندى رەشافە ل دەقەرە نەپىل ل قەزا ئامىتىيەن
ل گوندى رەشافە ل دەقەرە نەپىل ل قەزا ئامىتىيەن
ھاتىمە سەر دونىا يەن.

- كەنگى و چەوا تو چوویە دناف رىزىتت پارتى دا ؟
- ل بوها رەشافە ل گوندى رەشافە ل سەر دەستى
(مەلا تاهر رەشافە) كۆھىنگى بەرپرسى شانا پارتى بۇول گوندى
رەشافە بۇومە پارتى.

- پەيدەندىيا وە يَا پارتى دەپل كىز ناواچى بۇو ؟
- ھىنگى پەيدەندىيا شانا گوندى رەشافە و تەقاياد گوندىتت
(نەپىل) دەپل لىذنا ناواچا ئامىتىيەن بۇو ... و ل بىرا منه ھىنگى

گشتی

یه لموما ئمز دېيىش (سرا) سەركەفتىنا بارزانىيى نەمر و (سرا) حەزىتكىندا خەلکى بۇ وي ... دىغان رەوشتان دا بۇويه ۱ - مىرخاسى ۲ - توازع و ئاسايىي دېيانى دا و درەفتارى دا دەگەل خەلکى ۳ - صەبر و تەحەمول ۴ - كۈرى و هوپى بىسى دەزر و شەرقەكىندا بۇيىر و كاودانا

• مە يازانى كۆ هوين سترانا دېيىش و هەمە چەندىن سترانىت ملللى ب شەر و داستانا گوتىنە ... كەر بومە پىچەك ئىھىكى روھن بىكە ؟

— راستە ... ژىلى پىشەمەرگاتىيى دېيانا خودا مە ستران ژى گوتىنە ..

لى پىريا سترانىت مە د تايىيەت بۇون ب شورەشا ئىلولى و ب شەر و داستانىت شورەشا ئىلولى
و دەقى بىياقى دا مە چەندىن ستران ب داستانىت شورەشا ئىلولى گوتىنە.

• ئەو ستران ل چ جە تومار نەكىرىنە و نەبوبىنە كاسىت و سى دى ؟

— جەھى داخى يە تاكۇنە ما ئەف كارە نەكىرىنە و هەممى ئەو سترانىت من ب شەر و داستانىت شورەشا ئىلولى گوتىن دىپىنگىن من دا ماینە.

• خوشتىن روز ژ روزىت شورەشا ئىلولى ل جەم تە ؟
— بىن گومان هەمى روزىت شورەشا ئىلولى ل جەم من دخوشن و جەھى سەرفەرازىتىنە ... لى پا روزا (۱۱) نادارا سالا ۱۹۷۶ خوشتىن روز ژ ل جەم من .. چنکو حکومەتا بەغدا ب فەرمى دان ب مافىت گەلى كورد كر هەروەسا دان ب سەرەكتەي مىرۋىتىن يە بارزانىيى نەمر كر و ل سەرانسەرى كوردىستانى و عىراقتى كەيفەكە مەعن پەيدابۇو و ل هەممى بازىر و بازىرۇكَا ئاھەنگ و شەھىان بەرىبابۇن و ئاشتى ل سەرانسەرى عىراقتى بەرقەراربۇو.

• نەخوشتىن روز يان بۇيىر ل جەم تە ؟
— ھەلبەت خوبانى شورەشا ئىلولى ل نادارا سالا ۱۹۷۵ نەخوشتىن رويدان و بۇيىر د بۇ من و سەدان ھزار كوردان ... لى ئەحمدىلله گەلەك نە كىشا و جارەكە دى چرايى كوردايەتىن ل سەر دەستىن پارتى (القيادە الموقتە) ھەلبۇۋە و بىن ئومىدى و پۇسىدەيا گەلەك نەكىشا.

• كەر و پەيىشەكە دوماھىيى ھېبىت ؟
— باوەرېكەن گۆتن و پەيىش دزورن ... لى ياكىنگ من دەقىت بىتىم جەھى داخى يە تا نەھو چ گەنگىا وەسا ب نەقىسىنا دىرۈك و شەر و داستانىت شورەشا ئىلولى نەھاتىيە دان ؟ ؟ و خۇزى جەبىت پەيەندىدار پىتەر و پىتەر گەنگى ب توماركىنە تەقايى شەر و داستانىت شورەشا ئىلولى دابا ... و خۇزى چەندىن داستانىت گەنگ يېت شورەشا ئىلولى بىيانە وانە ل خاندۇڭھان ھاتبانە خاندىن نەمازە ئەقە (۲۰) سالە ئەم دنازادىيە دا.

• سوپاس بۇ وە
— سوپاس بۇ تە ژى كۆ تو خول تىكۈشەرتىت ئىلولى دەكەيە خودان و تە چەندىن بابەت دەقى بىياقى دا بەلاڭكىنە.

شەرى بارەمېنىڭنى ل بەرۋارى ژىرى و شەرى گەللىي دەوك و شەرى چەمانكىن و راکرنا چەندىن مەخەفتىت پولىسان ل سەرانسەرى دەقەرا بەھدىنەن .

• دەما بارزانىيى نەمر گەھشتى يە دەقەرا بەھدىنەن تو ل كىرى گەھشتى ؟

— ل گۇندى مایىن ل روزا ۱۹۶۱/۱۱/۲ ئەز و رشید احمد مىسەحا رەشاھە ئەم گەھشتىنە بارزانىيى نەمر و ئەم مایىنە دەگەلدا ھىنگى ئۇ ل بەھدىنەن ... و دەما چۈوپە دەقەرا بالەكايەتى و كۆتىنچەق و قەلادە ئەم دەگەل چۈپەن ... و ئەم مایىنە دەگەل بارزانىيى نەمر تاكۇ سالا ۱۹۶۵ .. ل وى سالى ئەز و رشید احمد مىسەحا رەشاھە چۈپەن دەگەل بەتالىيونا حارس بىتدارونى سەر ب بارەگايى بارزانى تاكۇ سالا ۱۹۷۵

پاشان ئەم چۈپەن ئېرەن و مە ل بازىرتىت جەھروم و عمبادان و نەغەدە ماودىيەكى زىيانا ئاوارەيى بىرە سەر پاشان ل سەر داخازا شەھىدى سەركىرە ادرىس بارزانى ل ۱۹۷۶/۹/۱۶ ب رىنكا تىكۈشەر سليم اسعد خوشەقى ئەم وەك پىشەمەرگەت پارتى (القيادە الموقتە) ھاتىنە هنارتن بو دەقەرا بەھدىنەن و تا سەرھەلدىنى مە خەبات و تىكۈشان كىرە.

• ل ماوى شورەشا ئىلولى وە بەشدارى دەجەند شەران دا كىرى يە و ل كىرى ؟

— مە بەشدارى دزور شەر و داستانا دا كىرى يە رەنگە دەم نىنە ھەميان ل ۋېرە باس و شلوقە بىكمە لى زوان شەران ئەقىت ل خارى

- شەرى گەرماقا ل پشتا سىمتىل ل پايزا ۱۹۶۱
- شەرى زاوىتە ل روزىت ۱۹۶۱/۱۲/۱۰-۵
- شەرى لومانى - كەفلەسىنى ل ۱۹۶۱/۱۲/۱۲
- شەرى دورپىچ و سەناندا گۇندى بىرەككەن ل ئادارا ۱۹۶۲

- شەرى مەريپا ل ئادارا ۱۹۶۲
- شەرى بەرە كەرى و سەرسىنگ ل بوها ۱۹۶۲
- شەرى سەرى ئاڭرى و پېرس ل خېرمانا ۱۹۶۳
- شەرى بارزان ل سالا ۱۹۶۳ و سالا ۱۹۶۵
- شەرى بىتدارون ل سالا ۱۹۶۴
- شەرى قشلا شېرۋان ل سالا ۱۹۶۶

- شەرى سەنگىسىر ل تەباخا ۱۹۶۹ ... ئەقە شەر لايەكى زىتە گەنگ بۇ د دىرۈك شورەشا ئىلولى دا و ب ھزاران جەميش و جاشا ب تانك و زىripوش و فروك و چەكىن گەنگ بەشدارى تىدا كەپپو لى ب ھيمەت و مىرخاسىيا پىشەمەرگەت كوردىستانى و ب چەكەكىن كىتم و نە گۈنجايى مە شىا دۆزمنى بشكىنەن و دۆزمنى گورەپانى شەرى بىچە - ھىتەلە پەشتى دۆزمنى (۹۷) جەنزاھ ل دويىخ خو ھەنلىكىنەن.

• * خوبايىه و ژ نىزىك بارزانىيى نەمر دىتىيە و ناسكىرە دى شىتى بەحسا گەنگتەن ساخلەتىت وى كە ؟
.... ماودىيەكى درىز مە بارزانىيى نەمر ژ نىزىك قە دىتى

دیاردا گەندەلیي پېيدىقى ب دەمى و سىستەمەكى پاقى سۈكۈزىمە

كامى گوھەر زى

ئەگەر ئەف راستىيە چەندا تەھلۇت بىتلىنى ئەم نەشىيەن بىتلىنى ئەم جشاکەكىن مينا كۆمپىيەتلىرىن يابانى و فورماتكىرىنە و ئەھۋىن بەرنامان ل سەر كىسى مە دادرېش داشاش و نەزانىن !، ئەم نەشىيەن بىتلىنى ئەم جشاکەكى تەندىروستىن كو هەتا نەا جشاکا مە ئوتىل و مەيھانان دسوچىن دەدەمەكىدا ل بەرچاھىن فى جشاکى جادە دەھىنە سوتىن ژ بۇ چەند دەمزمىرەكىن ب كار ئىنانا سوندى ئاقىنى ! و ژىنگەھىن تىك دەن و دەرۈمىتىلەندا گلىيىشى د ھافىزىنە ئاف بازىرى و سەرا ئەقىندارىنى كچا خوھ گوللەباران دەمن، لىنى كەس بىن بەرھەفتىنە بەرگىرىنى ژ ژىنگەھە و مەرۋا ئەتتىبىا لاتى بەكتە ئانكۇ غىرەتىنى بىن بەرگىرىنى ژ ژىنگەھە و مەرۋا ئەتتىبىا لاتى بەكتە ئەماف و ئىيانا لاتىتىن و لاتىن رۆزئافا ژ بۇ خوھ ئافراندى كو دەشىم بېزىم روحاسىيەكىن وان ژ روحام مەرۋەكىن رۆزھەلاتا ئاقەراست ب نەختە و ب بەلگەقە دەشىم بىللەمىن، ب دروشىم و بىن كىريار نەھاتىنە ھەبۈونى، ژ لايەكى قە ئەم مينا جشاکا كوردى حەزىنەكىن مينا لاتىتىن مينا سعودىيەن و ئيرانى و مەغرب و سودان... هەتىد بىن ماف و بىن ئازادى بىزىن كو ئەمەن ولات خوھدى سىستەمەن ئىسلاما سىاسىنە و ل ھەمان دەمدا پرانتىا جشاکا مە داخوازا كوبى پېستىكىدا سىستەمەن سعودىيەن و ئيرانى ژ بۇ كوردىستانى دەمن !، ژ لايەكى دى قە حەزى دەكەن مە ژى مينا ئەمەرپىيەن مافتىن ئىيانى و مەرۋان ھەمن، لىنى دەھەماندەمدا ئەم سىستەمەن سۈكۈزىم ناپەرژىنەن !، كو هەتا نەا ل ھەمەن جىھانى سەرەتكەفتىن ئىنایە (ب مەرجەكى سۈكۈزىمەكە تەندىروست بىت نەك مينا تۈركىا و سورىا !)، سىستەمەن ھۆكمانىيەن جشاکان پەروردە دەكتە ئەقىجا سىستەم چەندى سەرەتكەفتى بىت، بەختەورىيە جشاکى دى هەنە سەرەتكەفتىانە دومىت و چەندى شەكىستى ئانكۇ فاشل بىت دى ل داوىيەن ب فاشلى بەرھەمەن ھەتىن، ب دىتىنا من ژ ناقچۇونا گەندەلەلىي پېيدىقى ب سىستەمەكى دەرېخايىمەن و ب ھېز ھەمەن كۆل دەسپىتىكى ويۋدانى دناف مەزىيەن زاروکىدا بېچىنىت و ئازادىن بەدەنە ھەمەن نەتمەد و ئايىن و لۇزىك و لايەنەكى ب مەرجەكى مەترىسى ل سەر ئەمنىيەتا لاتى نەبىت و پەشتى پېتىر ژ ٢٠ سالىتىن دىكە دى بەرھەم دىار بىت.

دیاردا گەندەلەلىي ل كوردىستانى دىاردەيەكە رەگىن خوھ ب سەدان سالانە كىشىين و ئىنانە دەرەقە يا قان رەگىن پىيس و مەرسىدار ب جارەكى يا مەرسىدارە و ئەگەر دەسەلاتنى بېتىت قان رىشەيەن گەندەلەلىي ب جارەكى بکىشىتە دەرەقە، دەشىم بېزىم دى پەستا دوزا كوردى هيئەتە شەكاندن !، ژ بەرگەن بارا پېتىرپىا گەندەلەكاران خوھدى فەيلەقەكى مەرۋانىن و پرانتىا وان مەرۋان ژى ئەنون يېتىن گازىندى ژ ھەبۈونا نايەكسانىيەن و ھەبۈونا گەندەلەلىي دەمن، ئەگەر لاتىتىن دەقتىت ئارىشا گەندەلەلىي چارەسەر بەكتە پېيدىقىيە فېلى ژ خوھ نەكىت و ئېتكەم جار ژ خوھ و مالبات و دەرورۇپەرەن خوھ دەست پى بەكتە، نەك بخوھ خوازىارى سامانى گشتى بى ژ بۇ گېرفانانا خوھ ئان كەمسايەتىتىن ھۆزى خوھ، و د ھەمان دەمدا داخوازا تافىلكرىنا لاتىن ژى بکەي ژ گەندەلەلىي.

زىدەت ژ بىست سالانە ئەم كورد ب دروستاھى شىايىن ل بازگەھ و فەرمانگەھ و ھەمى دام و دەزگەھىن خوھدا ل سەرەچاھىن كوردى بىتلىنى و ھۆكمانىدا خوھ بکەن و ھەست بکەن كو پەشتى سەدان سالان قوريانىدا و شورش و مالۇپەرەنى نەا ئەم بخوھ ياسايان دادرېتىن و پەرۋانەن و پەشتگە ئىخستى ياسايان ل بەرپەرەتتىبا تاكىتىن قى جشاکىيە. گەندەلەكارىن قى ولاتى نە ژ ئەسمانان ھاتىنە خوارى نەك ل چ ولاتىن دىكە ھاتىنە قىرىتىن. ئەگەر ئەم ب ژىرى بەرېخوھ بەدەنە گەندەلەكاران و گەندەلەلىي و ب وېزادان ليتكىبدەنەقە دى بىننەن دەقى ولاتىدا بەتنى بەرپەرس گەندەلەكار نىن، بەلكى پرانىا تاكىتىن جشاکا مە ب سەدان سالان تىكەملە قى قايروسا كوشىنە بووينە.

روزانە ب دەھان بابەت و پروگرامىتەن تەلەفزىيونى دەرى سىستەمەن ھۆكمانىيەن و ھەبۈونا گەندەلەلىي دەتىنە نەشىيەن و بەلاڭىرن، لىنى ھەتا نەها مە نەديتىيە كەسەكى ئۈپۈزىيون ئەلتەرناتىقەكىن گۈنچاجى ژ بۇ نەھىياتا دىاردا گەندەلەلىي دىار كىرىت .

ئەم دەمەن دىبىنن پېيشىك دنالا كلىنيكىتىن خوھ يېتىن تايىەتدا ھەر نەخوشەكى ۱۵ بۇ ۲۰ خولان دىبىنەت و ل نەخوشخانەيەن مىرى ژى ۲ بۇ ۳ خولان نەخوشى زىدەت نابىنن، ئەم دەمەن دىبىنن بازىغان دەرمانىتىن قەدەغەكى دەكتە دناف كارتونىن نىسكافىن و چايىدا و ب قاچاغ دئىنە كوردىستانى، ئەم دەمەن مە ئاگە ژى دېيت ماموساتىيەن زانكوبىي ۲ پلان دىيارى دەدەتە قوتاپىتى زانكوبىي ژ بەرگەن دەخونىتىدا دېتبوول ھەنداقى بەھەستىن دەرى !، ئەم دەمەن دىبىنن زىدەتتىپىا دوکاندار و بازىغانان دەگەل زىدەبۈونا موجەبىيەن فەرمانبەرمان كەل و پەلآن گرمان دەكتە، ئەم دەمەن تۈرمىپىلا تە تىك دەپچىت و تو ل واسىتەكى دەگەرە داكو بچىيە دەف فيتەرەكى داكو تۈرمىپىلا تە ب دروستاھى چى دېيت و دلوۋانىيەن بىتدا دېيت زور پارا ژ تە ودرنەكىرىت، وووو ب سەدان دىاردەتىن دىكە چاوا داخوازىيا ھەبۈونا گەندەلەلىي دەكتە ژ بەرپەرسا ؟، باشە بوجى ژەھەنەكە جارەكى پەرسىارى ژ خوھ ناكەن كى دېيت گەندەلەلىي ب سانانەي دەقى ولاتىدا بىن بىر بەكتە ؟!

تىشىتىن حاشا ھەلەنەگە و دىارە زىدەتتىپىا ئەم كەسەتىن ھەتا دەھو دناف دەسەلاتتىدا و نەا بلىلا ئۈپۈزىيونى دەرىن و خوھ ب شەريف و ئەفتى گەندەلەپىناسە دەمن ژ بۇ مەرمام و ئارمانجىتىن تايىەت بۇوينە ئۈپۈزىيون !، ئۈپۈزىيونە كەپكۈبى بۇرى ژ گەندەلەلىي و ب دەھان مەلييون دولار ژ كىستىن قى مەلەتى دەكتە دناف گېرفانان خوھدا و دېتىن ھەزاران مەرۋان كوم بکەن و دەرى حەکومەتى هان بەدت، چاوا دى ب قى رەنگى دەسەلات شىتەن بەرەنگارىيە گەندەلەكاران كەتن ؟، ھەرى گەلۇ ھەر گەندەلەكارەك نەشىتىن ھەزار مەرۋان كوم بەكتە و دەرى دوزا كوردى هان بەدەن ؟ دېتىم ب باودرى قە بېزىم گەندەلەكارىن دىار ھەنە دېتىن سەدەهزار مەرۋان كوم بکەن بکەيەفا خوھ ب لەقىن ! .

گرنگیا کومبوبونین سه میانین قوتاپیان ل قوتاپخانی

سینهم چین

باتابان ب ریکا ده زگمه هیتن په رو دردی یان بین را گهاندنی همروهسا سه ردهانا جفاکی بو همه می په شینن قوتاپخانی و پیتدفیه ده رگه هیتن قوتاپخانی د فه کری بن داکو په یو ندی یا بهیزتر بیت دنا فه بردا جفاکی و ده زگمه هیتن په رو دردی دا. همروهسا پینک گهاندنای قوتاپخانی و جفاکی ناخویی و سازیتن جفاکی مهدنه نی ل ده فه مری ب ریکا لرنه کا بمرد وام کو ز ژماره کا ماموس تایان پینک بهیت و سه ردهانا مالین قوتاپیان بکهت ل هم لکه فتین گشتی و تاییه تی دا ب مهره ما خور ترکرنا چان په یو ندیان ژبو وی چهندی هم رو لا یعن بشین دگه ل هف کارین پیتدفیه ره خنه و گازن دیدیان ل سمر هه ف قبیل بکمن و همروهسا ب هف کار کار بکمن داکو بشین شیره دتین باش ل قوتاپیان بکمن. فاکته ری دوى بین تاییه تی یه کو ئمۇرى یا پینک هاتیه ز دانانا ژقانه کن بمه وخت بو کومبوبونا دگه ل سه میانان و همروهسا سه روکاتیا کومبوبونی دفیت یا دهوری بیت ئانکو دنا فه بردا ریشه بمری قوتاپخانی و سه میانی قوتاپی دا بیت و دهستنیشان کرنا ده می ل دوماهیکا کومبوبونی بو گەنگم شه کرنی بو ئاما ده ببویان.

کار تین په رو دردی یی بین دهیتنه گەنگم شه کرن د چان جفا تاندا

پینک دهین ز:

فەلسەفا زانستی یا په رو دردی، شیوازى ریشه به ریا قوتاپخانی و ئارمانجیتن کو دپاش رو زی دا پیتدفیه ب دهست فه بھین. جودا هیت تاکه کەسی دنا فه بردا قوتاپیاندا و پیتدفیت جفاکی ناخویی چموانیا بمه شداری کرنا قوتاپخانی د ئاما ده کرنا واندا و نوباتیتین دنا فه بردا کومبوبونا نوی و یا بدری وی و ئمۇ ریتما و یاسایتن نوی بین ز لا یعن په رو دردی فه ده رکه فتین ئمۇ ناخویی و ئاسته نگیتن دایک و باب بو قوتاپیان دروست دکمن کو دیسته ئەگمەنی ل او زبونا ئاستنی قوتاپی و دویرکەتنا وان ز قوتاپخانی و خاندی.

ئمۇ خالین کو د کومبوبونه کا نمونه بیی دا زیند باری په یغا بخیر هاتتى دهیتنه بھ حس کرن ب کورتى ئەفین لخارى نه: ده اما قوتاپخانی، پاقشرا گشتی، دویچچوونا نەھاتنا قوتاپیان، هاریکارین په رو دردی، په رتکین په رو دردی، خوارنا قوتاپیان بتاییه تی یا سپیدی، ئەرکیتن مالی، حاله تین تاییت ئانکو دفیت ماموس تا بین ئاگەھدار بیت ل سمر رهوش سا خلەمیا هەر قوتاپیمکی، سه ردهانا قوتاپخانی، خشتنی وانین حفتی، ئاموزشگاری، نابیت کار تیکرنا ھەستیت قوتاپی بھیت کرنا، نابیت سه میانین قوتاپیان بیاریت ل سمر ھندەک ھەملویستان بدهن بین کو گوهداریا لا یھنی دوى بکمن، ھەملویه لین قوتاپخانی، ھەملبزار تین جقاتا سه میانین قوتاپیان و ماموس تایان، قە کرنا ده رگه هیت گەنگم شتی، ب شیوه دکن جوان کومبوبون ب دوماهیک بینن و سوپا سیا ئاما ده ببونا همه می لا یھنان بھیت کرن.

مغا ز وانین (کارگیریا په رو دردی)

ل سکولا په رو دردا بنيات هاتیه و ھرگرتن.

قوتاپخانه ئمۇ جهه بین ب مala دوى يا قوتاپیان دهیتنه نیاسین و قوتاپی ری ب پیشمەوا و ریشه ب مرین پاش مرۇژا مللەت ان دهیتنه بنا فکرەن و دفیت گرنگی بین بھیتە دان و هەلبەت ئەف گرنگی پی دانه ئەرکن قوتاپخانی و ریشه ب مریا قوتاپخانی بتنی نیسە بەلکو دفیت هەر سازیه کا و لاتی بگرە ز قوتاپخانه، خیزان، حکومەت.. هەند خزمە ترکرنا وان ب ئەرکن خوت بزانن. بین شک دفیت په یو ندیتین چان سازیان ری دگەل تیک د خوش و ب مرد وام بن ژبۇ پتە خزمە ترکرنى ب تاییت سه میانین قوتاپیان و کارگیریا قوتاپخانی. ئیک ز رتکین خور ترکرنا چان په یو ندیان کومبوبونی دگەل سه میانین قوتاپیان کو درگەھە کە بو پتە بەر فرەھە کرنا په یو ندیان دگەل ئینگەها ده دورو بیرى قوتاپخانی.

کومبوبونا دگەل سه میانا ب ئیک ز وان بزاقا دهیتە هەزمارتەن کو پیتدفیه د هەر قوتاپخانە کی دا بھیتە کەن، بین گومان دەمە ئەف کومبوبونە دهیتە ریک خستن کومەلە کا ئارمانجا بین ل پشت هەی ز وان ری ئاما ده کرنا ب مرەبەبە کەن سا خلەم کو ئەف چەندە زی ب ھەف کاریکرنا قوتاپخانی و جفاکی ناخوی خورت کرنا په یو ندیا دنا فېردا قوتاپخانی و ده زگەھیت گفاکی مەدەنی، همروهسا بىزىدى کارکردن زبۇ ئاقا کرنا ھەف بەندىھە کا ھەف پىش و راستەقىنە و پىكىشىنانا لرنه يە کەن کو نوين راتيا سه میان و سەركەر دين جفاکي بکەت د لرنه و جفاتىن جودا جودا بین په رو دردی دا. هەلبەت ئەف چەندە زی بو وی مھەمەنی یه کو پرو سیسا په رو دردی بکەفیتە د خزمەتا جفاکی دا و ئیک ز مھەمەن دی بین چان کومبوبونان ئەھو ب په یو ندیکرنا تەخین جودا جودا بین جفاکی ب قوتاپخانی ل سەرئىک کومىرنا شىيانان و ئالىڭورى کرنا وان مەزاختن ل قوتاپیان همروهسا ژبۇ وی چەندە ئەگەھدار بن ل سمر رەوشان قوتاپیان ب تاییتە ز لايىنى ناسايىشى قە و ئەف چەندە زی ب دويچچوون کرنا ل سمر ریزى ئاما ده نەبۈونا قوتاپی ل قوتاپخانى و ئمۇ كەسىن ھەقالىنيا وان دکەت و جەن قوتاپی دچىتىن کو سه میان و قوتاپخانە بھەقرا پیتدفیه ئاگەھدار بن ل سمر چان خالان و ھەکى ھاتىھ خويا کرنا کو لايەن تىن بەشدار د کومبوبونی دا سه میان و کارگیریا قوتاپخانە نە لى نەھەر کومبوبونە کەن و ھەف دىتەنە کە چان لايەن ناب کومبوبونە کا سەركەفتى دهیتە هەزمارتەن چونکى ھنەدەک ریشه بەر ل دەمەن کومبوبونى خوب کەمسەن مەزن ددانى یان ماموس تا بتنى خالىن نەرتىنى بین قوتاپیان دىار دکەن زور ز دایك و بابان ئاما ده ناب داکو توشى کا وادانىن (مەھۆقەن) نەخوش نەبن، ژلائىھەن دىقەن ھنەدەک سه میان مژوپىلى پەيدا کرنا رۆژانە یا (رۆزى) زاروکىن خونە نەشىن ئاما ده بین د کومبوبونى دا، همروهسا زور كەس گرنگى چان کومبوبونان نازان و ز بەر ھوكارین زور و ھەکى بارى ئابورى و رەوشەنبىرى و جفاکي... هەند ئاما ده ناب دا هەست ب كىيماتيا خو نەكنىن بەرامبەر كەسىن دى. دشبان دايىه ئەنجومەن ئەن دايىك و بابان بەر دف پیشتر بىمن ب رەپا دو فاکته رېن سەرەتكى كەن ئەمۇ زی ز فاکته رېن گشتى پینک دهیت ز پىنگەھاندىن دايىك

سەرەدانا شاھ عەبدولیلاھى وەسى بۇ قەزا ئامىدىنى

وەرگىران : كوفان ئحسان ياسىن

ئىك ژ (ئورى سعىد، رشيد عالى گىلانى، مولود مخلص، عمر نزمى: وەزىرى ئابورى و رىتك و پرا ئىوى دەمى، د. فائق شاكى: سەرۆكىن ساخلمىيا لىبوا مىسل و موتەصەرفىن كەركۈكتى ل سالا ۱۹۴۰، قائمقامى ئامىدىنى، يونس سەبعاوى، موتەصەرفىن مىسىلى تەحسىن على) ئەو چۈونە سەرى ئامىدىنىن و داخازكىرى بۇون ژ لايىن ئامىرى خىقەتگەها بەرپەتنى كاپتن (Captain Cottingham). دەمىنى شاند بىرتكىن د چۈون سەرە ئەندىك گوندىتىن بچۈك يېتىن ناشورىيما دا و ل پېشوازىما وان ھەر ئىك ژ (مەتران سەركىس و ملک خوشابە) بۇون، شاند پىتى سىن دەم زەمیرا ل سەر پىشتا دەوارا چۈن گەھشىتە خىقەتگەها لەشكەرى يا بەرپەتنى ل پېشوازىما وان سەرۆكىن خىقەتگەھەن (كۆننگهام) بۇو (۲۰)، دگمل وى دا ھەزارەكا ئەفسەرتىن بەرپەتنى، لەشكەرى خىقەتگەھەن ھەمى ناشورى بۇون، دپولىن كىرى بۇون ل سەر ھەردەن لايىن جادى بۇ كرنا سلاقا لەشكەرى .

وەسى عوبىيەدلاھ و شاند دگمل دا رۆزى ۲۰/تمباخىن ل سىلاقىنى بوراند، سەرۆكىن عەمشىرەتا ب مەرەما سلاف كرنى دەگەھشىتە سىلاقىنى، ب تايىمت عەمشىرەتىن بەرۋارى و نېرۋە و رىتكان، ھەر ئىك ژ كەلھى ئاغا و محمد ئەمین ئاغا ژ سەرۆكىن رىتكانىا، رشيد ئاغا ژ سەرۆكىن نېرۋەدەپا و صەدق ئاغا سەرۆك عەمشىرەتى ئورەمارىا، توفيق بەگ حىجى رشيد بەگ ژ سەرۆكىن بەرۋارىا (۳).

سەرەدانا بامەرنى و ئەرەدنى :

ل سېپىدەھىا ۲۱/تمباخىن شاند بىرتكەت بەرەف ئەرەدنى و بامەرنى (دناف دروشمىن بلند ب رىيانا شاھى و وەسى قە)، ھەر ئىك ژ مەتران فەرەنسىس و تىپا موزىكى يا خاندەنگەها ئەرەدنى ل پېشوازىنى بۇون، وان گوته مەترانى ئەم دى سەرەدانا بامەرنى كەين پاشى دى قەگەرىنە ئەرەدنى، ل بامەرنى شاند هاتە پېشوازى كەن ژ لايىن سەرۆك عەمشىرەت و زاناياقە، گوند هاتبۇو خەملاندىن ب جوانترىن جوانكارى قە، شاند بەرەف تەكىيا شىخ بەھانەددىنلى قە چۈو، ئەمەوا دەرگەھەن وى ھاتىيە خەملاندىن ب يازنى سەركەفتىنى و نالايىن عەيراقىنى، شىخ بەھانەددىن و كورى وى غىاسەددىن ل پېشوازىما وان بۇون.

نېپىسىن : د. عبدالفتاح علۇ بۇتانى

ل سېپىدەھىا رۆزى ۱۹۳۹/۸/۸ ۱۹۳۹ شاند شاھى گەھشىتە سىلاقىنى، پشتى ل درىتكىن را ژ زاۋىتە دەرباپۇن (دارەكە مەزىن مە دىت كە سىبىرى وى گەلەكە بەرفرە بۇو)، وان دگوتە مە دېيتىن ئەفي دارى (دارا شاھ فەيصلى) ژېمىر شاھ فەيصلى ئىتكىن، پاشى شاند بىرتكەت و پشتى دەم زەمیرەك و نېشا چۈونىن، گەھشىتەن گەندەك بچۈك ھەندەك كۆخ تىيدا ھېبۈن دگوتىنى (سوارەتوكە)، دويىقەلانكى راگەھاندىنى پەسمەندا ئىن دەقەرى دەكتەت دېيتىت: ئەف دەقەرە جوانترىن جەھە، چىياتىن بلند بىتىن خەملاندى ب دار و گىايا، گەلىيەن كورپۇن كەسكەتى و فەرشىن گەلەكە خوشە و رەنگى بەلۇرى يە، تەزىياتىا وى بەفرا ئامىرىتىن بەغدا و ئاش تەزىنلىكىتىن فەرىجىمۇر بەرەزدەكەتن.

دەقەردارىنى (قائمقام) ئامىدىنى بەرلىز (مەروان...) و مەتران فەرسىس (مەترانى ئەبرەشىيا ئەرەدنى و دەوروبەرىتىن وى) و گەلەك ژ رە سېپىتىن دەقەرى ل پېشوازىما شاھى بۇون ل سوارەتوكا، ئەم زەلامە ھەمى د رەزد بۇون ل سەر وى چەندى كە بايىن سوارەتەكە خوشترە و باقىتەرە ژ بايىن چىياتىن (بەحمدۇن) ل لىبانى.

ل سەر راما ناھىنى (سوارەتوكە) دويىقەلانكى راگەھاندىنى دېيتىت: من پرسىيار كە راما ناھىنى سوارەتوكە چىيە؟ گوته من: رۆزەكىن دوو كوردا گەشىتەكە دويىر و درىڭىز كە دەگەن وان دا نېبوو ژ بلى كەرەكى كە ھەر ئېنەنەكى ئىك لىن سوار د بۇو، پشتى گەھشىتىنە ئەقى جەھى وان بىتەنە خۇقىدا ل دەف كائيا ئاشقى، پاشى خۇ بەرەھەن كە دا بىرتكەقىن، ل وى دەمى ئەقى بى جارا ئىكىن سوار بۇي گوته ھەۋالى خۇ (سوارە توکىم) ب راما (سوار بە) ل وى دەمى ئەقى ناھە گوتىيە ئەقى جەھى (۱).

ل نېزىك گۈندى بىتىدەي گەلەك ژ رە سېپى و ماقوپىل و سەرۆك عەمشىرەت و زەلامىن نايىن كوم بىبۇن ژ وان: شىخ غىاسەددىنىن نەقشبەندى و شىخ مەزھەر خەلیفەتىن رىتكا نەقشبەندى، مەتران جەرگىس و ملک خوشابا سەرۆكىن تىارىا، ملک خىتو سەرۆكىن عەمشىرەتا ئاشوتىا و مەتران ياولالا (عطا الله) و گەلەكىن دى، ھەمى گوتىنى يە كە دويىقەلانكى راگەھاندىنى نېتىسيه و دېيتىت: گۈندى بىتىدەي بىن بناش و دەنگە ب سەقايتى خۇ بىن ناھەراتت و ئاشقە كە ئەزى، دئىنەتە حەكومەتا عەيراقىنى دا بۇ بەكتە مەلبەندى ئەقزا ئامىدىنى لىن ئەف چەندە پشت گوھ ھاقىت، ديسان گەلەك پۇرۇش ئەقەنەن خزمەت گۈزارى يېتىن مفادرار پشت گوھ ھاقىتىن.

سەر بازىرەن ئامىدىنى نېتىسيه و دېيتىت: مەلبەندى ئەقزا ئامىدىنى ل وەرزى ھاقىتىن دچىتە ھاقىنگەها سىلاقىنى، خەلک دناف باغانىن خۇ دا بخۇ كەپىرا دروست دەكەن، ل گۈندى سىلاقىنى سىن ئوتىلىل بۇ گەشتىيارا ھاتىيە دروست كەن، ئامىدىنى يَا زەنگىنە ب شۇينوارىن كەقىن ژوان سەرما بخۇ و مىزگەفت، ھەندەك نەخش و وىتىن مارا ل سەر ھەندەك دىيوارا، دىاردەبىت ژ ئامىدىنى كۇ پۇرۇش پېشكەرنا ئاشقە ئەخارنىن ل سەر وەلاتىيان ھاتىيە ب دوماھى ئىنان، پۇرۇش كەھرەبىن ئەممایە دى ھىتىه ب دوماھى ئىنان، ستۇين ل سەر جادا دراڭرى بۇون و ھەنلا وان يَا نېزىكى تمام بۇونى بۇ.

شاند ل ۱۹/تمباخ ۱۹۳۹ ژ بلى وەسى پىتك دەھات ژ ھەر

گشتی

راگههاندنی دبیزیت: ژ وی راپورتی دیار دبیت نهقا دکتور (پرس سمیحی) نوژداری مهلهندی بین قهزا نامیدیت پیشکیش کری، کو نیشا مهلا ریا یا بمریلاده ل قهزایی، نهگمرین بخلاف بونا فنی نیشنی: بخلاف بونا زنده یا چاندنا برنجی یه و زندهها ناقا گوندا، نه ریکخستن و نه پاقزکرنا جوکا، نه گرنگی دان ب پاقزبا گشتی.

دیسان د راپورتی دا هاتیه کو نیشا خلتن فرهنگی (زهی) یا بمریلاده ل هندهک دهقمرین قهزایی، دیسان هندهک نیشنین چاقا وهکی کولبونا پهرا چاقا و تمراخوما دبهلافن ل گمهک گوند و ناحیین قهزایی.

ل سفر پیتفیتین قهزایی ژ لاین ساخلمی د راپورتی دا هاتیه: قهزایی پیتفی ب نهخوشانهکی ههید، جاره کادی فمهکرنا بنگمهن ساخلمیتین ل بمرواری ژتیری، فهکرنا بنگمهن ساخلمیتین ل نهرهدا بو چاره کرنا گشتیارا، ناقا کرنا بنگمهن ساخلمیتین ل گوندین کانی ماس و بیبو.

پاشی شاند چوو بازتری میسلنی ل نیثاریا روزا ۲۱/تمباخ ۱۹۳۹ و ل ۲۳/تمباخ بمرد همولیتی ب ریکهنه، گمهشتنه چیاین پیرام و شهقالوه ل ۲۴/تمباخ (۴)، پاشی سمرهدانا کمکوکن کر ل ۱۵/چریا نیکی ۱۹۳۹/ و سلیمانی و همهلچه ب دوماهی هات ل ۹/چریا نیکی پاشی وهصی فهگرمیافه بمغدا.

ژ ههژی گوتنه کو گمهک ژ روزنامهین عیراقی رویدانین سمرهدانا وهصی بو کوردستانی فهگوهاستینه وهکی: العراق الجديد، الاستقلال، العراق، اليوم، الزمان، البلاد، الشرق، الاتحاد، صوت الشعب (۵).

ژیده و پهراویز:

۱_ چ بنهکوک بو راستیا فنی ریواهیتی نینن.

۲_ کوتنهگام: نامر سرین نیک ژ سرین فروکهخانا ننگلیزی بورو، نهف خیقه تگمهه یا تایبته تممند بو ب زدلامین هیزا نمسانی نهقین د چنه د نهخوشانافه و دردکهفن، کوتنهگام ههقالهکن خوشتقین شاه غازی بورو، ههردوویا پیکه ل زانینگهها هارو ل ننگلتر دخاند، بنیره، تالب مشتاق: رحله الامیر، ج ۱، بیروت ۱۹۴۰، ص ۷۳.

۳_ نوری سعیدی سیلاف ب جه هیلا ل ۲۰/تمباخ ۱۹۳۹ پستی شهقهک ل دهوكن بوراندی سمرا گوندی سیمتیلی دا و ژویری ب فروکهیه کن بمرد بعضا چوو، مشتاق: رحله الامیر، ص ۸۲.

۴_ یا بریار نهود کو وهصی بچیته کمکوک و سلیمانی پشتی سمرهدانا ههقلیری، لئن نهود توشی نیشهکنی بو ل ههقلیری هاته بعضا، ل سپیدههیا روزا ۲۶/تمباخ ۱۹۳۹ جاره کادی فهگرمیا گمشتا خول ۵/چریا نیکی ۱۹۳۹/ ژ کمکوکن دهست پن کر، بنیره، مشتاق: اوراق ایامی، ص ۳۰-۲.

۵_ یو وهگرتا هوبرده کاری و رویدانین سمرهدانا وهصی بو قهزایین کوردی ل دهقمران بمهديان نهوا روزنامه فانیا عیراقی ل سفر نقیسی، بنیره، مشتاق: رحله الامیر، ص ۹-۹۶.

تبیینی: نهف با بهته پشکه که ژ با بهته سمره کی ب ناقنی (زیارت الامیر عبدالله للاققیه، عقره، زاخو، دهوك، عمادیه) یا د. عبدالفتاح علی بوتانی، کوشارا دهوك، پشکا عمره بی، ژماره ۱۶، ۲۰۰۲، ل ۷۶-۶۹، ژ بمر پیتفیا مه ب وی پشکا گریدای دهقمران امامیدی مه نهف پشکه ژ وهگرتیه (وهگیر).

دویلهلانکن راگههاندنی پمسهنا شیخ بهانه مددینی و باره گاین وی دکت و دبیزیت: نهود بین ل دهکا نههن ژ زین خور خساره کی پاقزو جوان بین همی، رهین وی دریزن روخساری وی گمهک بین لیکدایه، بین سمرهدانا وی بکهت نیکم جار دی بینیت کو شیخ خودانی گیوله کن فهکریه، ب تنی دهمنی مروف بمری خود ددهته باره گاین وی نهوا دوریچ کری ب دارین بلند و ل ناقمراستا وان برکه کا جوان ههید و ناقه کا پاقزو دهیته سمر و رهخین برکتی بینت هاتینه جوانکرن ب گولین رهنگین.

ل سفر وان ناخفتتا نهون ناقبیدرا شیخی و شاهی دا هاتینه کرن نقیسیه و دبیزیت: شیخی ناقری دا دهنه چوونا قمباره کی مهزن ژ قوتابیتین دهقمری ل تاقیکرنتین گشتی، شاهی دیار کر کو بمریسین وزاره دهه عارفا (پمروهده و فیکر) گمهک رهنج کیشایه ب مهدهما بلندکرنا ناستی روشنه بیریا گشتی، نهوان چ هاریکاری و چاخشاندن د تاقیکرنا دا نهکریه، نهود گمهک دهشیار بون دهمن کاغمه زن تاقیکرنا راستقه دکرن و تاقیکرنا یا دویر بو ژ یاری پن کرنه، یا پاقزو بونه دسمهدا چوون تا راده یه کن یا داده ب مروده بور بور.

پاشی شیخی ناقری دا کریتین خاندنی نهقین هاتینه سهپاندن ل سمر قوتابیتین خاندنگها، (مولود مخلص ای بمرسقا وی دا: یاسا چ کریتا ناسه پینیت نهگر ل سمر زنگین نهیت، دبیت نهون نهود نایتینه بین زنگین هم ب تنی سیکا وان بن، ماف و راستی نهود نایتینه بین زنگین هم هوسا بخوبنیت ل سفر حسابا وان بین باجی دهن.

شاندی پشتی نان خاری ل سفر فهرخه سینیا شیخی چوو نهدهدا، هاته پتشوازی کرن ژ لاین مهتران فرهنگی و قمهش نستفیان و گمهک ژ ره سپیا، ل بن کهپرها کا مهزن شاه و شاندی دگمل دا روینشتن، مهتران فرهنگی پهیقه ک پیشکیش کر تیدا هم استا خو و تانفا خو دیارکر، دلسوزیا خو بو بنهمالی دیارکر و تیدا هاتیه (نهم دل خوشین و بو مه شکوویه کا هاتیه ههود دایه مه دهی روزی دا کو نهه پیشوازی ل که سایه تیا ههود یا هاشمی یا بمرکه فتی بکهین دشمرد و باشیت دا، تیشکین شاهی شکودار، و دصیتی ری نیشانده ری شاهی مه فهیصلن دوویی نهز دگمل خدلکن نهقی گوندی ب تاییمهت و گملن کلدانی ل ژ وولاتی ب گشتی سویاسیا سمویا ههود دکم کو ههود تمشیف نینای و هوین هاتینه تاخنی مه، نهود بعڑی ههود شاهین شکوودار خودی ژ رازیا فهیصلن نیکی و غازی نیکی بین کوری وی هاتین)، مهترانی پهیشا خو ب دوماهی نینا ب دروشمنی: بیثیت شاهی مه بین خوشتقی فهیصلن دوویی بین شکوودار و بزیت وولاتی عیراقی بین خوشتقی.

پاشی قمهش نستفیان هات و پهیقه ک پیشکیش کر، پتر تهرخان کر بو ستایشکرنا خیزانان شاهی و بنهمالا هاشمی، تیدا هاتیه (عیراق وولاتی خوشتقی یه دی روحانی کهین، نهود وولاتی عمره با هه میانه، نه فرہت ل وی بن نهوي جودا هیین دنافیدرا عمره ب، یان، کورد، یان، بوسلمان و مهسیحی و جوھیا دا بکهنه، عیراق نیکه ناهیته پشکرکن نهون دهین پشک بکمن و جودا هیین بیخنه د ناقدا داد جهی وی یه وشیر دگمل دایه، نهف بیروبا ورده مه بین و درگرین ژ ناقا کمری نیکی بین نهقی وولاتی خوشتقی فهیصلن دوویی نیکی)، قمهشی پهیشا خو ب دوماهی نینا ب دروشمنی: بیثیت فهیصلن دوویی شاهی مه بزیت عیراق و ولاتی مه بین خوشتقی بزیت وهصی عهدولله وهصی ل سفر عمرشی عیراقی بین خوشتقی.

ل سفر بارودوختی ساخلمیتین ل قهزا نامیدیت دویلهلانکن

ئامېدېي دسترانا كوردى دا

خەلەك سىن و دوماھىنى

محمد عبدالله ئامېدى

دا پىدادن شەمسىيا *** بىرمىرن عەباسىا
بەحسى گەوهەرى كەرەبا و زەركىنا زەندىن سپى يىن
زەرى و ئىسمەرا و ل بەركىنا چەكتىن ژنا لېر بەزىن و بالاخو
و خەمانلۇدا وان ب بازن و خزىم و زىرو زىقا ھەروەكى دېنى
بەندى دا هاتى:

چۈوم ئامېدىيىن، ب شەرەها، ب شەرچۈوم ئاقايىي، ب زەندى
ھۆ زەركەھەبان

ئامېدىيىن ب كەلە، ب شەرەها، ب شەرەفان
ئامېدىيىن ب كەلە، ب زەندى ھۆ، زەركەھەبان
پەيقيەن گران:-

- خورت: لاو، جەيىل، تولاز، گەنج، جندى.
- رەخت: رەختى فېشە كايىي، يىن تەنگى.
- خەلىت: سەرملک.
- تەخت: تەختى روپىشتنى.
- مالكىت: ژېۋىچۈرگۈن مالايىه.
- مشەخت: مەجاڭ، كۆچبەر
- عەشقى يە: پەيقيە كا عەرەبى يە (ئەقىندار) .
- خۇپان: خوبەھىن، پەيقيە كا لىكىدایەزجىنلۇقى (خۇ)
- بىپان بەرفەد .
- تالع: سعدود.
- بەخت: حەظ.
- دىۋان: جقات.
- سىنجمەق: دەقۇر دارىيا دەولەتا ئوسمان.
- خاندىن: گازى كىن
- ئىيكانە: وحید، كۆئىك كورھەيە.
- زەرى: ئىسمەر
- مەشىان: پەيقيە كا عەرەبى يە (چۈون).
- تەكبير: تەكبير كىن خوبەرەھەقىرن.
- وەزىر: پەيقيە كا عەرەبى يە بۆ ھەقالى دەيتەگۇتن .
- سەرپىر: سەرچالا ئاشقى، ل سەرپىر ئاشقى .
- مقابله: بەرامبەرە، پەيقيە كا عەرەبى يە .
- وەزىر: ئەزىز .
- پوشى رەشا: پەسنا يارى يە، دەرسوگ رەش .
- بىلەل: پەركەل دەقەرە بەرۋارى بالا ل سەر ئاقازىيى
بەھەدىنان سولتان حوسەين ئاقاڭرى يە .
- بەرين: بەر: بەرفرە (بەھەشتا بەرين)، بەرين: يَا بەرە
(حىرى).
- گوزەللى: گۈزەل پەيقيە كا تۈركى يە، ب راما (جوان).
- بەردا: ل بەرسىنگى وى دا .

رايپىچا زەلاما و ژنا ل بەھەدىنان ب گشتى و ل بازىرىت
ئامېدىيىن ب تايىيەتى، تايىيەمەندىيا خوھەيە و بۇويە كەلتۈدكى ل
قىن دەقەرە، ب تايىيەتى گىرىداندا كولاف و دەرسوگا و شويتكا
ھەروەكى دەھىرانوکە كى داھاتى دى شويتكا خو گىرىدەم و دەك
ئامېدىيا .

دى چم ئامېدىيىن خانا من *** روپىيارى بىنم جانا من
كەفيا حەفت رەنگى خانا من *** ملا وەرينم جانا من
دېرىپەرىتىن دېرىوكى دا دىيارە كو بازىرىت ئامېدىيىن جەھەكى ب
ناش و دەنگ بۇويە ژېۋى خودانكىندا كرمى ئارمىشى و مفایەكى
باش ل ئارمىشى كىرى، لەوا دېنى پارچە سترانى دا بەحسى
كراسى حەرپىرى (ئارمىشى) هاتى يە كەن
ھاتو كەزى ئامېدىيىن و دەلەي بلەي توکە زى
توب كراسى حەرپىرى ئاخ و ئەمان تو كەزى

٤- سەنعتكارى و كارىن دەستى :-
ھەبۇونا چەندىن رەنگىن پېشەسازى و كارىن دەستى يىن
ئامېدىيىن دوى سەرددەمى دا ژوانا دەرگەھەتىن ئاسن و كلىل و
دورك دارى مازىي و ب كارئىنانا كونكىت ئاش كىشانى و
چىتىكىن و بكارئىنانا جەرمەسىندا و حەبانك ھەروەكى دېنى
بەندى سترانى دا هاتى: -ئەزچۈومە كەلىنى ل ئەقرازى
*** ئەزھاتىمە كەلىنى ل ئەقرازى

دەرگەه ئاسنە، كلىل دارمازى
ھەلبەت ژيانا خەلکى كەلە ئامېدىيىن ل سەر وى شەكىتىرا
بلند ھەبۇونا ئاشقى ئارىتىشەيەك بۇويە لقىرە دېنى بەندى سترانى
دا بەحسى كونكىت ئاشقى كرى يە ئەويىن ژ چەرمى گيائەوەران
دروست كىن و ئاش دەكىشا و دىسان بەحسى جەرا كرى
يە، دسترانا حەمكى دا دېپىرىت : -
كەلە ئامېدىيىن (حەمى) وا بشەكىرە *** ھەمى سوبان
و ئىقشاران

من دەكىشا ب ھەرسى كونا، ب ھەردووجەرا جىزە
دسترانە كا زارو كاندا بناشى (بويكى بارانى) كو ئەويىن
سالىئىن ھشكە سالى و باران نەبارىن زارو كا ئەف كارە ئەنجام
دا، ل ۋەزىر چەند لايەنلىن شارستانى بەحس كرىنە ژوانا خىتلى
و كورسى نخافتىن بويكى ب شەمسىيا و پارىن عەباسى، كوتىدا
دېپىرىت : -

بويكى مەخىلى خىتلى *** نادەينە حەمسەن گىلى
دى دەينە ئامېدىيا *** دى دانە سەرکورسيا

گشتی

- سترانیت داودت و گوشهندیت کوردان - حجی جعفر بورو .
 - چه مکن توپی - د. مسعود کتانی - بهرپهربی (۴۹) .
 - گوارا (رهشنهبیری نوی) - کانوینا ئیکن سالا (۱۹۸۷) - ژماره (۱۱۶)- لایهربه (۲۴۲) - محمد حسن بنهانی .
 - همقال هەقالوشکن - سگفان عبالحکیم - لایهربه (۳۵) .
 - چه مکن توپی - د. مسعود کتانی .
 - شەھیان - فەزلەدین نیروهیی - پشکا دوویی - بهرپهربی (۱۴) .
 - شەھیان - فەزلەدین نیروهیی - پشکا دوویی - بهرپهربی (۱۵) .
 - شەھیان - فەزلەدین نیروهیی .
 - چه مکن توپی - د. مسعود کتانی . بهرپهربی (۲۴۸) .
 - حەیرانوک - احمد عبدالله زەرو - بهرپهربی (۴۰) .
 - حەیرانوک - احمد عبدالله زەرو - بهرپهربی (۴۰) .
 - سترانا عەشقى ژ فولکلورى کوردى .
 - سترانا خانكى - ژ گوتنا - (ادریس نیروهی) .
 - بەيتا حسن و حسين - حجی محمد فریق بەرچى .
 - بەيتا ئادەدل عومەرى - فولکلورى - ابراهيم بەرچى .
 - ھونەرمەند غازى صدیق ئامیدى .
 - قەفتەکا سترانیت کوردى ل دەقەرا بادینان - حجى جعفر - ۲۰۰۷ - بهرپهربی (۳۹) .
 - پەروا چىا - کامیران بەروارى - بهرپهربی (۱۶۰) .
 - شاھينو - نزىر محمد عبدالله بەرچى .
 - جمیل محمد شیلازى - بومن نېیسى يە .
 - پەيمانا ئەددب و ھونەر - ژماره (۱۰۳) چوارشەمبى (۲۰۰۲/۵/۲۹) - لایهربه (۴) ۋە گوھاستن ژ پیتیت لاتىنى - کوچان ریزان خانكى .
 - ستران و دیلان - کامیران دەرياز ھورى - شقان شوکرى ھورى - بهرپهربی (۲۹۸) سترانیت گوشهندى .
 - بەيتا شەرئ قومرىي .
 - كاسىتتا دەنكىن (جودى) .
 - نزىر محمد عبدالله بەرچى .
 - گوارا (بەيان) - ژماره (۱۰۷) - مايس - (۱۹۸۵) .
 - رىبەربى دەرچۈۋىيەت پەيمانگەها تەكىنلى ئامیدىيەن - خولا شەشى (۲۰۱۱-۲۰۱۰) .
 - روپىار: روپىار ئاقى، دېرداتا تاخەكى بازىرى ئامىدىيەن شىن: ب داروبار، كەمسك .
 - ئامىدىيەن: بچوپىك كرنا ناقى ئامىدىيەن بۆ خوشكىنى و ۋىيانى (دلخ) .
 - شوپىرە: شوپىرە كىرى ب شوپىرە كا سروشتى، ژبۇ پاراستنا بازىرى .
 - دور: دورماندور، دەورىيەر . رەخ و دور .
 - وەرين: پېچاي .
 - دېردە: ژىرپا وى .
 - شوپىن: رەنگى شىن، ژبۇ كەسكاتىيە دەپەت، (شوبىن) جە وەكى شوپىن من، جەنلىقى پارچا سترانى (شوبىن) ھەقالنانە(ھ) كارى نەتەمامە .
 - پان: پەحن، (پەهن) پەيچە كا فارسى يە، و كورد ژى بكاردىئىن .
 - دەورانە: پەيچە كا عەرەبى يە، ۋە (دەور) هاتى يە، ئانكى (دورماندور) رەخ و دور .
 - جان: جوان، رەند .
 - سەرپەربى: سەركەۋىرى .
 - دانگ: ژىرپا وى، دانگا وى، دويىش دا .
 - تەماشە كرى، بەرلى خودايىت .
 - موقابلى: بەرامبەرى .
 - پېغەمبەر: پەيامبەر، پېغەمبەرلىن خودى .
 - مشتە: تىرى يە، پېر .
 - جىئر، جەرك .
 - كون: كونكىت ئاقى .
 - خىلى: پېچە .
 - گىتلى: بەنەمالە كا ئامىدىيەن يە .
 - عەباسى: جورەكى پارى دەولەتا عەباسى بۇويە .
- زىدەر:
- سترانا ب دەنگىن ھونەرمەند محمدشىخۇ، شقان پەرورە، كەمال ئاكىرىيە .
 - سترانا خەمىي وەرە .
 - گوارا (كاروان) - ژمارە (۴۷) ئاب ۱۹۸۶ سترانا گۈزەلى .
 - حجى عبدالله/خەلکى باکورى كوردىستانى يە .
 - ھومىكى توپى د. مسعودكتانى - بهرپهربى (۲۴۳) .
 - رىزۇ سەرپەربەت ژن ئىيىنانى و كەقنى شەھىان و گەقەندى-صادق بەھاولى ئامىدىي - بهرپهربى (۳۳) .
 - مەھوال ھونەرمەند (تەحسىن تاھا) توماركى يە وەك مەھوال .
 - سترانا چەمكى ياسىنەمىي - من كەلى را بەرلى بۇو .
 - ژيان و ۋىيان - ئەمېنى ئوسمان - بهرپهربى (۹۳) .
 - پەروا چىا - کامیران بەروارى - بهرپهربى (۹۳) .

سەرپوا بازىرخانىا سەرسىنگى:

ل سالا ٢٠١١ مە ح پروژە ل دەقەرى ئەنجام نەدایىنە

سەرسىنگى: خىرەت نېزەھىي

براستى بازىرخانىا سەرسىنگى ئەقە بودىمەكە چ بوسەرسىنگى نەكىرىيە تايىيەت پاقۇزىنى هەر حەفتىيەن جارەكىن دەھىن گلىشى رادكەن و دەما رادكەن نىشەكىن بوارا وەردكەن و گەلەك جارا دەما بىتەن شەدان بىت تايىيەت ل جەڭىزنان زوى ناھىين گلىشى راكەن و مانى جەڭنە قەرمىبالغە سەرسىنگى دەگلىشى را دەخەندىقىت وەكى من زانى بازىرخانىي ٦٥ كارمەندىتىن ھەمین نەز دېتىزم ٢٠ كارمەند بەمس بۇون بۇ كارى دەناف داتىرى دا و بلا دەرفەت دابا هەندەك كەسىتىن دى ھاتبانە دامەززەن داب كارى پاقۇزىنى راپىان، نەگەر بىتىز كەس ژ خۇ ناگىرىت قى كارى بىكەت كادىي بلا موجەكى باش بىدەنلى پاشى بلا نىعن. لەقىرى حەممەت ياخىم تەرىخەمە نەگەر موجىت وان زىتەدەكىبان دا ھاولاتى قى كارى كەن وول دوبىش ناخقىتنا سەرپوا بازىرخانىي كو مە شىيان نىين نەم زەرفىن گلىشى بۇ خەلکىن سەرسىنگى پەيدا بىكەين پا بوج ل دەھوكى و دەقەرەن دى زەرفىن گلىشى دەدەنە وەلاتىبان؟ ديسان جادەكە هەمى لېمەر دەرى چ مالا نىنە رىتكا دوو قوتاپخانا ل كانى چناركى يال سەرەممى گلىشە و ھاولاتى گەلەك گازىندا ژى دەكەن و لېمەر دەرى چ مالا نىنە دەقىت بازىرخانى وي گلىشى راكەت و جادەييەن مە ھەممى تەسەنە رىتكا مالا سەرپوا بازىرخانىي چەندىن تەسە ھەنە روئى دوو جاران يال سەرەن وان تەسە دەيت و دەجىت نايىتىت ھەما دا نىش تەركىترا قىرى بىكەممى!!! كورت و كەمانچى چ بوسەرسىنگى نەھاتىيەكىن. ژەنلىي خوقە ئەندازىيار هەيمان عارف محمد سالىح سەرپوا بازىرخانىا سەرسىنگى بۇ گۇفارا سىلاپ راگەھاند ل سالا ٢٠١١ مە وەك بازىرخانى چ پروژە ئەنجام نەدایىنە زېمەركو چ بودجە بومە نەھات بۇ تەرخانىكىن، لىنى بوسالا

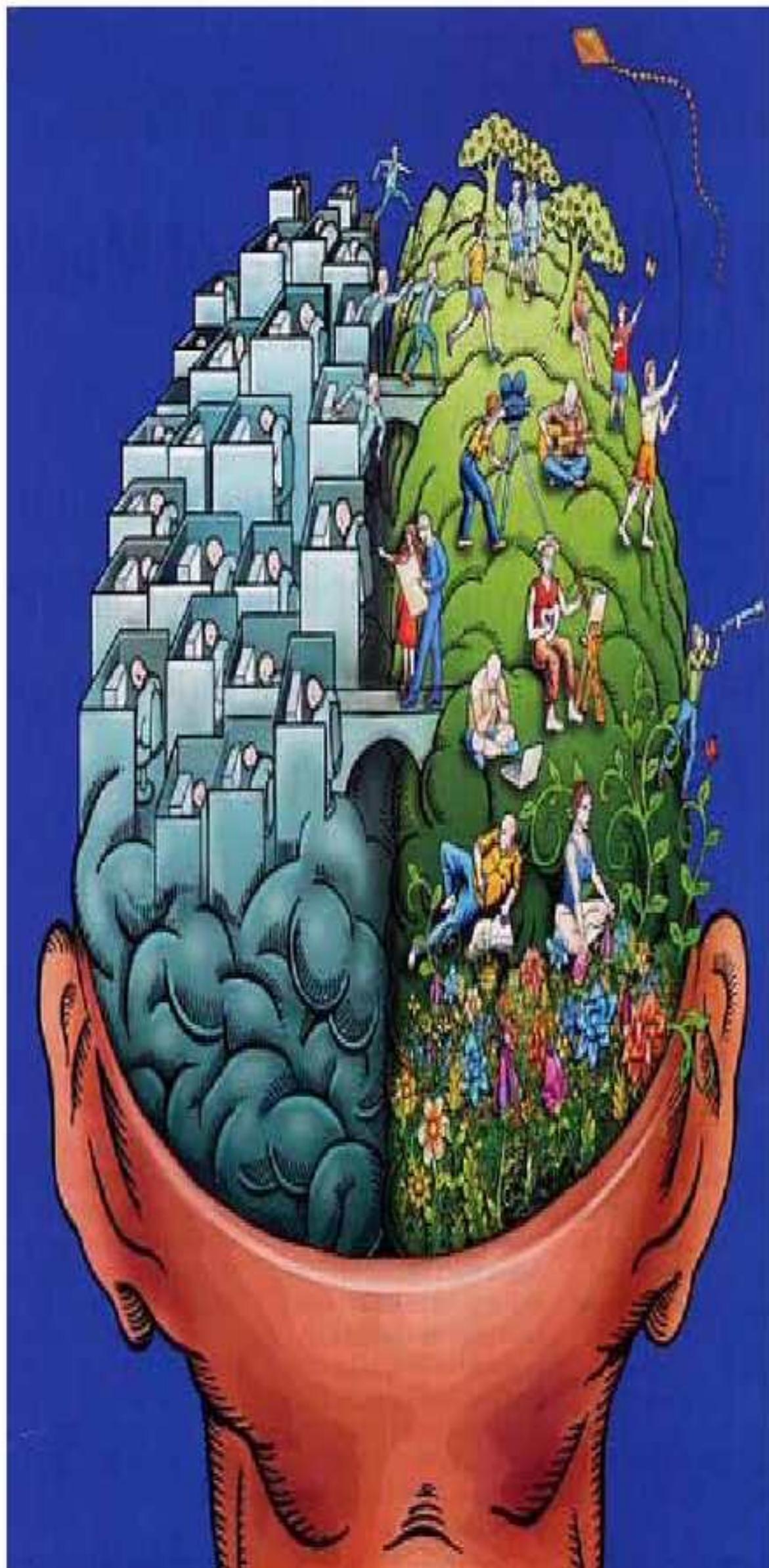
ل دەستپەتكىن ل دور كارى بازىرخانىا سەرسىنگى روزنامەقان و وەلاتى نىھاد ئورەمارى بىقى رەنگى بۇ گۇفارا سىلاپ پەيپەي و گوت: وەك يا دىيار بازىرخانىا سەرسىنگى ل چەند سالىتىن بۇورى چەندىن كار ئەنجام دايىنە، لىنى ھەندەك تشت ب سىستى وەرگەرتىنە وەكى من بخو وەك روزنامەقان چەندىن جارا كەيماسىلى روزنامەيەن بەلاقىرىنە داكو بەتىنە چارەكىن وەكى تەسە و سەخېتىرىكىنا جادەييەن دەقەرى تايىيەت يەتىن تاخىن بەفرىن و بازىرخانىي بخو بەرسقىا من دايىه ب رىتكا روزنامەن كو دى ھەتنە چارەكىن، لىنى تانها وەك خۇ مايە و ب سىستى وەرگەرتىيە. ديسان ھەندەك تشتىن دى ھەنە چارەكىن وان نەگەلەك ياب زەممەتە چ مىزانىي پىن نەقىت وەكى دەست نىشانىكىن و چىتكىن گورەپانەك راۋەستانىدنا ترومبىتىلان زېمەر نەمبوونا گورەپانى نىقا بازارى بۇويە كەراجىن راۋەستانىدنا ترومبىتىلان و نەم بخو بازار يەن بەرتەنگە تايىيەت نەم ترومبىتىلىن رېقىنگان قەدگۈھەتىن وەك تەكسىي ياخىم قەن نە تىشىتەكىن مەزىنە نەگەر بازىرخانىي گورەپانەك دروستكىريا دا بازار زى ژ ترومبىتىلان فالاپىت و دا جوانىيەكى زى دەتە سەرسىنگى. ديسان گەلەك تشتىن دى ھەنە بازىرخانىا سەرسىنگى خول لىنى نەكىرىي خودان ھېشى خوازىن ل داھاتى بازىرخانىا سەرسىنگى خول قان كەيماسىيان بىكەتە خودان داكو سەرسىنگى زى بەتىتە پىتىش چاش ھەم بۇ خەلکى دەقەرى خزمەتە و ھەم زېب بازىرخانىي زى چالاکى نە.

نىھادى گوت ژ باشىتىن بازىرخانىي كىرىن دابەشكىندا پارچىتىن ئەردى بۇويە ب رەنگەكىن دادپەرەرانە و ژلايىن پاقۇزىنى زى گەلەك خۇماندى كىرىي. ژلايىكى دى ۋە ئافەتەك بىنافى ئارىن خان بوسىلاپ دېتىشتى:

پاراسایکولوژیا خهواندنا مگناتیسی (التنویم المغناطیسی)

پشکا شهشی

مسنده‌فا عبدالرحمان ئەرەدنى

ئەمو كەسى دېيىتە ما مۇستايى خەواندنا مگناتىسى ، بەرى هيڭىنگى پىتدىقىيە بەندەك راھىنانان راپىت داكو هندەك هيڭىز و وزە ل دەف پەيدا بېيىت تا بشىت بىكارى خەواندنى راپىت ، راستە دېيىت هندەك كەس هەبن كو بەھرەيا خەواندنى

خەواندنا مگناتىسى و رەفتارىن مروقى : ئەگەر پىئاگەھىنەرى (الايحائى) رولەكى سەرەكى ھەبىت دىۋاندنا مگناتىسىدا ئەقە زى وى چەندى دگەھىنېت كو پەيۋەندىيەكا مۆكم دنا بىمرا رەفتارىن مروقى و نىۋاندنا مگناتىسىدا ھەيىه ، زېھر كو رەفتارىن مروقى ھەمى دەما زى وى بخۇ دەرناكەن چونكە هندەك ژوان رەفتارىن مروقى پىن رادبىت ول هندەك جاران رويدەن ل زېر كارتىكىندا پىئاگەھىنەرەكى دخەواندنا مگناتىسىدا پەيدا دىن ، كەسى رادبىت ب خەواندىن كونتۇرلا خۆل سەر كەسى دەيتە نىۋاند دسەپىنېت ب رىتكا هيڭىز خوبى كەسۈكى و دى دگەل ئاخفيت ب زاراھەكى توندلى دەھمان دەمدا بزاھى دەكت كو باودى و ۋاستىگىيا وي بەدەست خۆقە بىنېت داكو بشىت بىتىخىتە زېر كونتۇرلا خۆقە .

ئەمو كەسى ب خەواندىن رادبىت هندەك رىتكىن سايکولوژى ب كاردئىنېت ، رادبىت ب چەق بەستىيا (ترىكىز) خۆل سەر چاقىن كەسى دەقىنېت و نەچار دەكت كو بەرى خو بەدەتە تىشىتەن دەست نىشانكى و دېيت دەمژمۇرە كا دىوارى يان شەمالكەك يان پىنېكە رەش يان ھەر تىشىتەن دى بىت ، ل دەمى كەسى نىۋاندى ھەمى پەيۋەندىيەن خو دگەل دەرورۇسەرەن خو دادبىت كارتىكىندا كەسى رادبىت ب خەواندىن زىدەت دېيىت و وي كەسى بەرەف و دەستىيانە كا نەرتىن وزارو كېيىن دېت ، خەولىتىكەر دى راپىت بلىيگەرىيانا خالىن لاوازىن كەسى نىۋاندى يان نەخوشى ز بۆ ھەندي كو دەرگەھەكى قەكەت و بىشىت بىچىتە ناف (ئارەزو و قەشارتى خواتىتە كا (ارادا) وي كەسى دا و بىشى چەندى ئەمو كەس ل زېر كارتىكىندا مگناتىسىدا خو زېھر دەكت و بىرا وي ل تىشىتەن راپورى و كەقەن دەيت و كەسى ب خەواندىن رادبىت دشىت وي كەسى نىۋاندى بىتىخىتە ل زېر نىشەگەرىيەكىدا بىن كو ھەست ب ئىشانى بەكت ، بەلى ئەث كەسە دەگەمن .

ھەمى كەس نەشىئىن ب خەواندنا مگناتىسى راپىن ، هندەك دشىن كونتۇرلى ل سەر كەسەكى يان دوو كەسە بىكەن دئىك رونشتن دا ، بەلى خەواندنا كومەكى (جماعى) ئەقە يادەگەنە و خەواندنا مگناتىسى پىتدىقى ب زېرى و بلىيمەتى و شىيانان ھەيىه .

پرسىيارەك ھەر خو دوبارەدەكتە فە ل جەم ھندەكان ئايان چاوان خەواندنا مگناتىسى كارتىكىنى ل سەر لەشى و مېشىكى دەكت .

گشتی

کابراییه کی نافی وی (ماموستا حمسن) بول خودانی پهروکخانه کی بول بازاری لدھ من هقاله کی من نفاند دپهروکخانی قه و بازاری پهروک فروتنی زی دکر ، واته جمهه کی بیدنگ ل جم وی مسج نهبوو ، وی دگوت ، نهز دشیم چهند کهسا پیکله بنقینم دئیک ددم ورونشتدا ، بھلی وی ریکا خمواندا ژماره بکارهیا ودنابهرا ۵ - ۱۰) خوله کا دا برادری من نفاند و گوت بتنه نهوا نوکه دی فهرمانین من وهرگیت وھر ودسا زی بول چونکه من فهرمان پیدکر وی کار ب فهرمانین من نهدر ودهمن ماموستایی فهرمان پی دکر ئیکسمر جه بجهدکر .

راهینانین کو پیویسته بهینه کرن بۆ فیربونا خمواندا مگناتیسی :

ئەف راهینانین ل خواری دشیم بیئم هپشکن بۆھەمی کریارین پاراسایکولوری هەر چەندە هنده گورانکاری هەنە دراهیناندا لى پرانیا وان وەکو ئیکن بتنه هنده کیم و زىدەی نەبن کو دنده ک راهیناندا هەنە .

۱- باودریه کا بھیز بخو ھەبیت .

۲- شوشن و قەشویشتا بەردەوام یا سەرو جلکان يان کو پاقشی پیویسته .

۳- پیشاری و سیری و دەرمانکین تیز و دژوار و قەخوارنین (کحولی) زی دویر بکەفیت .

۴- ل سەر جەھەکی نەرم خو دریز بکە و ب ئەندیشىن خەلکى يان کەسەکى دەست نیشانکری بىنە بەر چاقین خۆ و هیزو تیشکا چاف و دەستین خۆ بول بئیرە و ودسا هەست بکە کو تیشکا چاف وتبلیت تە دگەنە وی کەسى و کارتیکرنى لى دکمن .

۵- ھەمی دەما بلا ھزو دالغا تە ل سەر تیشکا چاف و تبلیت تە بن کو زی دەرکەقىن .

۶- ژ بۆ چاف بھیز بکەقىن و نەزولقتن و تیشک زی بەرکەقىن پیدقیه رۆزى چەند جاره کا بەریخوبىدە (پنیه کا رەش) کول سەر دیواره کى سپى ھاتبیتە چیتکر يان ل سەر كاغمزەکى و بدیوارى قە ھاتبیتە ھەلاویستن بەرامبەری چاقین تە و بەری خوبىدەيىن هەتا کو بوله نهوا هیز چیتىبىت پتر ژ ۲۰ خوله کا بەری خوبىدەيە وی پنیا رەش بیتى کو چاقین تە بزولقتن .

۷- ل جەھەکى روینه خواری و خالەکى دەست نیشان بکە و چاقین خۆ ژ لاین چەپى بو لاین راستى لیک بزقىنە هەتا تو دگەھىيە وی خالى و پاشى ژ لاین چەپى بو لاین راستى و دیسان ل جەھەکى بلند پاوستە و بەریخوبىدە دویر و هىدى هىدى بونىزىك ئەقى چەند جارا درۇزى دا بکە .

بىتى راهینانکرن ل جەم وان ھەبیت واتە دزکماکیدا دگمل دا بیت ، بھلی ئەف کەسە گەله ک دکیمن ، لموما ئەوین ب کریارا خمواندى رادبن هنده ک راهینانین تايیهت دکمن هەتا کو دىنە ماموستایىن خمواندا موگناتىسى ئەو راهینانین ئەو دکمن هیزا چاقا و پەنجىن دەستا بھیز دئیخیت و هنده ک تیشک زی دەرکەقىن و کارتیکرنى ل سەر وی کەسى دکمن بىت دھیتە نفاندن ئەفه زی براھینانى دھیتە کرن .

خوینمەری بەریز : يا ژھەزیه بیئشىن زانستى خمواندا مگناتىسى دناف کورداندا گەله ک ژ میزە سەرھەلدايە و کار پىن ھاتىھ کرن ، دبیت گەله ک براذر بیئش ئەف زانستە دناف کورداندا نەبويھ و کەسى کار پېنەکریه ؟ ، لى دبیشىن کوچ خو تیدا نەکرى ، بىرا خو بىنن کانى چاوان دايىتىن بەریز زاروکىن خو دنغانىن ئایا سترانا (لاین لاین) و هنده ک سترانىن دیتەن تايیهت ب نفاندىن قە نە قەدلوراندىن ل بەر زاروکى خورا وب ماوهکى کیم زاروکىن وان دنۋستان ئایا ئەفه نە خمواندا مگناتىسى بوبويھ ؟ کو ھەر گاۋە ک دايىتى دەشىا بىن زەممەت زاروکى خو بىنچىت ؟ !؟ ، دیسان دبیت گەله کا ژ ھەوھ سەری خو دانابىتە سەر چوکى دەیکا خو و دەیکا ھەوھ سەری ھەوھ ب دەستىن خۆ لاین پىشت جەنیکا پەرخاندېت و ب ماوهکى کیم ئېكىسەر ھوین دخمو چوپن ، ئەفه زی ھەر ریکا خمواندا مگناتىسى و نوکه گەله ک ماموستا وئى ریکى بکار دېئىن هەتا کەسەکى دنۋىن ، لموما دبیشىن کو ۋى زانستى ھەر زوى دناف کورداندا سەرھەلدايە و زوى کار پېنەتىھاتىھ کرن ، بھلی پتر ماموستا ياشى زانستى ژنگ بوبىھ .

خمواندا مگناتىسى زانستەکە و کەسىن ئاساپى نەشىن قى کارى ئەنچام بەدەن بەلکو ب راهینان و خواندىن مەرۆف دشىت قى زانستى بەدەست خۆفە بىنېت ، ئەو مروۋىپىن نەخواندەوار وبەھەریا خمواندا مگناتىسى زکماکى ل جەم ھەبیت ، بىگومان ئەو کەسىن دەرئاسا و تىپەرن وھەستى وانى شەشى بىن بھیزە .

دبیت پرسىارەک ل جەم خواندەقانى هېڭىز دورست بىبىت ئایا ل کوردستانى ئەف جورە زانستە و مەرۆفە هەنە کو ب کارى خمواندا مگناتىسى رابن ؟ .

دبیشى ، بھلی ئەز بخۆ ددوو رونشتىن ئېتكى جودا دا بىتى خمواندا مگناتىسىدا ئاماھە بوبىمە ، يا ئېتكى ل سالا ۱۹۹۴ کابراییه کى کەسەکى ل دەف من نفاند بھلی من نەدرانى چ دبیشىت چونکە هنده ک ئاخفتىن ل بىن لېقىن خۆفە وھىدى دگوتىن ، کورکەکى زىيىن وى ۱۵ سال نفاند و وى پرسىار زى دىرەن و پاشى من زى هنده ک پرسىار ژکورکى کرن و وى بەرسفدان ، جارا دووی ل سالا ۱۹۹۶ ل سلىمانىيىن

پىستانكىن كۆچەر :

٤ - ڙن ڙيانه

ڙنم ڙىنم ئەز ڙيانم
فرىشتا مىھرو بارانم
ئەزم کانيا عەشق و ۋىنى
تاجا جوانيا جىھانم
(سەربەند)

فەرھاد نىنه بى ى شىرىنى
نىنه مەم نىنه بى ى زىنى
تەيرو تەوال چەند ب فرن
ھەر دى ھىنە سەر ھىلىنى
(بەنداد يەكىن)

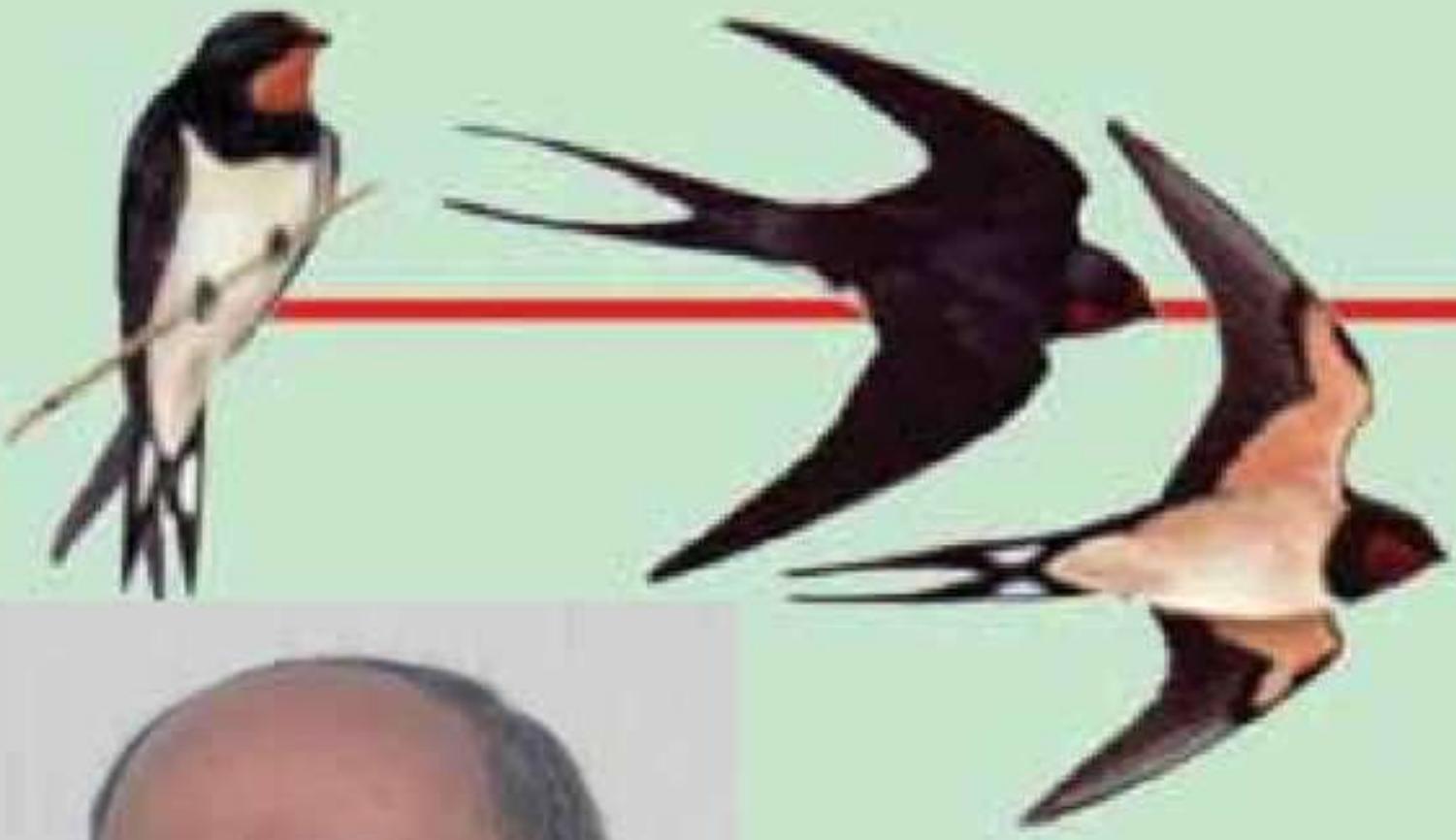
بەيىلەن ئەز بمىىنم ئەز
مرۇقەكا پىر ھەست و حەز
خەون و ھىشى ب وەكمەقى
ئازاد بىشىم بى ى ترس و لەرز
(بەنداد دويىن)

مەيان و مىناو لەيلا مە
مارگرىت و دەليلا مە
ل باشۇرى پىشىمەرگە مە
ل باكۇرى گەرىللا مە
(بەنداد داوىيىن)

ئەدەب چەلکى

لۇپىنەبورگ : ۸ ئادارا ۲۰۰۸ ئى (جەزنا جىهانى
پا زنان)
ئاوازو ستراندن : ھانى (ئەلبوما دايىك ۲۰۱۰)

تەمامى بەلاشكەينەقە كۈئەقە يە :

زمانى دايىن
دىرىۋىكا دىرىيىنە گموھەرو زىرىينە
دايى زمانى تە گەلەكتى شىرىينە
قان دىمىن ئان هنده چىكىن بىرىئەندە
لى چەمى تە ھەرما پىر قىيان و ۋېنى

دەمەل داخوازىن لىبۈورىنى ژ خودانى ھەلبەستى و
ھەموو خاندەقانىن ھېشىرا.
دەستە يَا كۆشارا سوپلاڭ

چەند رۆنکرن ل بارا ھندهك ناقان :
مەيانا : مەيانا عملى بەگى يە، كۈنىزىكى ۴ سالان
میرا ھەموو ئىزدىيان بۇو.

مەيانا : خانما پىشىموايى شەھيد قازى محمد. لەيلى :
شەھيدا قەھرەمان لەيلى قاسم. مارگىرت : ئەم پىشىمرىگا
نافدارا مەسىحى دىسالىتىن شۆرەشا ئىلۇنى دا شەھيدبۇوى.
دەليلا : ئەم زەمسترانبىتىزا دناف رىزىن گەريللا دا شەھيدبۇوى
داخوازا لىبۈورىنى

چۈنكى دەھەزمارا چۈمىسى يَا كۆشارا مە دا شاشى
يەكى چاپى كەفتە ئىتكەمین ھەلبەستا دىوانا پىتىستانكىتىن
كۆچەر (يا نەقىسەكارى ھېشىرا ئەدەب چەلکى) و رىزى ئىتكى
ژ ھەلبەستى كەفت و نەھاتە بەلاشكەن، ئەم دى ل ۋېرى
ھەر چار رىزىن بەندى ئىتكى ژ ھەلبەستا (زمانى دايىن) ب

ھەزار مەممەد علی:

يا پىتىقى يە ھەر ھونەرمەندەكى ستايىخ خو ھەبىت

ددىدارەكا كۇۋارا سىلاف دا ھونەرمەندى دەنگ خوش ھەزار مەممەد عەلى بەرسقا
چەند پرسىارەكان دەدت و باس ل نويترين كارو پروژىن خوييىن ھونەرى دكەت

نىزىار نېرۇھىيى

سىلاف: ئايا ھەزار كىز ئاميرى موزىكى درەيت ؟

سىلاف: ھەزار كى يە ؟

ھەزار: ل دەستپىتىكى من ئاميرى كەمانى دژنى و پاشى
كىبىردى.

ھەزار: ئەز ھەزار مەممەد عەلى ل سالا ۱۹۷۲ ژىدا يك
بويمە و دەرچۈيى پەيمانگەها ھونەرتىن جوانم .

سىلاف: تە چەند كلىپ ھەنە و پتريا كلىپىن تە ل سەر چ
بايدىتىن ؟

سىلاف: كەنگى ھەستا ستران گوتىنى ل دەف تە پەيدابویە و
ئىكەم بەرھەمى تە كەنگى ھاتىيە بەلاڭىرىن ؟

ھەزار: من پتىر ۱۵ كلىپان يىتن ھەين و ھندەك پىشوازى
vhs بون و پرانىا كلىپىن من ئەقىنى نە و ھندەك نىشتىمانى
نە.

ھەزار: هەر ژ زارو كىنى يا من حەزا موزىك و ستران گوتىنى
ل دەف من ھەبىيە و پشتى سەرھەلدانا پىرۇز ئەز ب دروستى
ھاتىمە ناف ھونەرى موزىكى دا و ئىكەم بەرھەمى من ل سالا
1998 بناقى سوسنلى ھاتىيە بەلاڭىرىن .

سىلاف: كىتمىا كلىپا كارتىكىرنى ل حەز ژىتكەرتىن تەناكەت
يان ھەر ھونەرمەندەكى دى ؟

سىلاف: ھەزارى تا نوکە چەند بەرھەم ھەنە ؟

ھەزار: تا نوکە من 5 بەرھەم يىتن ھەين بناقى (سوسنلى ،
كارتىكىرنا خو ھەيە من زى ئەقە سىن سالە ئەز پىچەك دووير
تو دلى، پشكورىينا تە ، لورىن، ئەرى توا) .

ئەدەب
ھونەر
ئەزىز
ئەرىن
ئەرىن

ئەدەب و ھونھر

بویمه بەلی نوکە تىشىتىن نوى دەدەستىتىن من دا ھەنە.

سیلا夫: ھەزار ب کىژ كلىپا خو بەرنىاس بويە؟

ھەزار: ئىكەم كلىپ سترانا سەر ئاقا بىلەزە و سترانا سوسىنى
رى دەست پىتىكا من بۇون بو بەرنىاس بىونى.

سیلا夫: رولى كەنالىتىن راگەھاندىنى بو ھونھرى چاوا
دەھلسەنگىنى؟

ھەزار: راگەھاندىن گەلەك يا گىرنگە بو بەرچاڭىرنا كارىن
ھەر ھونھەندەكى سوپاس بو خودى كەنالىتىن راگەھاندىنى يىتن
كوردى بەرقرەد بويىنە و چاقىن مە ز كەنالىتىن بىانى قەبويە.

سیلا夫: بوجى ستايىلىن تە يىن ھادئە يانزى يىن رەحەتە؟

ھەزار: شىۋاپىزى من يىن سلو نىنە زوريا سترانىتىن من رەتم يَا
تىدا بەللى نە بشىۋەيەكى بلەز ، نە بىتى شىۋاپىزى رەحەت ئەز
حەز ڙى دەكمە بەلکو ئەز بخو رەحەتم.

سیلا夫: يا فەرە ھەر ھونھەندەكى ستايىلەكى جودا ھەبىت
يان نە؟

ھەزار: بەللى گەلەك يا فەرە چۈنكى ھونھەندە ب ستايىلىن
خو دەھىتە نىاسىن.

سیلا夫: چۈونا داوهاتان چ كارتىكىرنا خو يا نەرىتىنى و ئەرىتىنى
ل سەر ھونھەندى و كەسايەتىيَا وى دەكتە؟

ھەزار: ئەز بخو گەلەك دەچمە داوهاتان و كارتىكىرنىن باش ل
سەر من ھەببۇون ، ئەمۇزى :

ئىك: دابىنلىكىندا ئىيانا روزانە و ھەر ب داھاتىيى وان مە
كلىپ چىتىدەن.

دۇو: بىدىتىندا من داوهات پروۋەكا زور باشە بو من كو روزانە
من ستران گوتىن ئەۋۇزى دەنگ پىن ب ھېتىز دەكتە.

سیلا夫: تو وەكى ھونھەندەك ھەر شەف دەچىيە وەرزىنى
ئەرى چاوا دەم تىرا تە دەكتە؟

ھەزار: ئەز گەلەك حەز ڙ وەرزىنى دەكمە بەللى ھەندەك جارا
دەم تىرا من ناكەت دى بىنى ۲ يان ۳ روزا ئەز نەچۈوم ئەز
دزايم پىقى يە ھەمى روزا مەرۆۋ وەرزىنى بىكتە وەرزىش وەكى
خوارن و قەخوارنى يا گىرنگە بو ھەر كەسەكى .

سیلا夫: دوماھىك پەرۈزى تەبىن ھونھرى دى چ بىت و
تەلبىرە قىن جارى چاوا خو نىشا حەز ڙىتكەرى خو بىدەي؟

ھەزار: دۇو پەرۈزە نوکە دەدەستىتىن من دا ھەنە ئىك ڙ وان
كۆكتىلەك بۇ نەمۇزى مە ئامادەكىيە ئەۋۇزى ڙ دۇو تراكان پىتىك
دەھىت ب ۱۵ سترانان و ماۋەيىنى قى سىدى ۶ دەقىقەنە و
كارى دۇوى بەرھەمنى من يىن ھونھرى يە كو نوکە ئەم تىدا كار
دەكەين و نوکە من لېبرە ئەم دەمە ۶ يان يَا ۷ دا دوماھىك
بىنىن ئەۋۇزى ڙ ۱۰ تراكان پىتىك دەھىن.

سیلا夫 : تە گۇفارا سیلا夫 چەمۇا دىت؟

ھەزار: ھېشىدارم ھەۋالىتىن سیلا夫 ھەر سەركەشتى يىن و
دېبىن كارەكى زور جوان ئەنجام دەدەن

ئەم و پېرىڭىز كال

محمد مەممۇت مەھسۇن

كەپىن كەته دلى من هەر ھندە ژ بىرسا بىرم
پېرىھ دايىي ئاخىن كەتى
توبىي ساخى يان ژى مرى ھەرى جىگەرا من
مە ژى لەزكر و سلاقىرى
ب جل و بەرگىن پر قەرىز ل گەل رەدىنا
بەھوستەك و چار تلىيا درىز
حىببەتى مان و رابۇون سەرخو
بلەز بېيىزىت پاھين كىنه ل ۋى شەقى
دايىه گولى و مامى حەجى
ئەم ئەو كەسىن يېن ھندە بەرزە و
ئەم ژى ئەقەيىنه
زاروکىن ھەۋەيىنه
ئەگەر باوھر نەكەى سلاقىت
رەمىي ژى ل گەل مەنن و ل وە دەكتەت
پېرىھ دايىي ل بەر سىنگى خو گڭاشتىم
رونەك ژچاقان باراندى
قازان دانا و پارزىنىكى خو ژ نانى ۋالا كىن
دووبارە شىرىي دايىكى ل مە حەلال كىن
دەستىت خو ژى سەرئەقرازكىن
دوعا كىن دوعا كىن
نەيارىن مە ژ ناف بچن وەلاتى مە ژى رىزگار و ئازاد
بىيت.

ئەز و ھەقال ژى د بى خارنىن
گوندى سوتى و وېران و بى دەنكە
ئەم مام و برا و خالىن ئەم مەنچان دكرين
وان دايىك و خويشىكىن خزمەت ژ بو مە كرى
د بەرزەنە
و خودى د زانىت كىفە بىرىنە
ئەز و ھەقال ژى د گەلى دا ب بى دەنكى خار
كەفتىن

ل بىنى گەلى ل ناڭا چەمى
روناھىيەكا ئاڭرى يا بلند دېيت
ھشارىت كەقنىت مەنە
جەن رېنچەر و جوتىارىن مەنە
ئەم نزاپىن ل دوورىت ئاڭرى دوژمنىت مەنە
يان ژى برا و دوستىن مەنە...
ھىدى ھىدى ب پارتىزانى
پىنگاڭ... پىنگاڭ
مە خۇ نىزىك كرى
رېدىپىنەت سېپى يېت پېرەكالەكى
پالدايى بەرەكى
پېرىھ دايىي ژى هوسى د دەستدايد
د قازانى د خەبىتى
جارجار ژى كەتكۈو دەكەل ئىتكىدوو كرى
ل وى دەمى دا روپىنى داخ ل برنجى كرى

*ل ھاقيينا 1989 ئەز و ھەقالەكى خو يى پېشىمەرگە بۇوىن و مە قەستا دوورىن ئامىدىيى دك و مە ئەف سەرەتاتى ب
چاقىت خو دىت ل ناف چەمى كاسى كۆ ئىكە ژ چەم و ئاقارىت گوندى دېرىشىن و پېرى ئەلە كەل مەلا عەبدۇلا دېرىشى و دايىه گول
ژى ھەققىنە وى بو كۆ نافى وى يى دروست فاتما بوكو ھەر دوويان وەغەركىرىھ و جەن وان بەھەشتا بەرىن بىت

بواسیر Haemorrhoids

د. صباح ئەحمدە : نشته رگەری چاره‌یا سەرەکیه بو نەخوشیا بواسیرى

بواسیر يا گريديايىيە ب هندهك پرسكىن بچويكەه كەن دەست ئاقى، ئەو جورى پرسكىن مەزن دېيت ل دەمىن چونا دەست ئاقى و روينشتنا بەردەوام چىدىبىت و ئەقە دېيتە ئەگەرەن مەزن بونا وى پرسكىن و هەروەسا دەمى دەست ئاقا ستوير هشك دېيت، ل دور قى نەخوشىي د. صباح ئەحمدە نۇزدارى نشته رگەری گشتى ل نەخوشخانا هەقالبەندى زاروکى ل ئامىدىي ئەف رونكىنەن نۇزدارى و تەندروستى بو خويىندەقانىت كوقارا سيلاف دياركىن .

ئامىدىي : رەقەند گوهەرزى

ئەملىكىن ئەف جور پەيدا دېيت دوير جەھەكى ئەملىكىن ئەف جوره گەلەك دەست ئاشىه و دېيتە زىدە گوشت ل دورماندورى دەست ئاقى دەمىن نەخوش خودشوت. ل دور ئەگەرەن پەيدا بونا بواسيرى و نيشان و دياربونا وى د. صباح ئەحمدە گوت : گەلەك ئاخافتلى سەر ئەگەرەن پەيدابونا وى هاتنه شلوڭوکىن وەكى رەنگى شوين پى مروقى، پىترا مايكروبىا دناف دەست ئاقىدا و پىربۇون و زكچون و زك هشك بون و دووگىيانى و كىيم خوارنا فيقى و زەرزەواتى، زىتدەبۈونا كىشا مروقى و روينشتنا دومدرىز ل سەر دەست ئاقى. بەلىن چ ژقان نەگەران نەھاتنە راستقەكىن تانوكە. هندهك ئاخفتتىت دى هەنە وەكى سەرمایا زىدە كۆ دېيتە ئەگەرەن پەيدابونا بواسيرى بەلىن چ راستى بونىن، هەروەسا ئەف نەخوشىي نەيا قەگەرە. دېتنا خونى دەكل دەست ئاقى يابى ئيشان يان ژى ب ئيشان، خوراندىدا دەست ئاقا ستوير. ئيشان و هەست پىتكىن زىدە گوشتى ل دورماندورى دەست ئاقى ل دەمىن خو پاقىزكىنى. هندهك جاران كېم بونا خوبىنى يا بى ئەگەر بواسir ئىك ژنىشانىن پەنجمشىرا قولونى و دەست ئاقى يە. دەريارەي رېتكىن چارەكىنى و دياركىن قى نەخوشىي د. صباح ئەحمدە نۇزدارى نشته رگەری گشى دياركى و گوت ئەف نەخوشىي دەست پى دەكت دەمىن نەخوش سەرددانان نۇزدارى دەكت چ زېمەر وان ئيشانىن مە ئاقىرى پىتىداي. دەكل پىشكىننا نۇزدارى ل سەر نەخوشى ب دېتنا دەست ئاقى ب چاف و پىشكىننا دەست ئاقى ب تېلىن هەروەسا دوير بىنا قولونى و دەست ئاقى **proctoscope**.

خوارنا گەلەك فيقى و زەرزەواتى و زىدە فەخوارنا ئاقى و كىيم بونا كىشا مروقى كىيم خو گشاشتن ل سەر دەست ئاقا ستوير. گەلەك جورىن دەرمانان ھەنە وەكى دەرمانان ئيشانى و كىيم بونا خوبىنى، هەروەسا روينشتىن دناف ئاقا تىين شىردا بەلىن بى خوبى . نشتمەرگەر ئانكى بىن و سوتنا زىدە گوشتى نشته رگەری چاره‌یا سەرەكىي بوقى نەخوشىي ئەمە ژى جورىن جودا ھەنە وەكى (نشتمەرگەر باپ دەستى، يان ب ئامىرى وەكى **Banding-Sclerother apy-haemorrhoidal laser therapy**

د. صباح ئەحمدە نۇزدارى نشته رگەری گشتى ل نەخوشخانا هەقالبەندى زاروکى ل ئامىدىي ل دور نەخوشىا بواسيرى ناڭ و نيشانىن وى دېيشىت: ئەف نەخوشىي دياره ژناقى وى، بەرچونا خوبىنى ئانكى دېتنا خوبىنى دەكل دەست ئاقا ستويردا، ئەف نەخوشىي يابەرنىاسە هەر ژپەيدابونا مروقى ل سەر روپى ئەردى ، گەلەك رېتكىن چارەكىنى ھاتنە ب كارئىنان، هەر ژ جورىن گول و گىا و سوتى و بىندا زىدە گوشتى ل دورماندورى دەست ئاقا ستوير.

يابىكەتىيە ژخوبىنەرى و بەتمەن ئەنادىل دەست ئاقا ستوير دا. ئەف خوبىن بەرە ل سى جەپىن ديار ھەنە ل دەست ئاقا مروقى ئەم ژى ئەگەر ئەم دەست ئاقى سەحكەيىنى وەك دەمزمىتەكى ل دەمزمىتە سى و حەفت و يانزدا پەيدا دېيت .

ناقىرى ل سەر دەست نىشانىكىن جور و قوناغىتى هەستپەتكەن نەخوشى بوقى نەخوشىي دېيشىت : بواسيرا ژناقىدا Internal Haemorrhoids ئەف جوره پەيدا دېيت نزىكتىر ژوپى جەھەن دېدەما دېتنا خوبىنى يابى ئيشان. ئەقى جورى چوار قوناغ ھەنە هەر ژقونا ئىكى ئەمە دېيتە ئەگەر دېتنا خوبىنى يابى ئيشان تا قوبىناغا چوارى ئەمۇرى دەركەفتىن گرييەكال دەف دەست ئاقى و مانا وى ژ دەرقە و گەلەك جاران سەددەما خوبىنا هشك External pile جورى ژ دەرقە ، جورى ژ دەرقە

گهڙین دناف تاریستانا نه زانستی دا

د. ئاشتى عەبدۇلھەكىم

دئ ژ نشيما دەركەقىن و هەكە پەنچەر يا گرتى بىت دئ دناف تاریستانى دا گهڙين و ل ئىك و دوو هەلنگقىن، بوجى؟؟؟ چونكى كەھرەب نىنە، زېھرەكە كەھرەب داهىتانا مروقەكى يە ب ناقى توماس ئەدىسون كۆ ئەفه ۸۰ سالە مرى. تو نكارى چ لەمپە يان فانوسا هەلبکە، چونكى ئەف هەردۇو ژى زانستى نيشا مە دايىنە و هەردۇو ب گازى كاردەن و گاز ژى ئىكە ژ بەرھەمەتىن دارا زانستى!!!.

هەكە مە قىيا ددانىت خو بشۇين دڤيت سىواكى ب كار بىنىن يانزى ب ئاشى ب تىن پاقۇ بكمىن زېھرەكە مەعجوبىن و فرچەيىن دداندا زانستى نيشا مە دايىنە!!.

هەكە مە قىيا بچىنە دەستاۋەكى دڤيت سەھبکەينە پشت بەرەكى يان پشت دارەكى، چونكى جەن دەستاۋان ئەفه بۇون ل سەرددەمەن بەرى و تواليتىن ئەفرو مە هەين ئىكە ژ بەرھەمەتىن زانستى!!!.

هەكە ئىك ژىمە بىناھيا چاقىن وي يا لاواز بىت و پىتدۇنى بەرچاڭكان بىت دئ خولى ب سەرى وەربىت و هەمى كارىن وي دئ ب لەپەقوتىن بن، چونكى بەرچاڭ رى ئىكە ژ داهىتانيي زانستى!!!.

ھەلبەت ئەم دپىدۇنى سەرتىيەتكىن نە بەرى دەركەقىنە

كارىن خو، بەلىن نە تومبىلە و نە پاصلە و نە مىترو يە

و نە پايسكلە و دڤيت لىنگىن خو دبای وەرىنىن و ((يا

ئەللا ب ئانەھيا تە)) يانزى سۈبارى كەرى يان ھىستىرى

بىيىن و هەكە مروف يىن ماقولى بىت ((وەك بەرپرسىتىن

قى زەمانى)) دئ سۈبارى ھەسىپى يان ماھىنى بىت!!!.

ئەم گەھشىتىنە سەر كارىن خو بەلىن نە تەلەفونە و

نە فاكىسە و نە كومپىيوتەرە و نە قەتا خودى و هەكە مە

بېقىت نامەيەكَا بلمز ب ھنېرىن دڤيت كوترا ب كار بىنىن

يانزى شاترەك وى نامىن ب گەھىنېت و نەدويرە پتر ژ

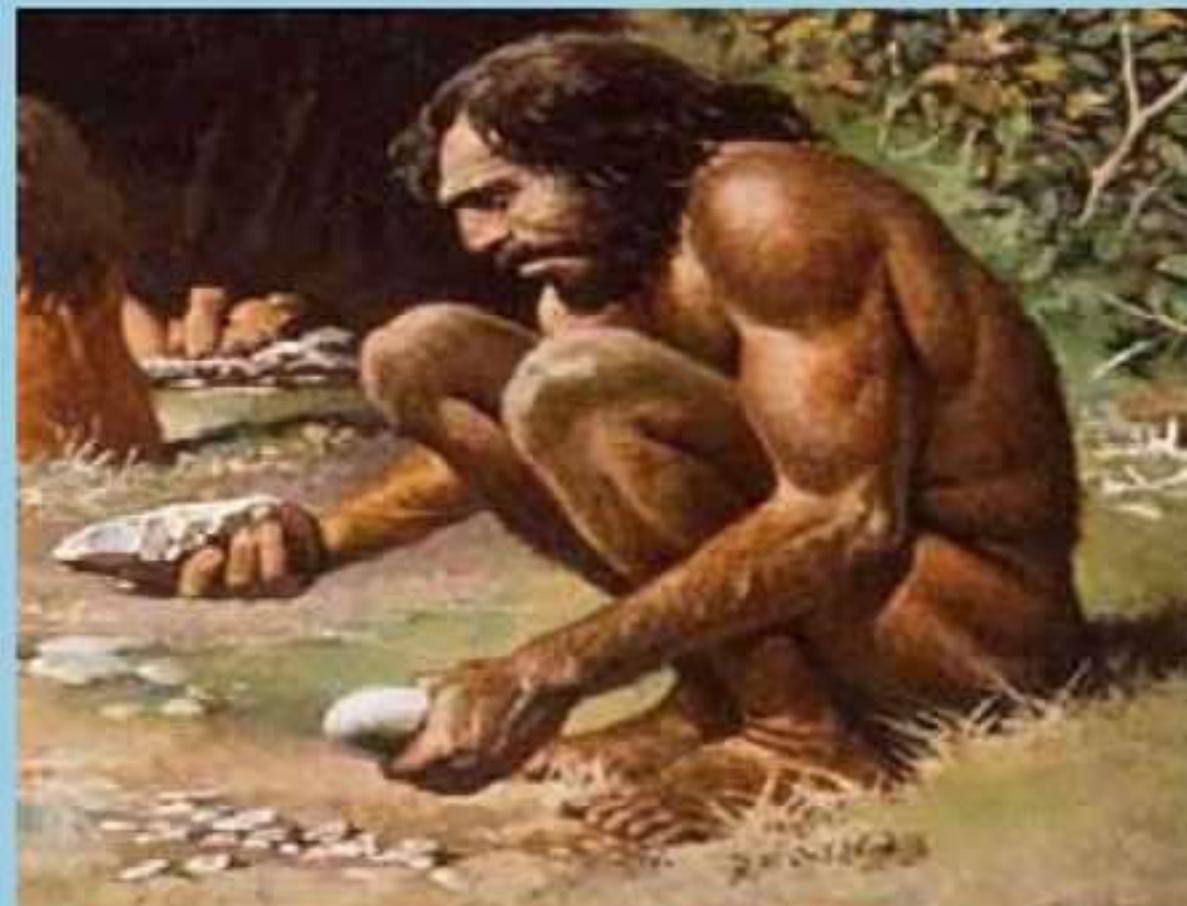
10 روژان خو بگرىن هەتا نامە دگەھىت!!!.

هەكە ھاقىن بىت و روژا مە يا گەرم بىت دئ

جار جاران كەمسەك يان كەمسەك كەمسان لەم دەركەقىن و تبلا خولى دەھەزىن و دېيىن: زانستى زېلى سەرگىيىش و دەردىسەرى و ئالوزيان چ نە ئىنايە رىكە مە و ئەف هەمى ئامىر و ئالاف و دەزگەھىن زانيان داهىتايىن و دەمى خو پىتە پۈچ و پەلاچەكى ئارمانجا وان مرن و خولى ب سەرى و مالوپەرانى يە!!!. دىسان جار جار دئ مە گوھ لىن بىت ھندەك كەمس يى دېيىن زېيان لىسەر دەمى باپىر و بابكالان يا خوشتر و ب رەشتەر و ھېمىنتر و ئارامىتى بۇو و ئەف كەمسە ئاخىنكا رادھەيلن بورۇشان بەرى ل گوند و چەم و چىايان ئەمە دويىر ژ ئاتافىن زانستى و زانيان!!!.

كا وەرن گەلو دا ب ھەقرا چراكى زانستى ئىك روز ۋەمرىنىن و ۋەگەرینە سەرددەمى باپىر و بابكالان و ب لەپەقوتى سەھبکەينە روزەك ژ روزىن كەقناار دويىر ژ روناھيا زانستى داکو بىنەن دئ چ بىنەن....

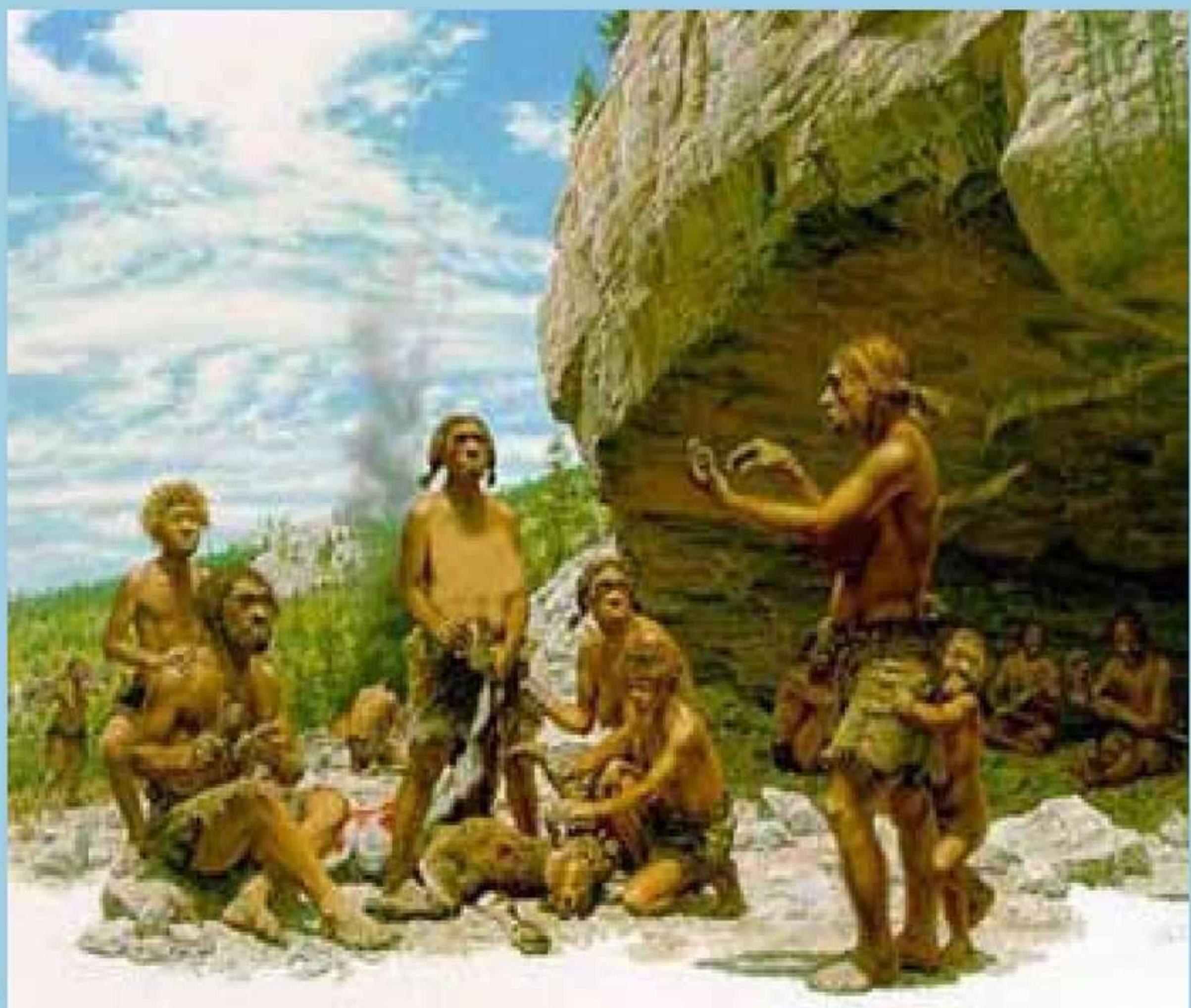
دئ ل ئەلندى دەگەل بانگى دىكلى ژخەم رايىن، بەلىن كەس ژ مە ب دروستى نزاپىت ئەفه چ دەمى روزى يە، چونكى هەمى دەمۇمىر، چ ئەۋىن ب پاتريا كاردەكەن و چ يىن ب كەھرەبىن دەمى دەستتىشان دەكەن و هەتا ئەۋىن ب خىزى ژى كاردەكەن بەرھەمىن پېشىكەفتىن زانستى نە و دئەنجامدا زانينا دەمى ب شەف و روز كارەكى تەھۋىش و خىشە و ھەرئىك ب ئاوايىھەكى دئ تەھمىنە وي دەمى كەت!!!.

زانست

بهردهوام خوه ب مهدا هیته خوار، چونکی نه سپلیته و نه باته زینکه و نه پانکه یه، خو ئهم نهشیین بیهنا نه خوشاموما دی همزمارا زاروکین مه یا فهکری بیت و نهدویره خوها خوشی فهشیرین، چونکی گولافت و قولونیا همه می هرسال دهقه ک لمه زیده بیت!!!.. بهردهمی زانستی نه.

هنده دونیا دی تاری بیت و دی کارین مه ب نه خوشیه کا فهگر بوون مینا کولیرا و تیفو و تاعون دوماهی هین و مه نیازه ب زفرينه مالین خو و مه دفیت بیسته کن بیهنا خو فهدهین و پیچه کن خو زیبرقه بکهین، بهلئ نه تله قزیونه و نه رادیویه و نه قیدیویه و نه ئنتدرنیته و نه فیسبوکه!!!، پا دی چکمین؟ دی نه چار بین تیر ئاشا گوسک و جمرک و دهنان قهخوین و چیروکا ئهزاده های یان پیره هقیی یان روسته می زال بو هه قدوو فه گیرین!!!. شەقە و دەمی خەوی یه بهلئ ئەو زەلامین خودان هەقشین چ رینکین رېگریا دووگیانیی نزانن و ئەو رینکین رادھیلن دی مین لىمەر هزرا خو؟؟؟!!!..

نووچه‌بین زانستی

***مهنترین لوزا فرینا بالندهيان**
 تىمەكى قەكولەران شىان مەنترىن لوزا فرینا ھندەك ئەلەزىان دەستنىشان بىكەن كۈنلەن نىكارىن ژ وى لەزى دەرىاز بىن دەمىن دناف داروباراندا دېرىن زېۋىن ئېچىرىنى. دىاربۇو كۆئىلەن دا ژ مەترسيا پىتكەدادانى قورتال بىيىت گەرەك ژ لەزەك تايىبەت دەرنەكەقىت.

دېلى قەكولىنى دا زانايەكى زىنده وەرزانى و ئىكىنچى فرینا ئىسمانى پىشكەدارى كر و هاتە زانىن كۆلۈزى فرینا بالندەيان دەدته لەدۇيف بوشاتىيا داروباران ل وى جەھوارى. ئەف چەندە دى ھارىكاريا زانىان كەت د وەراركىنا بالەفرىن بىن بالەفرىقان كۆبکارن بېرىن بىن رويدانىن لېكىدان و پىتكەدادانى.

***خوارنىن تىير چەقىرى ھەزىما را سېپىرمان كىتم دكمن**
 قەكولىنىك لىسر ۹۹ زەلامان ھاتەكىن و دىاربۇو كۆ خوارنا دانىن سەرىپىن و چەقىرى ھەزىما را سېپىرمىن توخماغىن كىتم دكمن، لى ئەف قەكولىنى ھېشتى ياخىزىر ھويىك ل دويىچۇونى ھەتا زانا پاشتا خوپى راست بىكەن. فىن قەكولىنىن ۴ سالان قەكىشا و تىدا دىاربۇو ئەم زەلامىن خوارنىن تىير چەقىرى دخون ھەزىما را سېپىرمىن وان ۴۳٪ كىتمەرە ژ ياخورست.

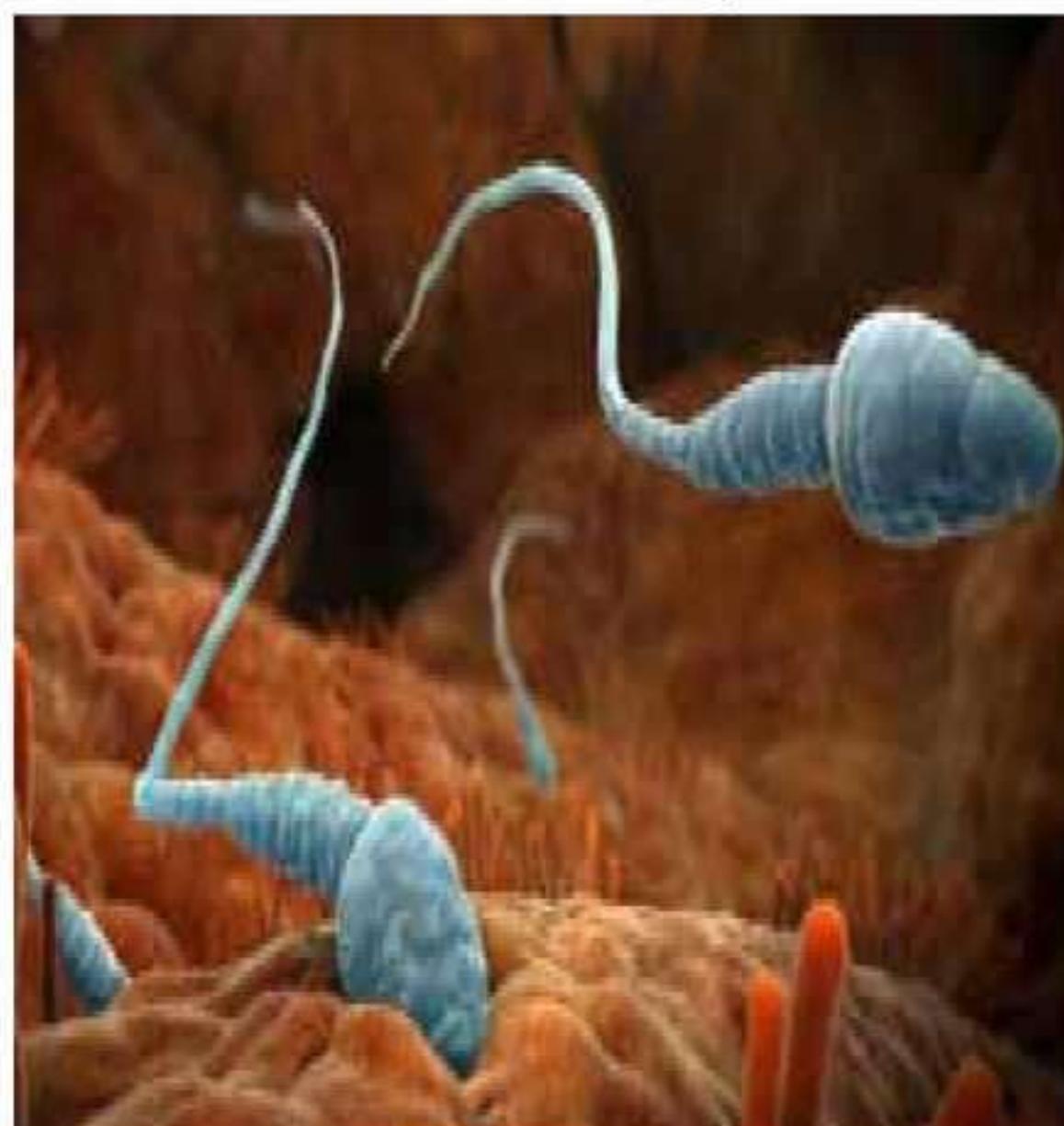
***بەرنامەيەكى كومپىيوتەرى پىشىپىنە نېسىپىنە مروشى دكەت**

ھەزمارەكى زانىيان ئەم كاردانىن روى دەدەن دنابەرا مىشىكى و كومپىيوتەرى دا ل دەمىن نېسىپىنە بىن قەدەخوين ب ئاوايەكى كۆ كومپىيوتەر بىزانتىت كا خودانى دېلىت چ بىنۋىسىت.

ئەف چەندە ھەكە سەركەفتىنى بىنېت دى گەلمەك ھارىكاريا مروشىن فالنجى كەت.

دېڭەكولىنى دا قوتاپىيەكى باودەنامەيا دكتوراھى يا روينشىتىيە و كولاڭەك د سەرى يە و ۳۲ ئامىرىن ھەستىيار پىشە دىگەر تىداينە زېۋىن زېرەقانىيا بىزاقا مىشىكى و لىسمر شاشەكىن ل بەرامبەر قوتاپىيە تىشىكەكى روناھىيىن دكەقىت ل دەمەكى كۆ قوتاپىيەكى دەقەقىتە لىسمر پىتى دى مىشىك پىلەكى تىشىكى روناھىيىن دكەقەقىتە لىسمر پىتى دى مىشىك پىلەكى ھەنېرىت و ئامىرى دى وى پىتى ھەلبېزىرتىت بۇ نېسىپىنە.

ئەف كاردانە ۷-۶ چىركەيان قەدەكىشىت بۇ ھەر پىتەكى زانا ئومىتىدەوارن قىنلىكى وەرار بىكەن ب رەنگەكى كۆ خودان بىكارىت پەيغەكى ساخ بىنۋىسىت.

نۇزىدارى سىلاڭ

بەدخوراکى يَا زاروكان

د.ئاشتى عەبدۇلھەكىم

مەيمۇينكا دىيار بىن!!!.

نەگەر:

- ١-كىتماسى د شىرى دايىكى دا بىن كو هندهك ژ شىرى دەستكار بەيىتە دان.
- ٢-ھەبوونا پېشىلەكى د مىرستىدا كەرسىتەيىن خوارنى دال روېشىكان.
- ٣-ھەبوونا پېشىلەكى دەرۈونى.
- ٤-كولب، كو هندهك جاران ل دەولەتىن ھەزار روى دددەن.
- نېشان:
- ٥-كىتمبۇونا چفتى و زەقەرا زاروکى.
- ٦-دل ژ خوارنى رەشىبۈون.
- ٧-كىتمبۇونا سەنگا لەمشى.
- ٨-درەنگ ئاخشىن و ب رېقەچۈون.
- ٩-كىتم نىشتىن.
- ١٠-گىريەكى بەرددوام بىن نەگەرەكى ئاشكرا.
- ١١-زىكچۈونەكى دەم دەمى.
- ھەودانا پېستى زاروکى و دىياربۇونا زفتىك و پرسك و كولكان لىسەر، دىسان تىزىبۇونا وى پېستى ژ كەلشان.
- كىتمبۇونا پېچە زاروکى و زوى وەريانما وى.
- كىتم خويىنى ژېمەر كىتمبۇونا ئاسنى دەمشى دا.
- لاؤازبۇونا ھىتسا بەرگىيا لەشى زاروکى دىزى نەساخىيەن قەڭ و دئەنجامدا توشىبۇونا وى ب رەنگىيەن نەساخيان.
- چارەكىن:
- رېتكەختىدا شىردىانا زاروکى يان خوارنا وى و زىتدەكىن كەرسىتەيىن سەرەكىيەن خوارنى.
- دەقىيت دايىك ب ئاوايىھەكى رېتكەختى سەنگا لەشى زاروکى خو بېپىقىت.
- چارەكىن ئەو ھەودانىن ژ بەدخواركىيەن ئەنمچام دايىن.

رامانا وى ئەوه لەشى زاروکى بىن بەھر بىبىت ژ قاسىن پىيدىقى يىن توخمىن سەرەكىيەن خوارنى (كاربۇهايدرات، چەقىرى، پروتىن، ۋىتامىن، ئاسن و كالسيوم و فسفور و يود و.... هەندى) ب ئاوايىھەكى كو وەرارا زاروکى و سەنگا لەشى وى راودەتن يان ل كىتمىيەن بەدەن. ئەۋ چەندە ئارىشەيەكى بەرىەلاقە ل جىهانان ھەزار و پاشكەفتى. ل پرانيا جاران ئەم زاروکىيەن زىيىت وان دەكەقىتە دنابىمە ٦ مەھ و ٣ سالاندا دېنە قوربايىيەن بەدخوراکىيەن.

دەملى كاربۇهايدرات گەلەك ژ لەشى زاروکى كىتم دېن دى ئەو كاربۇهايدرات ب تىنى تىرا كىريارىن فەرىدىن لەشى وى كەمن و دئەنjamada دى زاروک خەفسكى بىت و سەنگا لەشى وى دى مىنیت وەك خو يان دى پېچەك كىتم بىت. ھەكى كاربۇهايدرات ئېكجار ژ لەشى زاروکى كىتم دېن دى توشى نەساخىيەكى بىت ب ناقى (مەرازمەس) كو سەنگا لەشى وى دى ل كىتمىيەن دەت و زاروک دى دەست ب مەزاختىدا چەقىرىيەن لەشى خو كەت و پاشى مەزاختىدا پروتىن دناف زەقلەكەندا، لەوما دى زاروک لواز بىت و سەرەچاقىيەن وى دى وەك يىن

سهيرترين رويدان د ديروكا ته پاپن دا

* ياریکمری رومانی (یابون رادو) خودانی سهيرترين ههقبسته د ديروكا ته پاپن دا، دهمني ژيانا (جيوبول پیتروسا) هاتیه ټه گوهاستن بو یانا (فالکیا) بهرامبهر (۵۰۰ کیلوییت گوشتي.

* پشتی کو ياریکمری زیمبابوی (ئیلیشا باندا) ههقبسته ک دگمل یانه یه کا دی مورکری، هه فالیت وی ئمو ياریکه ره قاند و بو ماوی (۸) ده مرثمه کن نجده دا.

* ياریکه کا کاسا (سکوتله ندا) ل سالا (۱۹۷۹) ئ دنابه را هردوو یانه یتین (فالکریک و ئیتشریس) بو (۲۹) جارا هاته پاسخستن، همی جارا ژی ټه گمری پاسخستنی کمش و همها بو.

* ل سالا (۱۹۹۹) ئ، د ياریکه کن دا دنابه را (ستالبریج و هولسنگورس) دا بو ئاستن تازه پیتگه یشتیان، (دانی ورنستن گونی) هیرشبری (ستالبریج) لیدانه کا بهیز بهره د گولا (هولسنگورس) لیدا، بهلی تمه ب بالنده یه کن که فت و تمه چوو د گولن دا و ب گول هاته تومار کرن.

* ل کزیرتا (ویسلیدا) تتنی دوو یانه یتین ههین، ئمو ژی هردوو یانیتین (گه نمرز و داندہ روزن)، ئمو هردوو یانه یه حه فتیانه دکه قنه بهرامبهری ئیک.

ژیده:

www.rudawsport.net

www.rahezendegei.com

د جیهانا ته پاپن دا گله ک رویدانیتین سهير و نه باوه ریتکری همنه کو د ديروكن دا بیت هاتینه تومار کرن و پرانیا وان رویدانا هم استا مروقی ده همین و مروف زوی ب زوی با وهر ناکه، لئن هم چاوا بیت د ديروكن دا بیت هاتینه تومار کرن، ئه قیتین ل خواری چه ند کن ژ وان رویدانیتین سهير و نه باوه ریتکری کو د ديروكن دا بیت هاتینه تومار کرن:

* هیرشا سوپاپن (سلقدور) بو سدر ئاخا (هیندوراس) ل سالا (۱۹۶۹) ئ، ئه ش هیرشه ژ ټه گمری ياریکه کا پالاوتنیتین موندیالا سالا (۱۹۷۰) ئ بو، قوربانیتین ژنی هیرشی گهشتنه پتر ژ (۶۰۰) کمسان، ټه گمری ژنی شهري ژه وبو کو (هیندوراسیا) شهقا بهری ياریت ژ بھر هاتو هم وارا نه هیلا ياریکه رین (سلقدور) بنقن، و ئه نجامیت ياریت زی ب بهر زه وندیا (هیندوراس) ب گوله کنی بهرامبهر چنہ دوماهیک هات.

* د خولا (مهدغه شقر)، یانا (ئه دیما) ب ئه نجامیت ۱۴۹ - ۰ ژ یانا (لیمرینی) ياری بربو، همی گول ژی هم ژلا یتین ياریکه ریت وان بخوقه دهاتنه ته مار کرن و هک نه راز بیونه ک بهرامبهر نه دادوریا دادقانی.

* ل سال (۱۹۷۸) ل (تمزانیا) ياریکه هاته پاسخستن پشتی کو دیاریوی دادقانی ياریت بهری ده سپیتکرنا ياریت مداد دین قه ده غه کری (هوشیه) بکار ئینابون.

زېھر ھنگافتى من برياردا تەپاپى بھىلەم

دكم كو بو دوو سالا ناسناقى باشترين ياريكمەر پىشىكىشى من كرى، ديسان من دېيت وى راستىي زى ديار بكم كوم من د ئەرشىفلى خودا هەمى ئەو نفيسيين يىت ھەلگرتىن كوم ل سەر من نفيسيينه).

ديسان سەبارەت دويىركەفتىن وي ز وولاتى وي و جەن ز دايىك بۇونا وي، حەيدەرى گوت: (چ تشت د دونياين دا ھندى وولاتى وي و بازىرى وي بىن خوش نىينه زېھر ھندى دى ز خودايىن مەزن خوازم كۆئەمن و ئاسايشەكا مەزن بکەفيتە د بازىرى بەغدا دا زبۇ ھندى دا ئەز زى بىزقىمهقە، براستى ئەز گەلهك بىريا وولاتى خو و بازىرى خو دكم باودرىكەن ھەر دەمەكى ئەز يارىيەكا عىراقىي يا تەپاپىن بىيىن، يان پشتەۋانىن وەرزشى يىتىن عىراقىي ل سەر شاشەيىن تىلەفزىيونى بىيىن ئىكىسەر روندك ژ چاقىين من دەتىنە خوارى).

حەيدەر زىدەتر دېيىشىت: (راھىنەر عامر جەمیل كارتىكىرنەكا مەزن ل سەر من ھەبۇو د ژيانا من يا وەرزشى دا).

سەبارەت كا بو كىش يانا يارى كىرى، حەيدەرى گوت: (ئەم يانىن من يارى بو كرى ئەقەنە، تىجارە، نفت، جەيىش، زەورا).

د دوماھىك ئاخفتتا خودا، حەيدەرى گوت: (راستە ئەز ھىشتى بىن د زېئى خوبىن گەنجاتىي دا و من شىانتى يارىكىرنى يىت ھەين، لى من زېھر ھنگافتى برياردا بو دوماھىك جار يارىنى بھىلەم).

يارىكمەر بەرى بىن ھەلبىزارتىيەن عىراقىي و يانا زەورا يارىپاپى (حەيدەر مەحمود) ئىكەن ژ وان يارىكمەرنىن ھەر زېھر و لېھاتى كوم شىابىي نافى خو وەك سەتىرەكا ھەر گەش ل ئەسمانى تەپاپى يارىپاپى دا بەھىلىت گەش. حەيدەر مەحمود نافەكىن دىارە د ھەيلا بەرقانىا عىراقىي دا و يارىكمەر بۇ ھەپەشەرەن تىيمىن بەرامبەر بىزەممەت ل بەر را درىباز دبۇن، ئەقى يارىكمەرى ھەنەك شىانىن زور دىار ھەبۇن د يارىكىرنى دا ژ وانا گەلهك جارا گولىن جوان تومار دىرن ھەر زېھر ھندى بوجەن خود دلىن ھەمى لايدىكى دا كىبوو ب تايىھەت راھىنەرىت ئىك لدويف ئىك بىت ھەلبىزارتىيەن عىراقىي، ئەقى يارىكمەر بەرى دەسىپىكىا پروسا ئازادىيەن ل عىراقىي ل دىمەشقا پايتەختى سورىا ژيانا خود بوراند.

حەيدەر مەحمود د ھەپەيقيەتكىن دا دگەل سايتى (كۈورە) بىشىيەتلىخوارى باس ل سەر ژيانا خو يارى وەرزشى كەن گوت: (ل دەسىپىكىن ل تاخىن مەشتەمل ل ژىز دەستى جاسم كەباب من دەست ب يارى تەپاپىن كەن).

حەيدەرى قۇناغا خو يارى گەنجاتىا وەرزشى بىشى رەنگىن ل خوارى دا دىار كەن و گوت: (ئىكەمەن قۇناغا من يارى گەنجاتىي پىشى بەشدارىكىندا من بى دگەل ھەلبىزارتىيەن عىراقىي، دەمەن ئەز چۈويمە دناف يارىگەھەن دا ئەز گەلهك ترسىيام، ئىكەمەن يارى ژى بىن ياندا دەمەن ئەز دگەل يانان تىجارە بوم دگەل يانان ئەوساى رەشىد مە يارى كەن، چۈنكى من دگەل يارىكمەرنى بناش و دەنگ يارى دەنگ، وەكى: "خەللىل مەممەد عەلاوى، كەرىم مەممەد عەلاوى، لەيس حسېن، ئەممەد رازى، سەعەد قەيس، حەبىب جەعفرەر و گەلهكىن دى يارى دەنگ، پىشى ھەينىگى ھاتوهەوارىت پىشەۋانىت وەرزشى ھىشتى پەرس ئىخستە دناف دلىن مندا، زېھر ھندى من باودرىكەن مەزن بخو ھەبىت، پىشى ھەينىگى مەرۆف دېيت رىزەكەن مەزن بدهەتە راھىنەر و پىشەۋانىن خو).

سەبارەت يانان زەورا كوم يانان وي بىن، حەيدەرى گوت: (ئەز ھەمى دەما ھېقىيا بەرددەۋامىيەن و سەرگەفتىنى بىن يانان خو يارى گەلهك حەمىزى دەنم دخازم و ھەمى دەما ئەز ب مالا خو يارى دەنگ، چۈنكى ب راستى قوتا بخانا تەپاپىن بى دەل عىراقىي).

سەبارەت دەزگەھېن وەرزشى يىن راگەھاندىن ژى، حەيدەرى گوت: (ئەز گەلهك سوپاسيا دەزگەھېن وەرزشى

دی چاوا باوهرىي بخو چىكەين؟

تو بوجى لدويچچوونا خوناكى و دخو بگەمىدىندا بىينە خودان باوهرى لدويف باشى و خراپىتتى كارى ئەنم ئەنچام بىدىنلىنى بگەرىن هزر ل داويا كارى دى ئەنم كەين بگەرىن، مە كار كرلىنى كريار دى ياخا بايتىن هەر كارى ئەنم ژ خورازى بىن ج پېتىنە قىتين دى ئەنچامەكى باش دەركەقىتنى، لىنى ئەف ئەنچامە دى ب بەر زەوندىما مەقە گېيداى بىت يان نە، مەبەستا كرنا كار و كريارتىت مە بوجىيە هەر ئىك ب شىوهكى دكەتنەم ژىكەرنى كەپ كەپ بەسىنەتىك پەنەمى، لىنى يا زەھەمىيان گەنكتىر بولاشەرۇزىنى مە مەبەستەك پەنەمى، لىنى يا زەھەمىيان گەنكتىر بولاشەرۇزىنى دىپەننە تەسلىمەتىن باوهرىيەكا دى و ژ باوهرىا خودتىرسىن، گۈنگۈرەن تىشى دەيانامەدا ئەمە خەنە خەنە خەنە بگەرىن و نە كەقىنە دناف پېلىن هزراندا بىن مەفا بىتنى، دى چاوا باوهرىي بخو چىكەين؟

ئەف خالە دى ياخا باوهرىيەكا ب هېز بولۇمە چىكەت، بەرى دەست ب هەر كار و كريارەكى بگەرىن و بىيىتە ئەگەرى ب ھېزىكەن باوهرىا مە دەچقەنەكى دا و مەفا ژ پاشەرۇزى خۇ بىينىن، *لدويچچوونا هەر كارەكى بگەرىن بەرى دەست پېتىكەين، *هزر ل دەستپېتىكا كارى بگەرىن و پلانەكا دارىتى مە هەبىتنى.

*چچوونا دەستپېتىكا كارى و هزر ل دوماهىيا كارى دكەين ياخا بەر چاۋ بىتنى، *ب دلەكى خوش فە و ب باوهرى كارى خۇ ئەنچام بىدىن، *راوستاندىن ل سەر وى كارى بكمۇن گەشەكەن دەگەن دەسىت تو كار دەگەن دەرى، *پېيزانىن ل سەر وى كارى هەبن و كەسىت كار دەگەلدا دەرى، *خشتەكى رۇزانە هەبىتن بولۇمەندا كارى رۇزىت داهاتى.

قاسىم كەمال

ھەر كەسىتى ژىمە د دەنلىيەندا حەزەك يا هەمە و لدويف حەز و چىانا خۇ دېچىتنى داڭو پاشەرۇزى بگەھىتىنى، لىنى ئەف چىانە ياخا ئەنم دەدىنە پاشەرۇزى خۇ دەج تاست دا يە؟، يان ب چىھە گېيدايە؟، دى لدويچچوون بولۇمەتىنە كەن. لدويف قىنە حەز كەن مە هەمە ئەرى دى شىېتىن باوهرىا خۇ بخو سەرەتكەقىتنى ئىينىن، يان نە؟ خەلەتىا دكەقىتە ل بەر سېينگى مە ئەمە كۆمە باوهرى بخو نىنە بگەھىنە وى تىشى دەقىتىت، لەۋاما ئالۇزى دكەقىنە درىتىكى مە دەلدويف وى باوهرىا مە هەمە و هزر و شىانىتى مە هەبىن دى بىن باوهرى بىن و دخو ناگەھىن، لەۋاما دى باوهرىا خۇ پېشىت گوھ قەھاۋىرەن و بوقۇنۇتتىت كەسىت دەرەۋىھەر و دەرگەرەن ئەقە دەپسەتە مەزىنتىرەن كارىسە ل سەر باوهرى نەھاتتا مەدا و پېشىت گوھقە هافقىتنى باوهرىا مە، و سەرەرایى هەندى ژى دكەھىتى وى ئاستى كۆنەمانا باوهرىي گۇمانلى ل دەف مە چىكەتن و باوهرى دى ياخا كېم بىتن و خۇ ئەمە كەسىت مە باوهرىا وى دەپسەنە هەيدى بەرەنە دەنىدەك كەسىت دى قە گېيدەن، ئەم ژى ب گۇمان دكەقىتنى ب چان كار و كريارا و لدويف شۇپا وى دكەقىن، چ باش يان خراب. لەۋاما ياخا گەنە ئەمە و ياخا پېتىنى بوكەسەن مە باوهرى ب شىانىت خۇ ھەبىتن و ئەنم باوهرىي بوكەسەن ب قىزىل رەنگى ژى چىكەين و ھەر كەسىت دەخازا باوهرى بخو دەلىخوشى قە سەرەددەرېن دەگەلدا بگەرىن و ئەگەرى بىن باوهرىا وى بوي وى دىيارىكەين، ئەرى ئەمە بوجى باوهرى بخو ناھىتىن؟.

دەستپىّكا تورەبۇونى دىناتى يە و دوماھيا وى ڦى پەشىمانىيە !

پشتى ھينگى ژى پەشىمان دىيت، دەيىتە گۆتن ژ حىشترى فىرى ھەدارى و بىئەن فرەھىي بىبە، لەوان ئەگەر مروقى دىت كەسى بەرامبەرى مروقى خوه ل گەل مروقى تورە كر و يى تورەيە نابىيت مروف ژى ب ھەمان سىفەت كەواتە ب تورەيى سەرەددىرىنى ل گەلدا بىكەت بەلکو بەروقاژى ئەو چەند خوه تورە بىكەت و بىئەنا خوه تەنگ بىكەت باشتە مروف يى ئارام بىت و بىئەنا خوه فرە بىكەت و ب نەرمى سەرەددەرىنى ل گەل بىكەت، بقى ئاواى تورەبۇونا وى ژى دى ھىتە خوار و چ تارىشە ژى ناھىتە رويدان، سىنگا دېتىزىت: مەزنەتىرىن دەرمانى تورەبۇونى ھەدارى و بىئەن فرەھى يە هەر ل دەربارى تورەيى زانا دېتىزىن: تورەبۇون خۆشىيە ژ مروفى دوور ئىتىخىت و دېتىزىن ژى كو، تورەبۇون باروقةيە كا بەيىزە و چرايىن ئاقلمەندىيىت د قەمەرىنىت. بو نۇمنە زوربەى جاران تورەبۇون بۇويە ئەگەر كو مروف بىيارەكى بىدەت يان كارەكى ئەنجام بىدەت نە د جەن خوه دا بىت ئەقە ژ لايەكى قە و ژلايەكى دېقە يان دەما مروف ئاخفتەكى د دەمىن تورەبۇونى دا دېتىزىتە كەسى بەرامبەر كورەنگە دلى كەسى بەرامبەر يى بشكىت و حەتا كارتىكىنى ل سەر دەرونى وى ژى بىكەت پشتى ھينگى فايىدە ناكەت مروف چەند خوه بۆ وى كەسى بشكىتىت يان لىبورىنى ژى بخوازىت ژبەركو گۆتنەكى فارسى ھەيە دېتىزىت: هەر وەختى تە دلى كەسەكى شىكەن بىزمارەكى ل دیوارى بقۇتە دا كول بىرا تە بىت تە دلى وى بى شىكەندى و ھەر وەختى كوتە دلى وى بىدەستقە ئىنا بىزمارى ژ دیوارى بىنە دەر ئاھىر تە دلى وى بىدەستخوقە ئىنا بەلنى فايىدە ناكەت ژبەركو جەن بىزمارى ل سەر دیوارى دەيىنەت و دەيىتە گۆتن كو دەدەمىن تورەبۇونى دا باشتىرىن چار دەسەرى ژى ئەو ئەگەر مروف يى ژ پىاشە بىت مروف بو بىرىنىتە خوار و نە ئاخفيت و خوه بى دەنگ بىكەت و دىسان تەحەمولى بىكەت و بىئەن فرەھى گەلەك يَا باشه لى دلەنگىيە و تورەبۇونى چ پىشە ناھىت.

شەھلا رىكانى

ھەر كەسەك ژ مە خودان ھەست و نەستە و كەس ژى نىنە د قى زىيانى دا تورە نەبىت، ئەم ھەمۇو تورە دېتىن، لى تورەبۇونا ھەر كەسەكى ژ كەسەكى جودايمە و گەلەك جاران دەما ئەف ھەستا رەق ل نك مروفى پەيدا دېت نە ب مروفى يە، بەس يَا گەنگ ئەوە كودا دەلىقەيان دا مروف بىشىت كونتۇلىنى ل سەر تورەبۇونا خوه بىكەت و ھەر دەم دلىقانى د دلى مروفى دا ھەبىت و مروف بىزافىن بىكەت خوه دوور بىكەت ژ رەقى و كەرب و كىن و رەتكىرنى، دىسان مروف يى رازى بىت ل سەر بىر و بىچۈونىن جودا جودا. بىتگومان دەستپىّكا تورەبۇونى دىناتى يە ژبەركو گەلەك جاران دەما مروف تورە دېت ھندەك رەفتار يان ژى ئاخفتتىن نە د جەن خوه دا ل بەرامبەر خوه ب خوه يان ژى ل بەرامبەر كەسەكى دى ئەنجام دەدەت و

هەڤرکی دکاری دا چ باندورا خوه ل سەر جقاکی ھەمی؟

سامى رىكانى

خويه و ئەف شەر و ناكوکى و ئالوزىتىن نوكە ھەين ھەمى زېر ھەفرکيانە، ئەگەرى قىچىن چەندى ئى بى كىيم رەوشەنبىرى و نەتىيەگەھشىتا ھەفرکىيىن يا تاكى رۇزھەلاتى دزقىرىت. دناف مللەتى كورد دا ئى ئەقە يا بەرەلەقە ھەر ل دەمى كەن تاكى نوكە بىگە ژ سەرەدەمىي مىدىيا و كوتىا ھەتا دەگەھىتە مىرنىشىنىن كوردى و ھەتا نوكە ھەفرکىيەكا خراب دناقبەرا تاكىن كوردا دا ھەيمە و ئەف ھەفرکىيەل گەلەك جاران يا بۇويە ئەگەرى شەكمىستنا بىزاف و شورەشىتىن كوردى و دۈزىمنا ب ساناهى شىيان دەستىن خو بىكەنە دكاروبارىن كوردا دا، و ب ھۆرە من نەبۇونا دەولەتا كوردى ئى ھەتا نەا ئەگەرى ھەرە سەرەكى ھەفركىيا تاكىن كورد بۇويە.

عائىشا عملى بەرپرسا ئەنجومەنى ئامىدىيى يىن ئافەتان گوت: ھەفرکى دکارى دا يا بەلاقە دناقبەرا ژن و ئافەتان و ھەرودسا دناقا ژن و ژن دا ئەز دىيىم كەن ھەرەھەفرکىيەكا بەھىتەكرن لسەر بىياتىن پېشەمبەردا جقاکى بىن و ئەف ھەفرکىيە يا پاقۇز بىتن دکارى دا زورا جوانەلى ئەگەر بۇ وئى چەندى بىت نەبو شەكمىستنا كەسانى ھەمبەرى خوه كەن ئەپەرەن وەشىكىتىن و تەشۈپە سۈمۈھەتا وئى بىكەن كەن ئەپەرەن چالاكتىر و كاراتەر ئەز دىيىم كەن ئەقە كارەساتەكا مەزنە دىن جقاکى بىن لازى بىن زور جاران دىن بىننەن كەن ئافەتەدا خودان شىانە دبوارەكى دا و خوه دەھافىتە كارى دىن بىننەن جارى كەن خەلەك پالپىشتىا وئى بىكەن دىن بىننەن ھەفرکىيەكا دوور ژ رەشتان دەمل كەن دىن لبىر شەكمىستنا كەسايەتىا وئى ژناقېبەن ھېشىا من ئەۋە بلا جقاکى مە ئى مينا ھەمۆ جقاکىن دن ھەفرکىيەكا باش و لسەر بىياتەكى ئاشاكارنى ھەفرکىيا ھەقدۇو بىكەن.

ژئالىيى ئايىنىي قە مەلا كەمال ياسىن رىكانى گۇوتار خۇونى مزگەفتا شىلادىزى دېيىشىن: بىن گومان ھەفرکى پېيھەكە پىرۇز و ژىتەتى يە ئەگەر مەرۆف بىرۇستاھى بىكارىيىت و جەھى خوه بىگىرىت دى ئەنجامەكى باش ل دووپەرا ھىت و ھەر مەرۆفەكى حەمزا وئى ھەيدە و ب دىتتا ئايىنى ئىسلاما پىرۇز ئى بلا ھەفرکى بۇ تىشى ب خىتەر و مەفا بىتە بىكار ئىننان ھەرۆدەكى خودى مەزن دېيىشىن (فلىيتناسن المتناسون) و زور جورىن ھەفرکىيەن ھەنە مينا ھەفرکىيا ئاشاكارنى و زانسى و ئايىنى و رەوشەنبىرى و ھۆزى و تا داۋىئى و ب دىتتا من بلا ھەفرکى يَا ئەرتەتى و دېمەرەندا گشتى دايىتن و دوورى نەقىيانى و كەرب و كىنا بىتن و ھەفرکى بىتە سەدەما وئى يەكەن كەن ھەمۆ كەسان ئىزىكى ھەقدۇو بىكەن ھەفرکىيەكا ھەقچەرخ و شارستانى بىتن.

ھەفرکى ئىك ڑەكارىن ھەرى گۈنگە كەن ھەمى دەزىيانا خوددا كار پېتىكەتن ژبىي خزمەتكەن گەلەن خوه كەن دى چەمەوا و ب چ رېك شىتىن وەلاتى خوه ئاشاكارەتن، ئەقە ژى دېيىتە دوو جوور، ھەفرکىيەكا باش و يا ژناقېبرىنى و تېتكەندا كەسايەتىا ھەمبەرى خو. پاشتى مە چەندىن را و بۇچۈن ل سەر قى باباتى دەرگەتىن ۋان بەریزان بو خواندەۋانىتىن سىلاف بىنى ناوابى ئاخىقتىن.

ل بەراھىيى نېيسىر حازم بلهيى دېيىشىن: ھەفرکى ل جىھانى ب گشتى و ل كوردىستانى ب تايىتە فاكەتمەر بى پېشەمبەر و سەركەفتىن و گەشەتكەندا وەلاتى ل ھەمۆ بواراندا چونكى ئەگەر ھەفرکى نەيتىن تايىتە دەوارى سىاسى و بازىگانى و تا دووماھىيى وەلات دى ھىتە دەستەسەركرن ژئالىيى چەند لايمەن و بازىگاناندا كول دووف بەرۋەندىتىن خوه دى وەلاتى بىرېقەبەتن ئەقەرى مەتسىدەارتىن كارەساتە و ھەرودەها ھەفرکىيە دناقبەرا كەساندا ل سەرخو پېتىگەھاندىنى و باشتە بىرېقەبەنا ئەرك و كارى خوه ئەقەرى پالدرەكە بى خزمەتكەن جقاکى ب گشتى و پېشەچۈونا وەلاتى ب ئاوايەكى باشتەر و چىتەر و ھەفرکىيە دېمۇكراسى و سەرددەميانە كارىگەرپا ئەرتىنى دى ھەبىت ل سەر گەل و وەلاتى بى گەھەشتىن كەنارەكى ئارام و گەھەشتىن ئارمانجان.

ھەرودسا رۆزئامەغان دىدار رەشافەي گوت: دناف ھەمى جقاکاندا ھەفرکى يا ھەى لى ئەپەرەن ژەقاکەكى بى ئىتىكى دى يا جودايدە چونكى لدەۋەنەكەن جقاکان بەس ھەفرکىيا باش و يا چاكسازىي يَا ھەى لى لدەۋەنەكەن جقاکىن دېتە بەس ھەفرکىيا خراب و بى شەكمىستنا مەۋچان يان جقاکان يَا ھەى و ھەفرکىيەن كارتىكەنەكەن مەزن يَا ھەى لسەر جقاکى چونكى ئەگەر ھەفرکىيا مەۋچان يان جقاکان لسەر بىياتەكى باش بىت و ئەقە ئەپەرەن مەۋچان لسەر بىياتەكى خراب و بى شەكمىستنى بىت دى ئەف جقاک و يان مەۋچان دى بەرەن ئالوزىتىن توندو و نەمانىي چەن و ئەز دېتىم ھەفرکىيەن بەكەمە دوو تەمەدر يان جقاک و يان مەۋچان دى بەرەن ئالوزىتىن رۇزئافا بخۇقە دىگىرىت چونكى ھەفرکىيا وان لسەر بىياتەكى باش و ساخەمە و لسەر زانسىت و فەكولىيەن و تەكنولوچىا سەرددەمە و ئەقە دېتە ئەگەرى پېشەكەفتىن وان، و يان خراب دەچقاكتىن رۇزەنەلاتى دا يان بەرەلەقە و ھەفرکىيا وان لسەر بىياتى خراب و شەكمىستنى يە و بىگە لسەر ئاستىن كەسان ھەتا دەگەھىتە هوزانقان و پارتنىن سىاسى و ھەتا دەولەتا و ھەمى بى شەكمىستنا يىن بەرامبەرى

ئەرى خەلک تىن روژناما بۇ خواندنا بورجا دىرىت ؟

ھەمى پىتىقە دىرىدىايىنە، كەواتىه لېقىرە دىيار دىبىت كۆزىگەمرى ئەقىنى تەكنولوجىيا نوکە ئەم پىتىقە دەمىزولىل مە خوه ژخواندنا روژناما و ھەرودسا پەرتوكا ژى دايىھ پاش و ئەقەزى تەخا رەوشەنبىرا دەقى سەرددەمى دا كىيم دەكت ۋېھرەك خواندنا روژنامى يان پەرتوكى و دەدەستىن تەدا خوشىا وى پىرە كۆ مەرۆش دەكمەپىيەتەرىدا يان ئىنتەرنىتىن دا بخوبىيەت، دىسان كەمس ب رىتكا بىكارئىنانا فيس بوكتى رەوشەنبىر نەبۈويە.

نېھاد ئورەمارى

دىيارە ھەر دەمىزۈيا مەرۆڤا يەتىيىن دا مەرۆڤى ھەولدايە ب ھەمى رىتكا دەنگ و باسىن جىھانى بىزانىت ئەقچا ئەف بەلاقىبۇنا دەنگ و باسا ب قۇناغا دەربازىبۇيە ب رىتكا ھنارىتا ناما پاشان پوستا پاشان روژناما و رادىيوا و ھەتا ۋەقى سەرددەمى و ئەقىنى تەكنولوجىيا نوکە جىھان گەھشتىيىن ئىك ژوان رىتكىن مە دىياركىن بۇ گەھاندنا دەنگ و باسا و بابهەتىن ھەممەجور روژنامەيە كۆ بىراستى ژى دناف مەدا ئانكول ھەرىتىما كوردىستانى رولەكى بەرچاڭ گىرایە دوان سالىتىن بۇورىدا، لىنى نوکە و بىدىتنا من و ۋېھرە ئەقىنى تەكنولوجىيا جىھان گەھشتىيىن رولىنى وى وەكۆ بەرى نەمايەقە كۆ نەها ئىنتەرنىت بىلەزترە و دىسان ھەما ئەو روژنامەيەتىن دەركەقىن ئەقچا چ روژانە بن يان حەفتىيانە بن ھەمان روژنامە لىسەر ئىنتەرنىتىنى ژى دەھىنە بەلاقىرن لەوما ژى دى بىنى كۆ خواندەقانىن روژنامى دەكتىمن، مەرەما من روژناما دەدەستادا ئانكول ياكا گەزى دىسان دى بىنى پەرانىا وان كەسان ئەھوئىن روژنامى دەخوينى تىن دى لەپەرى بورجا خوبىن و دى روژنامى ھاقىيەت ئانكول لاپەرىن دى ناخوبىن، لېقىرە بومە دىيار دىبىت كۆ مە ئەو تەخا خواندەقانان ژى نىنه ئەگەر ژى ھەردىسان قەدەگەرىت بۇ تەكنولوجىيا نوکە وەكۆ مالپەرمى كومەلايەتى فيس بوک كۆ

زىزەرەتىيەت جڭاڭى

ب رىكا حەزىكىرنى دىسەردا بىر و ژەنەقىزىنى وى ژى دا بەردا

ھەيغا دوسىكى

دى پىتر زىبانى بوطە خوش كەم و ودختى دەممەتە دگەل تە بىزىم، لىنى ئىرىيغان زېھر وى دەمى دەلالاتىيەكە دەرروونى دا دىشىا دەقىيان و حەزىكىرنى دا زېھر ھندى ئىرىيغان رۆندىكىن بى گۈنەھىيى دبارىنىيت و كەسى ناڤىرى سەرى وى دانىتى سەر سىنگى خوه ئەمۇي ھاویش دكەت ب ھەر ئاوايىن بىت دلى وى ب ھەمى رەنگان بخوھ راكىشا و ئەم و يېنى ھەقىزىنى وى ل بەر چاقىين وى رەش كر و ھەقالى وى شىا ھزرا وى ل سەر ھەقىزىنى وى ب گوھورىت و ھەمولىن بەردانى بکەت بو ھندى دگەل وى بىزىت چونكۇ ئىرىيغان خودان زېر و پاره و پارچا عەردى بوي، لىنى ئىرىيغان بىيى ھزرتىن خوه دپاشەرۇزى زاروپىتن خوه دا بکەت پشتى دىزقىرىت دېيىشىتە ھەقىزىنى خوه ئەگەر تە قىيان بوي مە ھەبايىھ تە ئەم نەھەتىلائىنە بىتى پشتى ھەقىزىنى وى گوھل قىي بابهتى دېيت بىزاف كىن كو خوه نىزىكى ئىرىيغانى بکەت و لېپورىنى ژى بکەت زېھر كارى كونترولەكى زىتىدە لىنى كرپو و كار ژى ھەر يىن زاروپىتن وى يە و سەر خاترا خوشىا خىزانا وېيە، پشتى ئەقىنى چەندى ھەمىيى ئىرىيغان گۆتنەكى زقىر ل ناڭ چاقا دەت و دېيىشىتى ئىيدى من قىيان بولەنەما و تە ھەمىي سنور بەزاندن.

دەمىن ھەقىزىنى وى ئەف پەيقەن گۆھلى بولۇن ئىينا بىياردا كو دوى بىگەھىت زېھر كو ئەف گۆتنە ژ بابهتەكى ھاتىيە و نەك يى وى يە چونكۇ قىيانا وان زىتىدە يا پاقىز بول، ل ۋى دەمى ھەقىزىنى وى دەستى خو بولادكەت و وى دېيىشىنىت زېھر كو ھەقىزىنى نەك بول دەمەكى يان بەر زەھەن دىيەكى يە، لىنى ئىرىيغان ژ بوجونا خو نەھاتە خوار و ھندى خىزان ھەمى لىنى خرقە بولۇن نەشيان ھزرا وى ب گوھورىن و دگەل ھندى ژى ھەر قۇناغەكى ئارىشى بول ھەقالى خوه قەدگىران و بول دگوت ئەم ژى ب بىرپىن خوه يېتىن، تايىھەت دكەنە پىلان و بول دگوت. ژ ئالىيەكى دېقە ژى ئىرىيغان بىيارا دوماھىيى دەت و خوه ژى قورتال دكەت ھەقىزىنى خوه ب بىيارا خوه دەيىشىنىت، پشتى قىي يەكىن ھەمىيى ژى ھەقىزىنى وى گەلەكى ژى داخواز كر كو ئەھۋى بەھىلتە بىتى بەلکو بىيارا خوه ب گوھورىت و دەسەر ھندى را ھەست ب گۈنەھىن دكەر لىنى ھەقىزىنا وى ژ بىيارا خوه يا رىزد بول. لىنى ئىرىيغان دەيتى بەردا و وى ژى ھەمولا ھندى كر كو پشتى ئىرىيغان مايە بىتى ئەھۋى

ئارىشىن خىزانى گەلەك جار دېنە ئەگەر ئارىشا و تىكچۇونا پەيەندىيەن ھەقىزىنىت كو سارىيەك بىكەۋىتە دنابېرا وان دا و ديسا لېك دوركەفتەن دنابېرا وان رۆبدەت و ژىن دېنە قوربانى دەسەر ھەممى تىتەكى را زارو دېمەرلا پىان را دچن.

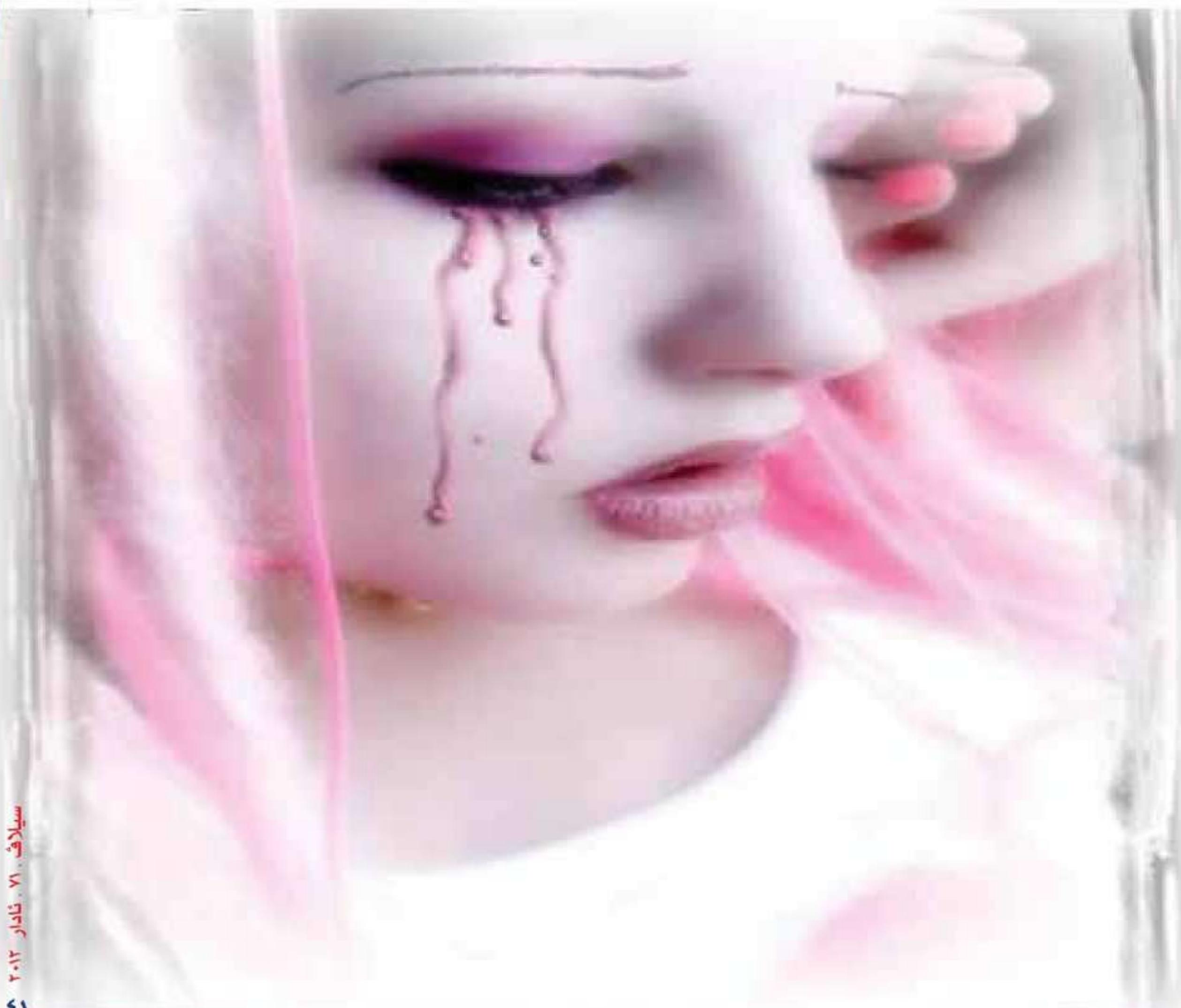
ئىرىيغان ئەم ژى كو پشتى ھەقىزىنى وى بول ماواھىيەكى زېھر ھەقالىن خو گۈنگى ب خىزانى نەدايى و دايىھ لايەكى و ديسا زاروپىتن خوه پىتر وى دېتن و گۈنگى پى دا زېھر ھندى ئىرىيغان ژى توشى دوور كەفتەكى دېيت ژ خىزانى و ھەقىزىنى خوه ھەمەدان دكەن كو كەسەك ھەبىت نىزىكى ھەستىن وى بىت بول ھندى گۆھداريا ئازارىن وى بکەت و ئەم وەستىانا دكارى و خىزانى دېيتى، زېھر ھندى رۆزەكىن پشتى كول كارى بىتى دەيىنەت د ژورا خوھقە و بىتى دكەتە گرى و دگەل ھزرتىن خوه دېيت، ل وى دەمى ھەقالەكى وى يېن كارى وى دېيىنەت و دېيت كر ئەم پەيدەقى كەسەكى يە نىزىكى وى دا دنالىت و ھەست كر ئەم پەيدەقى كەسەكى يە نىزىكى وى بىت و د ھەستىن وى بگەھىت، پشتى كوتا زەخ خوه نىزىكى وى كرى و ل دەۋ رۆنىشتى و ب ھەر ئاوايىن بىت شىا دلى وى ب گۆتنىن دلىنى و بالكىش بولايىخ خوه ب كىشىت و ب خوھقە گەزىدەت.

ئىينا رۆزەكى زېھر وى باوھرلا زىتىدەيا ھەقىزىنى ئىرىيغانى پېتى هەي ئازادىيە دەتى كو ئەم و زاروپىتن خوه بچنە گەشتەكى بول ھندى ئەم ھەنسايەكى ب كىشىت چونكۇ مژۇليا وى ب كارى قە ھەست ب نەخوشىي دكەر بەرانبەر زارو خىزانى خوه، زېھر ھندى ژى پشتى ئەم دگەل زاروپىتن خوه ژ دەھوكى د چىتە بازىرەكى دى ئەم كەسى قىيايى وى ب خوه و ب رىتكا دلىنى و ھەززىكىنى ب خوھقە گەزىدەت بول ھندى يارىا ب ھەستىن وى بکەت و ئىستەغىل بکەت پى دىزەن دەت و ل دەۋ دېيت، پشتى كوب رىتكىقە دېيت وى دېيىنەت و خوه نىشىدا دەت، ئىينا ئىرىيغان ھەست دكەت ئەم زىتىدە يېن نىزىكى و زېھر ھندى دەھەست و دلى وى دگەھىت و پشتى كو كەسى ناڤىرىت و دەسەرلا دا دېمت و دېيىشىت ئەگەر ھەقىزىنى تە حەزىل تە ھەبا دا كارى خوه ھەتلىك و دگەل تە ھەيت، بەلکو ئىرىيغان ل ۋى دەمى رۆندىكان دبارىنىيت و ھەمولا دكەت خوه نىزىكى وى پىتر بکەت زېھر وەسا تابلوەك بول ئىرىيغانى چىتەر كو ئەم

جڭاڭى

بىيارا شوکىنى نادەت چونكۇ ھېشتا ھېشقى ھەيە بىزقىرىتە دەف ھەقىرىنى خوه پشتى ھەمى تىشت زېھرىتكى بىرین. لىن رۆزەكىن ھەقالىنى وى دېيىت ئەو ئەو يَا دگەل ھەقىرىنى خوه دئاخلىت و ل نىقا بازارى پشتى دېيىت ئەو ئېكىسەر دچىت و سلافى ئېرىقانى دكەت ئينا ئېرىقان دېيىتى ببورە ئەز تە نانىاسىم و تو يىن خەلەتى ھندى بابەتى دېيىتى ژنۇي ھەقىرىنى ئېرىقانى دزانىت بابەت چىه و زېھركو پارە مالى ئېرىقانى شىا وى دسەردا بەت، لەوا بابى زاروپىن ئېرىقانى بىيارى دەت ھەر كارەكى بىت ئەو دخزمەتا وى و زاروپىن خوه دا بىت و ژيانا وان وەكى بەرى خوش بىكەت.

نېزىكى خوه بىكەت و ئەو پارچا عەردى و پارە و زېرىپىن ھەين ژى ل سەر ناقى خوه چىيىرن داكو زاروپىن خوه ب خودان كەت، لىن ئېرىقان رۆزەكىن كچىن خوه دېتە سەيرانگەھىن دېيىت ھەقالىنى وى يىن كۈشىان لىن تارى كرى يىن دگەل كچەكىن و پەيوەندىيا گۈزەت، ئەو ھەستىپن بولۇ دەكتەن يىن بولۇ كچا دى دېيىت، لىن ئېرىقان ژىلى كۈرۈنۈكەن بولۇ خوه دبارىنىت بىتنى دېيىت و نەها دگەل ھەر ھەرسى كچىن خوه يىن بچۈوك دېيىت و دەمىن ھەقىرىنى خوه ژى دېيىت حەز دكەت ب سالا بىتنى بەرى خوه بەتكە دل پاقشىا وى و

بهتریق

بهتریق بالنده‌کن گله‌ک جوان و
خشکوکه کو د ناٹا دهريایيین پشکا
جهه‌مسه‌رئ باکوور يې عه‌ردی ژيانا خو دهرباز
دکهت، و خوارنا وي يا سه‌ره‌کي ماسينه و
دریزاهيا وي د ناٹا ۱۴ تا ۱۸ گرئ يان (ئىنج)
ئان دايە.

بهتریق خودان دمکه‌کن دریز و تیزه و
گله‌ک هيىدى ول سه‌رخو مه‌له‌قانیان دکهت
ژ بھر کو پھرین وي د پان و كورتن،
د مە‌ها مايس يان ژى خزيرانى دا مىيما
بهتریقى هيىكە‌کن دکهت و نىر ژى دى
بو دەمى هەيچە‌کن ل سەر روپىنت و دى
ل ژىر پىيىن خو دا فەشىرىت هەتا کو
چىچە‌لوکە‌کا جوانلى دهركە‌قىت و هەتا
کو ئەف چىچە‌لوکە فىرى ماسى گرتىنى دېيت
نېرى بهتریقى ب خو چاقدىرىيا وي دکهت.

كەلۈپەل و مضايىن وان

د ناٹا ژيانا روزانه‌دا گله‌ک تشت هەنە
کو ئەم مفای ژى وەردگىن و رۆزانه ب کار
دئىنин و هەر تشتە‌کى ژ قان ژى کاره‌کى خو
بىن تايىبەت يېنە. لهوا هوين ژى زاروکىن
خوشتىقى هيىلە‌کى د ناقبەرا قان تشتا و مضايىن
وان دا بکىشىن.

مفا

سياريون
ل سەر دروپىنن
گەرمىكىن
بەرىخودان
ھينك كرن
گوهدارى
پەيوهندىيان

تشت

-تىلەفزيون
-راديو
-تىلەفون
-ترومبىيل
-كورسيك
-سوپە
-پانڭ

شىرهت

*خوارنا فيقى و كەسکاتىيىن
بەرگريا مروقى زىدە دکەت ل
بەرانبەرى نەخوشىيان.

*سلاف رەوشتە‌کى جوانە د
ناقبەرا هەقال و كەسوکاران دا
لهوا سلاقى ژ بىر نەكە.

*خواندن باشترين چەكە بو
نەھىلانا نەزانىنى و چرايى زىنى
يە و نەھىلە چ جاران قەمرىت.

پهروینا شیم

پهروین کچه کا گله کا جوان و رند بورو، بھلی زیده یا شیم بورو و دایک و بابین وی زی چ جاران دل نهدا گونه کن بیشنى، پهروینى گله ک حمز یا ل سهر سهيرانان ههی و ب تاييمت سهيرانين و هرزى بهار و نوروزى. سالا بورى زی و هکى همر ساله کن مالباتا پهروينى ژ بوی پهروزكرا نهوروزى قهستا سهيرانگهه و جهين دلره قين دکمن و ل بنى داره کا گله کا ب خهمل ئهه زی خه ملا دهستپیکا قهبوون و بهاري درونن و بو خوده دهات و خوشیئن چيذکهنه. لى پهروین گله کا شيمه و گله ک جاران بابى وی رېتكى ناده تى كوبچيته سهر دارى دا كوچ بھلايەك ب سهري كچا وي يا جوان نههيت، بھلی جاره کن ژ نيشكە كيشه پهروين دچيته سهر وی دارا مهزن و تيده دكه قيته خوار و پى وي دشكىت و بابى وی همر زويکا دگه هينته نه خوشخانى و نوزدار وی چاره سهر دکمن.

پهروين ژ بھر برينا خو نمشيit ئيدي بچيته سهيرانى و پاشان ل قوتا بخانى زی فهد مينيت و ده ما كو هفالىين وی زی قهستا مالا پهروينى دکمن و سهر ددانما وی دکمن پهروين خه مباريا خو ل سهر وان شيماتييەن خو ديار دكمت و سوزى ده ته هفالىين خو كو ئيدي چ جاران شيماتيان نه كمهت.

پيزانىن

پيکەن ياك

* * ل رېتكەفتى ۱۹۳۹/۱۱/۱۸
سەيد رزا و هفالىين وی پشتى
شکەستا سورەشا ديرسىمى ل باز ترى
دىرسىمى دھىئنە سيدارەدان.

* * ل روزا ۱۹۴۶/۳/۳۱ پلا
ژنالىي ژ لاين كومارا كورستان
ل مەبابادى دھىئتە دان ب بارزانىي
نه مر و سى ئەفسەرەن دىتە.

* * ل روزا ۱۷۷۶/۷/۴ ئەمريكي
شيان وەلاتى خول ژىز دەستى
بريتانيا دەربىن و سەرخەبۇونا خو
رادگەھىين.

* زانايى ناقدارى كورد حسین
حوزنى موکريانى ل ۱۹۴۷/۹/۲۱
وەغەر دكمت.

* كاروان: بابو تو بخودى بومن
تمبلکە كى بكره.

باب: كورى من تمبلکا چ... ئەقا
ماى ل قى دويما هييکى ب تمبلک
قوتانى ته سهري مە گىز نه كرى.

كاروان: نه... نه... بابو، سوز
بيت هەتا هوين نەشقن ئەز تمبلکى
لىئەدەم.

شينل

بهرهه څکرنا: خوناف له زکین

همه ده زگه همه کې راګه هاندنې ټیکه هشتنه کا نوی و چوداکرم

زیدان صبحي تیلى: بابه تین ره نگین دخوینم لى پتريا بابه تین فه لسمه فی وتر ازیدی ش ګریدايمه

وی ودک ده نگ و بمرنامه ل وی ده زگمه زی کاردکه ت ،

ئیک ژکاریت هه ره سه رکه فتی و سه رده مانه کاری را ګه هاندنې بوبه بیژه رئ خودان شیان زیدان صبحي تیلى گوشما سنیله دبیته میقان ب قی شیوه خو بو خوانده قانیت سیلاف دده ته نیاسین:

نهز (زیدان صبحي تیلى) ل سالا (۱۹۹۳) ژدایک بوبیمه ل قوناغا شهشی زا نستی دخوینم دزبی (۱۳) سالی من دهست ب کاری را ګه هاندنې کريه ودک بیژه رئ بمرنامې زاروکان ل رادیویا سیلاف کارکريه و بمرنامېن جودا جودا ل رادیویا دوبان ئهنجامداينه نهارشی ل رادیویا کهلا ئامېدېن بمرنامې (سنیله - وسکوپ - ئوازین زبانی) پیشکیش دکم و بمردہ و ام.

- سیلاف: ودک بیژه رچاوا ل کاری را ګه هاندی دنیزی؟

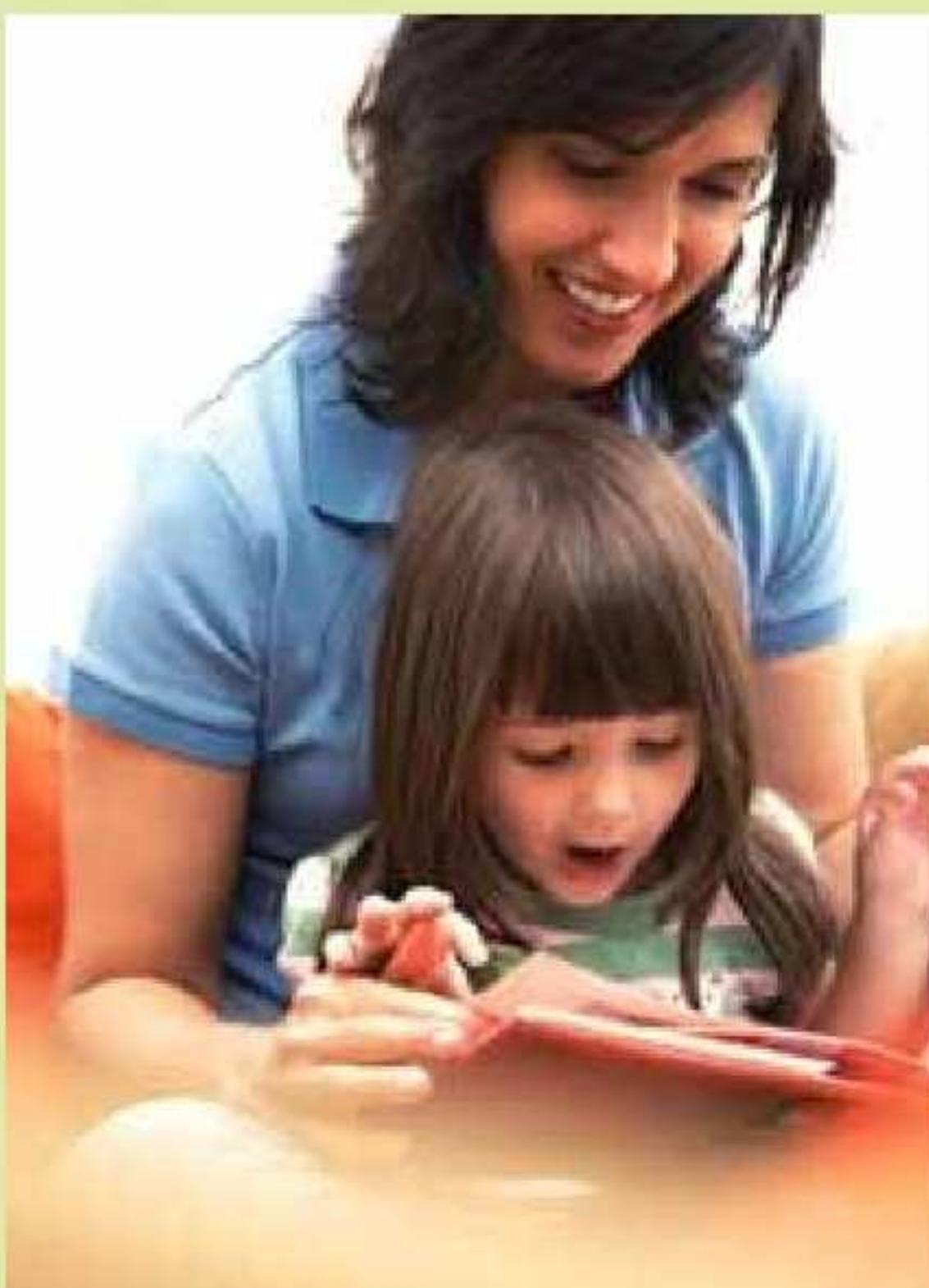
زیدان: دشیم بیژم کاری را ګه هاندنې بهری هم تشته کی پیشیه که، ئانکو کاره که لى قی کاری ژی مهرجین تاییمهت بخو قه همنه ودک حمزا مروشی بو قی کاری دیسان شیانین کمسي قی کاری د هېلېزیریت سه ره رای ئارمانجا وی ژیوی قی کاری.

همره ها دا بزانيين زیدان گرنگیم ب خواندنا چ ره نگه بابه ته کی دده ت دبیثیت بابه تین ره نگین دخوینم لى پتر ب بابه تین فه لسمه فی - ترا زیدی قمهاتیمه گریدان سیلاف: - چ فاکته هېبوون کو تو دبواري را ګه هاندنې دا کاریکه؟

زیدان: - چ پیښه قیمت فاکته هری سه ره کی سه ره لدا نا حمزا قی کاری بو دناخ مندا و بمردہ واميما گه شه کرنا قی حمزی همره ها پالپشتی و هاریکاریا دهورو بهران بگره زهه فالان و خیزان و دیسان گوهداران ئه قه بیونه ریخوشکم تاکو بشیم بمردہ و امیت بددهمه قی کاری، همره ها ل دور مه رجین بیژه رئ سه رکه فتی دده ته دیارکرن و دبیثیت سه رکه فتی ده هېلېزارتانا وی دایه بیو ئهنجامدا نا کاری گونجای دگمل هزو بیرون همزین وی سه ره رای تیکه هشتانا وی و خواندنا وی بو کاری بیژه رېن سالو خه تین

ئاڭىرنا كەسايەتى يا زاروکى تە

شىلان عەبدۇلمناف

- و پر دلوقان دگمل دا بكمىن و پشتهقان و هارىكار بن بو زاروكتىت خو، ئەقە دى نەنجامىن باش د پاشەرقۇزا زاروکى دا ديارىيت و دى بىنە خودان و كەسايەتىيەك ئەكتىيف و بەرھەمدار د پاشەرۇزى دا.
- داكۆ كەسايەتىيا زاروکى تە يا ئەكتىيف بىت، پىتدېقىيە قان خالان ل بەر چاڭ وەربىگەن و خو ئىزى بىدەنە پاش و نە بىتىشى يە زاروکى خو:

 - ١- تو بىكىر چ كارا ناھىيىسى.
 - ٢- خۇزى تو زاروکى من نەبايى.
 - ٣- تو بۇچى وەكى خوشكا- برايى خو نىنى.
 - ٤- تو يىت بىن عاقلى.
 - ٥- ئەگەر تو بۇي ئەز و دەيىكا تە زىك جودابوين.
 - ٦- تو چ نزانى، بۇچونا تە چ گرنگىيا خو نىنىه.
 - ٧- تو ژ مال نەدەركەفە تو زاروکەكى نە شىرىنى.
 - ٨- ئەز شەرم دەكەم بىزىم تو زاروکى منى.

*زاروک بەھاترین دىيارى نە، دىزيانا دايىك و باب و دناف خىزانى دا ئى فىيقيي مالى نە، لەوا يا پىتدېقى يەگىرنىكى يەكا باش ب پەروردەكىندا وان و ئاڭىرنا كەسايەتىيا وان بەيىتە دان، چونكى هندەك جاران دى بىنى دايىك و باب ژېھر كارىن خو يېن رۆزانە، يان وان بەرپرسىيارىتىن ل سەر ملىين وان، چ گشاشتنىن كارى بن، يان، بەرپرسىايەتى يا وان دىزيانى دا گەلەكە، لەوا ئەقە هندەك جاران دبىتە ئەگەرى بىتەن تەنگىيا وان دگمل زاروكان و نەنجامدا دى بىنىن دايىك و باب دتورەنە، يان دى رەفتارەكە توند، يان ئىزى دى ئاخفتىنەكە رەق و دل ئىش ئاراستەمى زاروکى خوكەن، ئەقە ئىزى دى بىتە ئەگەرى تىكچەمۇندا دەررونى زاروکى و هەستىن وان ب وان رەفتارىن دايىك و باب و ئاخفتىتىن وان دى بىندار بىت، ئەو ئاخفتىن دى كارتىيەكە نىكەتىيف ل سەر دەروننى زاروكان كەت.

*سەبارەت ئاخفتىتىن توند و رەفتارىن توند، دەمىن دايىك و باب دگمل زاروكتىن خو ب كار دئىنن. پروفيسور د. صابر زىبارى بو مە دبىتىت: دەمىن دايىك و باب ئاخفتىنەكى ناراستەمى زاروکى خو دىكەن. كو ئەف ئاخفتىنە بىتە ئەگەرى هەست بىنداركىندا زاروکى وان، يان ئىزى هەر سەرەددەرىيەك دەۋار دگمل وان بىكەن، ئەف سەرەددەرىا دەۋار و كاردا نەقەيە ل دەمىن تورە بۇونا دايىك و بابا يە، ژلايەكى زاروک دقۇناغەكە هەستىيار دايىه، لەوا ئەو ئاخفتىن و رەفتارىن رەق، كارتىيەكە نىكەتىيف ل سەر ئاڭىرنا كەسايەتىيا زاروکى دىكەن، ل دەمىن مەزن ئىزى دبىت، ئەف رەفتار و ئاخفتىن دەمىنن ل بىرى و ئەقە ئىزى دبىتە ئەگەرى ژ دەستدانما باودى ب خوبۇن و خودان كەسايەتىيەك لاواز و شەرمىنلى دەست دبىت، لەوا پىتدېقى يە دايىك و باب بەرى هەر پەيچەكى ئاراستەمى زاروکى خو بىكەن، باش ھىزرا خوتىدا بىكەن، داكۆ نە بىتە ئەگەرى هەست بىنداركىندا زاروکى وان.

ژلايەكى دېقە، پروفيسورى دىيار كر (باشتىرىن رىتك بول ئاڭىرنا كەسايەتىيا زاروکى، دىياركىندا قىيان و گەنگىداندا دايىك و بابا بول زاروكتىن وان، هەر دەم ل زاروكتىت خو نىزىكىن و هەقال بىن دگمل دا و سەرەددەرىيەك جوان

په‌یشین هه‌قدوو بر

ئاسویی

- ۱ - زانایه‌کن بناف و دنگنی جیهانی بولو .
- ۲ - رونکرن - سى پیت ژ « تهیار » .
- ۳ - سرا - دوازده هەیش .
- ۴ - سوران - ولاتەکە ل ئەمریکایا باشور + پیتهک .
- ۵ - بولیا - جوتیاری گیا (ب).
- ۶ - بوجی (ب) - نەچە + پیتهک .
- ۷ - ئوتیله‌کە ل دھوکن (ب) + دوو پیت ژ « کار » - دەسپیک و دوماهیا « باری » .
- ۸ - دەسپیک و دوماهیا « لاهای » - سى پیت ژ « کانیک » .
- ۹ - پیتهک + بنچینه - نە ناخشه (ب) .
- ۱۰ - ياریزانەکن ھەلپازاردىن کامیرون + پیتهک .

بەرھەشقىرنا کامى گوهەرزى kamiguherzi@hotmail.com

براڭقىي بەرسقىن ھەيقا دەريازىيۇنىه

ئەستۇنى

- ۱ - ناقىن ھونىرمەنەکن دەقەرا بادىنایە ل كوردىستان باشور .
- ۲ - مىينا ھەقىن - بەروۋاڙى سەر - کانىيە .
- ۳ - خشىم - باشە (ب) + پیتهک .
- ۴ - نىقىيا « قىيان » (ب) - ناقەكىن كچانىيە + پیتهک .
- ۵ - دوو پیت ژ « شىنوار » - نىقىيا « مانا » (ب) - دەسپىك و دوماهىكا « يۈسرا » (ب).
- ۶ - دوو پیت ژ « تارىن » - بال (ت) - « غال » بىن نافقىدېرى.
- ۷ - سەركىرە (ب) - « هوکارى » ب زاراوى سورانى .
- ۸ - پارە پىتدان (ب) .
- ۹ - ناقەكىن كچانىيە - ئىتكى .
- ۱۰ - بولەمى دەيت (ب) - نىقىيا « شورش » .
- ۱۱ - بازىرەكە سەر ب پارىزگەھا دھوکى - گىانمۇردەكىن كەھىيە (ب) .

بەرچورج

كافر: ۲۰/۳ - ۲۲/۳

دەقىت دەقان دەمان دا تو پىنداقونەكىن ل سەر ھندەك كارىن، خۇ بىكەي چونكى تو قەمامايى دى داھاتىن تە لاواز بىت.

گىا: ۲۱/۴ - ۲۱/۵

د ناقەندا قى مەھن دا دى چالاکىت تە گەلەك باشىن بن ژ نەگەرى پەيدابۇنا ئازادىيەكا بەرددوام، ھەلويىتن خۇ بگوھورە بەرامبەرى رەختا .

جىمك: ۲۲/۵ - ۲۲/۶

گىرتىگى دان ب تىشىن بىن مەدا دەمن تە دكۈزۈت لەمما باشتىرە تو ل ۋان نزىكىان پەرۋەتكىن بچوپىك ل بەر دەستى خۇ بدانى، ئەھىنەدارى دناسىتەكى باوەرى پىنكىرى دايىه .

شىر: ۲۲/۷ - ۲۳/۷

بىلدەنگىا تە بولە دەنەك ئارىشەيا پەيدا دكەت لەوا يا گىرتىگە تو ھندەك دەمان دەرىرىنەن ژ ھەزرا خۇ بىكەي بەرامبەرى خەلکى.

بلا تو بخو كارىن، خۇ بىكەي داكو توشى خەموكىن نەبىن ژېرەكى باوەرى بخو ھەبۈون ل دەف تە ياكىمە لەوا دېيتە نەگەرى قى چەندى .

كەچ: ۲۳/۸ - ۲۴/۸

نەو كەسىن تە نەھىن دى قەستا تەكەن تو پىندەنى ب ھەندىي كۆب دىبوماسىيەت سەرددەرىن ل گەل بىكەي داكو ب گەھنە باوەرىيەكى.

توى بو مەزى ياباشە

و: رەقەند گوھەرزى

قەكولىنىن نۇزىدارى يادەرىخستى خوارنا توبىا ب بەردىۋامى ، خانەيىن مېشىكى دپارىزىت و ل دوخەكى باشدا دەھىلىتن و ل ژمارەيەكا نەخوشىيان دپارىزىت . دەكولىنىن نۇزىدارىدا يادەركەفتى ب ئەگەرى ھەبۇنا رىزەيەكا بلند يا ماددەيىتىن درى ئوكسىدي دناف توبىدا . ئەف خوراكە گەلەك يا مفادارە بولىپاراستنا خانەيىن مېشىكى و دۈرىئىختىن ژنەخوشىيان . پاراستنا خانەيىان ژ ژنافچونى . كاركىندا خانەيىن مېشىكى بەپىز دېيىخت ، دەكولىنا بەرى ھنگى دا دەركەفت بولۇ توپىن چەند ماددەيەكىن رووهەكى يىن تىيدا كۆزور يا مفادارە بولىپەرىكىنى ژ شىرىپەنچى . ب تايىمەت توبىن رەش . رىزەيەكا بلند يا ماددى (ئانسوسىيانىن) ئى ياتىدai . كۆ دىزايەتىا شىرىپەنچا (قولۇن و بورى و سورىنچىك و پىست) دكەت و يا كارىگەرە .

پىرس ئامىدلى

گىسك: ۱/۲۳ - ۱۲/۲۳

ژ پىروزى خوبى مەزىن نەترسە ئەقە دى ھارىكارەكى باش بىت بولىپەرىكىنى قورتال بىلەن دى گەھنە بىريارەكى باش .

سەفتل: ۱/۲۴ - ۱۲/۲۳

لاپەرىن، ژيانا تە گەلەك ب باشى دەنинە پەركەن ژ لاين جەڭلىقى فە ئەقە ژى بوتە شانسى پەيدا دكەت .

نۇعەنگ: ۳/۲۳ - ۱۲/۲۳

خوگۇھورىن باشتىرين دېكە بەرامبەرى سەركەفتىن خوبكەت تو پىدىشى خەرقەكىندا هەندەك پاراي .

مېھە تەرازى: ۹/۲۴ - ۱۰/۲۳

خوشتىقى چاھەرى پەياما تەيە بولىپەن دەممەكى دەپەن باشتە خۆز شىھەللىكىنى قورتال بىلەن دى گەھنە بىريارەكى باش .

دويپىشك: ۱۰/۲۴ - ۱۱/۲۳

دەپەت تو ھىزا خود ناھەدانكىرنى دا بىكەت ژ بەرکو ھەزرتى تە هەمى دشىلائى و خرابىن لەموما بورجى تە دېيىزىت دوبارەخۇ نۇي كەنەقە يا گەنگە .

كەفال: ۱۱/۲۴ - ۱۲/۲۳

يى بەرامبەرى تە دەھەمى مەرمەن ئە دەھەن لەموما ھىندى خۆز تە دەنە پاش، دەپەت لەزى دخو گۇھورىندا خو دا بىكەت دا بەردەپىشىقە و ھىقىيت خوبچى .

قىٽىرا جىهانى بنياسە

كاترين زيتا جونز

پيرس ئامينى

ستيّرا ناقدارا قىٽىرا خانما سينه‌ماكار «كاترين زيتا جونز» ب ستىرەك دهيتە ل قىلەمدان ل سەر ئاستى جىهانى كوب باودرييەكا مەزن فلمىن وى دەمەرە سەركەفتى نە ناقبىرى ل ۱۹۶۹-۹-۲۵ ھاتىيە سەر دونيايى و هەر ژ زاروکىنيا وى شىيانىن رول گىران و زارقەكىنى ل دەف ددىار و بەرچاۋ بۇون لموما هەر ژ زاروکىنى دەيك و بايتىت وى ب قى كارى نوکە دكەت ناقدار كېرىو نەو ژى وەك سينه‌ما كارەكاكا چالاڭ. ناقبىرى هەر ژ زېئى سەنلىكىنەيىن ھاتىيە دناش كارتن سينه‌مايى دا و ب بەرددوام بۇونا وى چەندىن سەربورىن خوش و تەعلەتىرا دەرباز بۇويە ژ گۈنگۈرلەن كارتن وى تىدا سەركەفتىن وەرگەتى ئەمۇزى فلمى تەرمىنال و فلمى ئۆشن ۱۱ بۇو كوتىدا چەندىن خەلاتىن گرانبەها وەرگەتىنە ژ ئەكادمیا ھونەرىن فىلم و تەلەفزىيونى و و ب ھەمان فلم شىا خەلاتىن شىكاغۇ ژى وەرىگەرتى.

سەبارەت پشکداريا وى بۇ خەلاتىن ئوسكار چەندىن جارا ھاتىيە كاندىد كىن بۇ وەرگەرتىنا قىٽىرا خەلاتى ئوبۇول سالا ۲۰۰۲ شىا خەلاتىن ئوسكار وەك باشتىرىن ئەكتەرا كچ يا ھارىكار و دىسان ل سالا ۲۰۰۳ ژى بۇ خەلاتى باشتىرىن ئەكتەرا كچ يا ھارىكار دووبىارە « وەرگەتىقە ب رىتكا فلمى شىكاغۇ و هەر ژ بەر سەركەفتىنەيىن بەرددوام چەندىن خەلاتىن گولدن گلوب ژى وەرگەتىنە ل سالا ۲۰۰۱ ب رىتكا فلمى ترافىك و ل سالا ۲۰۰۳ يىن باشتىرىن ئەكتەرا موزىكى و ياكومىدى شىا ناسنافەكى بىبەت. سەبارەت بارى ھەۋىنىيەن خانم ھەۋىنى سەتى رى جىهانى مايكل دوگلاسى يە و كچەك و كورەك ژىنەنە بناققى «دىلان» كورە و «كاريس» كچە

هەمی چاقەریی پەیشا تەنە

خالد دیبوەشى

دەمەكىن درېزە كوردان بزاڭ كىرىن ل پىنافى مانا خو وەكى گەلەكى سەرىخو و خودان دىروك و كلىتۇر و زمانەكىن تايىھەت بخوقە و دىھەندى را كو دىۋارىيەت مەزن ب سەرداھاتىن و ل سەرقىن روکمانىا وى سىاسەتا عەردى سوتى ل دەرى وى هاتىيە ب كار ئىنان و قىركىيەت بەرفرەھ ل سەرھاتىنە كىرن، بەلۇن روکمانىا وى، ئانكى يامىلەتى كورد، ئىكا ھند كرىيە كونەقىرو ئەف مللەتە بېيتە ئىك ژ مللەتىت زىندى دناف پىكھاتىن جەڭچەن جىيەنەن دا.

ھەتا ئەقىرو يامەرى و ل قى سەرەتەنەن گەھشتىنەن گەلەن ب ماھىت خو كو سەرەتەنەن گلوبالىزمى و جىيەنەن بۇونا گەلەنە، ھىزىكەلى كوردىستانى يىن ل بەرھىرىشىت دىۋارىيەت قىركرەن و قەبراندىن ژ لاپى داگىرەت كوردىستانى قە و يىن ھەمى بزاڭدا دەكەن كو جارەكە دىتە دىرەووک خو دووبارە بکەتەقە و كورد وەكى جاران ھەر بىيىن كولەدار و سەپانىت وان.

ھەر ژىھەر قان ئەگەران ژى بۇويە چ جاران كوردان باومرى ب داگىرەت كوردىستانى نەبۇويە كو جارەكىن ژ جاران ل سەرگەھشتىنەن كوردان ب ماھىت خو ئەمە دەرىزى و پىخوش بن و ل قى سەرەتەنەن ژى ھەر ب قى رەنگىيە و قەت كورد نەشىن باومريما خو بىدەنە چ دەستھلاتە كا سەرەتەنە داگىرەت، لەوا ژى ل قان دوماهىكەن گەلەك تشت ل ناقبەرا خەلکى كوردىستانى و حکومەتا فیدرالا بەغدا دا يىت پىندۇنى پىتەر رونكەن و ل سەر كار كەرنى دېن و ھندەك ھەلويىت ژى يىت دەھىنە وەرگەتنەن، ئەقە ژى نىشانە كا باشە كو كورد زىدەت نەشىن ل ھىقىيا ۋەقانىت قالا يىت حکومەتا فیدرال راومىتەن و كورد يىت دېيىن كو ھندە بەندەن كۈن باوهەرەن دنافبەرا ھەر دوو لایان دا بەرەق پىرچىيانى دچىتەن و پىكەھەرگىرىدانا وى ژى دى تىتەكىن (مەحال) بىت چونكە كورد ب ئىكجارى بى باومر بۇويەنە ژ بەغدا (قىچا ھەر حکومەت و كەسەكىن بىت) و خەلکى كوردىستانى گەلەك ب قى سەرەتەنەن بىزاز بۇويە، لەوا ژى دەمەن ھندەك تشت ل سەنورى خو دەرىاس دېن دى بەر ب پەقىنى قە چىن.

دوماهى گۇتار و پەياما سەرۇوك بارزانى ب ھەلکەفتا چەزنا نەورۇزى پىشىشى خەلکى كوردىستانى كرى، ئىك ژوان پەقىنا بۇ و ئەم كوردىستانى ژى ب ھەمى پىكھاتىت و يېقە دەمەكىن درېز بۇ چاقەریيە قى ھەلويىت وەرگەتنى بۇين و ھەر چەندە گەلەك خواندىن و شروفە بۇ پەياما سەرۇوكى ھاتنە كىرن، ھندەك دۆز راوهستىان و ھندەك ب ناقبەت كەرتەنەن و ب تايىھەتى ژى بەرۇوكا ئۇپۇزسىيونى ھەر زوپى و بىن خوقەگەتنەن و تىكەھشتىنەن ناقبەرۇوكا پىرۇزا پەيامى، نەرازىبۇونا خو ژى دىيار كەرن و وەسا بۇ خەلکى دانە خوياكەن كو ھىزىدەمەن ئان رەنگە ھەلويىتا مايە و پىندۇنى ناكەت ئەم ھەستىت بەغدا ب ئازىزىنەن و دىسان دىگەت ھىزىكەلەك مايە كورد ماھى چارەنۋىسى خو دىيار بکەن و خو دىگەل بەغدا ئىكلا بکەن.

بەلۇن وى شەقىا سەرۇوكى كوردىستانى پەياما خو پىشىشى خەلکى كوردىستانى ب تايىھەتى و ئىراقى ب گەشتى كرى، پىتەريا خەلکى كوردىستانى وى شەقىن د كەيفادا نەنۋەتىن و مانە ب كەيف و شاهىيان قە، چونكە ھەمى د وى باومرىي دانە كو ئەقە پىنگاڭا ئىكى بۇ دەھىتە ھاقىقىن بەر ب گۇپىتكا ئازادىيەن و گەھشتىنەن كوردان ب ماھى خو يىن چارەنۋىسى و ئاقاڭىدا دەولەتا خو و ھەر وەكى د پەياما سەرۇوكى دا دىياربىي كو كوردىستان ژەمەن روپەكى كوردىستان دشىت خوب خو بىرەت و بېيتە نموونە كا جان و زىھاتىا دەقەرەن ژ لاپى رېقەبرەن و خوبخودان كەرن و دىسان پەيرەوکەن زىانان ديمۇكراسيي د ناقا رەھىت جەڭچەن خودا.

سوپاس بوقە سەرۇوكى خوشتىشى و ھەمى كوردىستانى چاقەریي پەيشا تە يامىھىن نە.

Silav, Silaveka, berdewama çanai û kelturi ve

SILAV

Hijmar 7/1 Adara 2012

Kovareka heyvane ya rewşenbîrî giştîye li Amêdiyê derdikevit

